

LA REPÚBLICA

Del 7 al 13 de juliol del 2018 Any 1 — Número 07 2€

Orgull republicà

Comencen les votacions per
als Premis Republicans de
l'Any, amb 24 nominacions
per a sis categories

—
El Premi d'Honor de
La República s'atorga
directament 'ex aequo' a tots
els presos i exiliats

Ras i curt **EDUARD VOLTAS** @eduardvoltas

Catalunya té un govern de coalició entre dues forces polítiques que, aparentment, no coincideixen en el diagnòstic del que va passar a l'octubre ni, sobretot, del que cal fer a partir d'ara. Si no fan un esforç per sintonitzar diagnòstics, costa creure en una legislatura llarga.

LA REPÚBLICA QUE BULL

El president Torra viatja a Madrid

En el món dels tractes existeix un concepte clau conegut com a "banda de negociació". És l'espai comprès entre el màxim que s'aspira a aconseguir i el màxim que s'està disposat a cedir. Com més ampla és la banda de negociació, més gran és el marge de maniobra. Com més allunyada de l'altre se situï la posició de partida d'aquell que té la paella pel mànec, més capacitat tindrà de fer veure que fa concessions sense que en realitat cedeixi en res sobre el que no està disposat a transigir.

És en aquest marc que se situa l'estratègia política i judicial de l'Estat es-

panyol amb Catalunya durant els últims anys. Hi ha hagut una feina de laminació de l'autonomia constant amb l'objectiu de situar-la en un punt de regressió des del qual es pot deixar anar corda amb prou marge per mantenir-se prou lluny del punt on l'Espanya centralista començaria a perdre-hi.

Per entendre'ns, si al cove català el 2009 hi havia vint peixos, des del 2010 l'Estat n'ha repescat posem que quinze. I aquí entren en joc els presidents Torra i Sánchez. A partir de dilluns, ens oferiran primer un peix. Després cinc. Si convé, fins i tot deu. En realitat, però, no estaran cedint res que no fos

L'Estat començarà a fer concessions aparents que no seran res que no fos al cove català abans del conflicte

al cove català abans del conflicte.

Hi pot haver algun incaut que es pensi que els tractes en aquests termes poden ser productius. Caldrà veure qui cau a la trampa de negociar un encaix de mínims en comptes de pactar una separació o, com a mínim, un referèndum per tal que decideixi el poble. Però, d'entrada, és positiu veure com a l'altra banda s'asseuen a la taula. La resistència a les urnes i la persistència groga al carrer no han estat debades.

Carles Ribera Director @carles_ribera

SUMARI

01 Portada El disseny i la creativitat de la portada d'aquest número han estat realitzats per Gabriel de Medeiros, de l'agència Evil Love.

03 Opinió Articles i anàlisis de Bea Talegón, Josep-Lluís Carod-Rovira, Mireia Boya, Marta Roqueta i Patrycia Centeno.

12 Dossier Llista amb els nominats als Premis Republicans de l'Any que organitza La República. Comencen les votacions.

20 Entrevista Adela Genís entrevista Mikko Kärnä, el polític finlandès ferm defensor del procés català, durant la seva primera visita a Catalunya.

24 Reportatge La construcció d'una refinera a Tarragona, fa més de quaranta anys, va transformar l'economia de la zona. Ara, el complex petroquímic busca com adaptar-se a un futur que depèn de la descarbonització. Ho explica Mercè Ribé.

26 Internacional Erdogan torna a ser escollit president de Turquia i es referma en el càrrec en un moment clau per al futur del país.

34 Entrevista Teresa Márquez conversa amb Jordi Nomen, professor i autor del llibre *El nen filòsof*.

38 Reportatge La Universitat Politècnica de Catalunya investiga al Campus del Baix Llobregat com aprofitar les aigües residuals per produir energia neta i materials biodegradables a partir de microalgues.

54 Videojocs Tomàs Pardo ens acosta a les principals novetats del món dels videojocs a la secció de La República Jove

60 Agenda republicana Joana Peña detalla els actes més importants de la setmana en suport als presos i exiliats i altres esdeveniments de contingut republicà.

64 Tavèrnia Els singulars personatges de Tavèrnia continuen dinamitant la correcció política de bracet de Joan Poyano i Teo Perea.

Ras i curt ELI NEBRED@elinebreda

Enxampen el líder de la Falange amb un arsenal il·lícit d'armes i el deixen en llibertat provisional. Un nazi, identificat, agradeix un membre del CDR de Lladoners i la fiscalia no mou ni un dit. La impunitat amb què es permet actuar a l'extrema dreta és tan perillosa com indignant.

D'ENTRADA

I així ens va

Rajoy no ha votat en les primàries del seu propi partit. Diu que no seria just per part seva privilegiar un precandidat per damunt dels altres, ja que "tots han estat lleials col·laboradors" durant la seva etapa al capdavant del partit i del govern.

Sí, sé que és molt probable que a vostè el que passi al Partit Popular tant li faci. I és possible que aquest sentiment sigui bastant majoritari. Però el que crida l'atenció, almenys a qui escriu aquest article, és la percepció de la participació i la democràcia que té aquesta gent. Perquè votar es converteix en un acte de "lleialtats i deslleialtats", en un "amb mi o contra mi".

En lloc d'entendre que els processos participatius són positius, que enriqueixen una organització, un col·lectiu i, en definitiva, que engreixen l'exercici democràtic, per al Partit Popular (i per a gairebé totes les formacions) suposen una cosa molt diferent: el tret de sortida per iniciar una batalla campal entre *companys*.

No es parla de projecte, no es parla d'idees. Es creen bàndols, es multipli-

Si no fos per imperatiu legal, al PP no hi hauria primàries. Hi hauria només primaris

RAMON BUCH

quen les enemistats i els lleials aplaudeixen fins a fer sagnar les seves mans i s'afanyen a sortir en totes les fotos possibles perquè després se'ls tingui en compte en el moment de repartir el pastís.

I és que queda clar que si no fos per imperatiu legal, aquí no hi hauria primàries. Hi hauria només primaris. I lluny d'haver entès i aprofitat l'oportunitat per

regenerar-se, per treure el cap per veure de què va això de la democràcia, l'estan trepitjant i se n'estan rient. Tant en el si dels partits com en qualsevol lloc que ocupen a les institucions i als organismes públics.

Quaranta anys sense haver estudiat a les escoles ni un mínim de civisme. I així ens va.

Bea Talegón

Periodista @BeatrizTalegon

GAT I GOS

Lluís Puigbert

FIBLADES

A casa meva en diuen barrut

Manuel Valls ha aterrat a Barcelona per preparar la candidatura a les municipals. Al personal cosmopolita que està còmode amb l'aire apàtrida que donen a la ciutat tants de congressos, tants de turistes i tants d'esdeveniments, potser ja li està bé que li faci d'alcalde algú que té un rostre mediàtic. De ciment, però mediàtic. Però els ciutadans de la Barcelona dels barris, els que viuen la feixuga quotidianitat de l'especulació urbanística, del trànsit saturat, de la contaminació irreductible, difícilment s'empassaran que tot això els hi resolgui algú que va marxar de jove de la ciutat per ambició política i que, després d'haver fet a França una carrera contradictòria, per ambició política torna al Born sense cap recança d'aixoplugar-se sota el paraigua dels neofalangistes.

Enric Serra Periodista @serraamat

Ras i curt MIQUEL BERGA

Poc abans de morir, el novel·lista americà Philip Roth va admetre la seva equivocació. Sempre s'havia pensat que la gran catàstrofe per als EUA seria un Big Brother sinistre, com en la novel·la d'Orwell. Mai hauria imaginat que seria una ridícula figura de la *commedia dell'arte*, un bufó inflat i presumit.

OPINIONS

Mestre Vallverdú

Aquest 9 de juliol complirà 95 anys Josep Vallverdú, nat el mateix dia, 88 anys després, que Tomás Estrada Palma, primer president de Cuba, i 107 després que fos proclamada la independència de l'Argentina. Estimat, respectat i llegit arreu dels Països Catalans, on fou homenatjat en fer-ne 90, és considerat un veritable mestre i objecte d'una devoció particular, sobretot a la Catalunya Nova, tant a Ponent com al Camp de Tarragona. Professor a Sant Feliu de Guíxols, Balaguer, Lleida i les Borges Blanques, desvetllà inquietuds i interrogants als seus nombrosos alumnes i n'activà els mecanismes de crítica i descoberta personal, alhora que els feia navegar per la mar més lliure de la imaginació. Per als més joves, el mític *Rovelló*. Quan amb el fotògraf Ton Sirera va recórrer part del país per a *Catalunya Visió*, reforçà aquella mestria natural, que ve directament de la terra que hom trepitja i estima, i que va trobar en les múltiples converses amb tota mena de gent, al camp i a la ciutat.

“
És considerat un veritable mestre i objecte d'una devoció particular

LLUÍS ROMERO

Mestre de llengües, ell que en sap una desena, encomanà, als que n'aprenien de noves, els matisos de la visió del món i la cultura que batega rere cada idioma.

Mestre de traductors, ell que ha fet versions d'autors que van de Chesterton a

Merton, passant per Chandler, Elliot, Hammett, Piaget, Wilde, Poe i London, entre d'altres, la seva capacitat d'imaginació tampoc no posà límits geogràfics al seu univers de fantasia i ficció. Usuari d'una llengua rica, amb vida i nervi, als 95 anys la utilitza per demostrar que és un mestre de civisme, de compromís amb la terra, i per reclamar, al peu del canó, una actitud de combat pacífic, constructiu i altament estratègic, convençut que “no hi ha cap procés d'independència que no sigui fruit d'una llarga, o molt llarga negociació”. “Només qui sobtadament té tota la força efectiva, pot declarar en unes hores la independència. On és la força efectiva en l'actualitat? En la dignitat.” La seva n'és exemple.

Josep-Lluís Carod-Rovira

Escriptor i polític @CarodRoviraJLI

Eva Serra, la memòria republicana

Aquesta setmana ens ha deixat una de les grans, de les que sempre hi han estat, l'Eva Serra. Ella va decidir canviar la història a través de la militància, sense repòs ni miquetes, per la causa dels drets i les llibertats de classe, gènere i nacionals. Som on som perquè gent com ella va decidir seguir descabellant els fils roig i lila quan més a les palpentes anàvem. Llum en temps obscurs i lucidesa en els que no ho semblaven, però també ho eren. Va saber resistir tres empresonaments, tortures i exili. I, sense saber-ho, ens va ensenyar a fer-ho a nosaltres també. Molts no la coneixereu, potser, però quan els lleons, i no els caçadors, escriguin la història, de ben segur que hi tindrà un raconet. O quan l'escriguem nosaltres, les dones, les

Mireia Boya

eternament invisibilitzades i silenciades.

L'Eva és un dels fonaments de l'esquerra independentista. Onejant l'estelada roja des del marc geogràfic d'uns Països Catalans lliures i socialistes, ja des del franquisme, ens va fixar les coordenades a seguir. Li devem la paraula *terra*, lliure sempre, que tantes vegades hem reivindicat i defensat, la recuperació d'espais de memòria com el Fossar de les Moreres o la fundació dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans, pels presos i exiliats. Però sobretot li devem haver connectat les lluites d'ahir amb les d'avui.

Deia l'Eva que sense rebel·lió no hi haurà història, i la identitat catalana és una manifestació continuada de resistència i rebel·lia. Ella, acusada de rebel·lió el 1982 per portar la

pancarta d'independència en la manifestació contra la LOAPA. Venim de lluny, i no podem continuar desaprenent d'aquells que ens han precedit. L'Estat guanya si la represió li funciona. La clau que obre les cel·les dels presos es diu república. Tatuem-nos aquesta lliçó magistral. Escoltem més a una generació silenciada i menystinguda, incòmoda políticament, que queda al marge dels pactes de la Transició, perquè elles i ells, resistència en estat pur, van posar els fonaments de la República Catalana. L'Eva ens ha deixat la responsabilitat de continuar lluitant per un demà ple de llibertats. Sense saber-ho, ens ha deixat futur. Sense voler-ho, la república serà també per a tu, Eva. Llarga vida a la teva memòria.

Ambientòloga @yeyaboya

Ras i curt MAGDA GREGORI @MagdaGregori

Els darrers anys, l'Onze de Setembre ha marcat un punt d'inflexió en l'agenda política. Aquest any no pot ser una excepció. La ciutadania ha de recuperar el lideratge, i els partits i el govern han de canalitzar els anhels del carrer. Cal treballar perquè l'11-S torni a ser una mobilització crucial.

TRIBUNA REPUBLICANA

Dos feminismes

Ara que els feminismes tornen a estar presents en el debat públic, és un bon moment per repassar com s'incorporen els seus missatges a l'imaginari popular. Robert McRuer, teòric en estudis *queer* (LGTBI) i sobre discapacitat –*crip studies*, en anglès–, explica que els mitjans de comunicació de masses tendeixen a incorporar les subcultures dissidents de dues maneres. O bé comercialitzant-les o bé diluint-ne els aspectes que qüestionen la cultura dominant. En el cas dels feminismes, dues sèries estatunidenques il·lustren la qüestió.

Easy tracta temes d'actualitat per als feminismes contemporanis, com ara el treball sexual, l'apropiació de la sexualitat de la dona, la visibilitat de cossos no normatius, el sexe fora de la parella, la xarxa de cures o les relacions lèsbiques. Un capítol, fins i tot, inverteix els gèneres de l'arquetípica relació entre el geni i la musa.

Malgrat la diversitat racial i temàtica, a *Easy* les trames, sovint idíl·liques, són protagonitzades

per persones de classe mitjana i alta, de ciutat i barris residencials, amb professions liberals i artístiques. L'únic capítol protagonitzat per un immigrant endolceix la seva realitat precària. En una societat dels EUA marcada per l'estigmatització dels *bad hombres* llatinoamericans feta pel president Trump, tres llatins benestants protagonitzen l'episodi titulat *Controlada* –en castellà, a la versió original–, que aborda la violació per part d'un amic i la gelosia en la parella heterosexual. Com que empra els estereotips de l'home llatí conservador i de l'home llatí fogós per il·lustrar-les, la sèrie acaba presentant aquestes dinàmiques no com el fet universal que són, sinó com una conseqüència de les relacions de gènere dins d'una comunitat concreta.

Així doncs, en aquesta realitat sense lectura política o crítica de l'actualitat, el feminisme queda reduït a un vessant ornamental. És un element més de l'estil de vida dels privilegiats, com ho són els cotxes elèctrics, les cases de disseny o les cerveses artesanes. Seguint les tesis de McRuer, som al davant de la comercialització del feminisme, entès com un bé que dona estatus a les classes benestants: elles són més alliberades, més ecològiques i més igualitàries –llevat de si són llatines–. Cosa que, d'una banda, dilueix el potencial subversiu del feminisme, en ser emprat per apuntalar les diferències de classe i alguns prejudicis racials. De l'altra, té el risc d'alimentar un dels rumors infundats que han contribuït a l'auge de l'*alt-right*, la idea que els homes blancs, sobretot els de classe baixa, han caigut en desgràcia a causa d'uns suposats privilegis atorgats a les dones, les persones racialitzades i les LGTBI.

A *Broad City*, en canvi, trobem una realitat urbana ben diferent. Creada i protagonitzada per Ilana Glazer i Abbi Jacobson, mostra la vida quotidiana de dues joves de Nova York. Si bé es pot emprar el suport que a la sèrie donen a Hillary Clinton per debatre els límits de la seva dissidència, Glazer i Jacobson parlen, amb humor irreverent, de la precarietat laboral, els problemes de salut mental, el poliamor, la pobresa energètica, l'envelliment, l'accés als productes d'higiene femenina i les polítiques demogràfiques de l'Estat d'Israel –Glazer i Jacobson són jueves–. En aquest context, el feminisme serveix per entendre de manera crítica la realitat de les joves, i és part de la solució a les penúries que pateixen. La sèrie, doncs, no només fuig de la comercialització del feminisme, sinó que en destaca el seu potencial transgressor.

A més, *Broad City* desmenteix un altre tòpic alimentat per sectors masclistes afins a l'*alt-right*, la creença que la qualitat de la cultura està davallant a causa de la introducció d'històries creades o protagonitzades per persones que no són homes blancs, els que han marcat el cànon al llarg de la història de l'art. La quarta temporada de la sèrie és excel·lent, amb capítols –com el que inclou escenes d'animació– que són veritables obres mestres.

Som al davant de la comercialització del feminisme, entès com un bé que dona estatus

Marta Roqueta

Periodista @martaroqueta

Ras i curt ORIOL PONSATÍ-MURLÀ @OPonsatiMurla

Perdo el seny cada cop que segons qui fa servir la paraula *seny*. El seny català no hi té res a veure, amb la moderació. És entusiasme, determinació i capacitat per respondre amb imaginació a qualsevol repte, fins i tot al més arrauat. Seny i rauxa són dues maneres de dir la mateixa cosa.

A FONTS

La república calçarà espadenyes o no serà

Poques sabates existeixen al món més sofisticades i còmodes que l'espadenya (especialment, la de set vetes). Cada any ens ho confirmen les més importants revistes internacionals especialitzades en moda i tendències il·lustrant la celebritat i distinció intel·lectual de les *espadrilles* que li van concedir Dalí, Picasso, Coco Chanel, Humphrey Bogart, Lauren Bacall, Grace Kelly, John i Jackie Kennedy... També és la protagonista d'*Aixafem el feixisme*, de Pere Català, considerada una de les millors fotografies propagandístiques del segle XX. Yves Saint Laurent va ser el primer dissenyador que la va incloure en una col·lecció de prêt-à-porter. Però ja fa temps que les firmes de luxe imprimeixen les seves marques a l'espadenya, afegint-hi més o menys sola, i les venen un 100% més cares.

Malgrat el reconeixement i l'admiració per aquesta joia artesanal de la cultura popular catalana, encara hi ha massa compatriotes que menyspreen la sabata d'espart, jute i lona com quelcom que només serveix per estiuejar. Després d'anys interessant-me per aquest poc afecte patri pel nostre màxim tresor de la indumentària, he arribat a la conclusió que el que els fastigueja és l'origen rural i pagès del calçat –ves per on, existeixen més Jaumes Collbonis dels que pensàvem...

Tot poble amb una identitat cultural té, de retruc, un estil de vestir propi. Potser per això aquell pervers titular de l'ABC el 2016, en plena efervescència independentista: "*Las alpargatas no vienen de Cataluña.*" El diari pretenia tocar el punt feble (com si algú no ho pogués deduir) assenyalant que l'origen de l'espadenya es remunta a l'Antic Egipte i que va ser amb l'Imperi Romà quan el calçat va arribar a la península Ibèrica. Malgrat la globalització que ha acabat relegant qualsevol alternativa estètica regional a objectes carnavalescos, l'autoestima d'una nació es pot mesurar també a través de la consideració que la mateixa comunitat atorga a la seva vestimenta folklorica –si es presenta com una disfressa o com un autèntic símbol de país-. Nelson Mandela va

Segons la zona geogràfica, trobem variacions en el disseny de l'espadenya catalana ➔ M. JOSE RAMOS

popularitzar les camises amb estampats africans, les camises Madiba. El líder de l'anti-*apartheid* reconeixia que era la seva manera més eficaç de defensar i publicitar la cultura del seu poble. Només una vegada Isabel II ha fet una excepció en la imposició del *dress code* occidental durant un sopar a Buckingham i va ser amb l'expresident sud-africà i la seva camisa de colors.

Els escocesos, tampoc les autoritats, no tenen cap inconvenient a lluir el *kilt*. De fet, la faldilla de quadres és l'uniforme de gala masculí. En aquesta línia, des de l'any 2010, la *guayabera* és la vestimenta oficial dels representants públics a Cuba. Aconsellat per García Márquez, el primer dia que Fidel Castro es va deixar veure en públic sense la seva sempiterna guerrera militar verd oliva va ser amb la camisa tradicional cubana. L'escriptor colombià va donar un bon exemple al líder de la revolució quan va decidir recollir el Premi Nobel de Literatura amb un *liquiliqui* (vestit popular de lli de gran elegància, molt comú als països caribenys per suportar les altes temperatures) en comptes del frac aristocràtic que l'es-

Des de Lluís Companys, cap president s'anima a trepitjar el Palau amb espadenyes

querra ideològica, juntament amb l'esmòquing i el jaqué, rebutja per considerar-lo un símbol oligàrquic.

Molts se'n van fotre del jersei amb què Evo Morales va fer la seva primera visita a Europa. La *chompa*, teixida amb alpaca (juntament amb el caixmir, una de les llanes més valorades del món), és una peça molt apreciada a Bolívia. I gràcies a la polèmica pel protocol estilístic del líder bolivià, fins i tot la Barbie en va acabar tenint una versió.

A casa nostra, tan sols els Mossos equilibren el barret de copa alta (fins fa poc, l'alçada de la lligadura indicava la classe social; la gorra o la boina obrera eren les de categoria més baixa) amb l'espadenya del poble (tocant de peus a terra).

Però des de Lluís Companys, cap president s'anima a trepitjar el Palau amb espadenyes. "Massa informal", em comenten des del govern. Com si els *castellanos* (mocassins) tinguessin més prestigi... Ves que no sigui per això, a causa dels complexos, que ens costi tant fer camí cap a la república.

Patricia Centeno

Periodista @PoliticayModa

EMPURIABRAVA

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

FESTES DEL CARME

del 12 al 17 de juliol de 2018

PROGRAMACIÓ

- PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "Empuriabrava 50 anys"
- CONCERT d'INNER CIRCLE
- HOLI COLOR PARTY
- XV FESTIVAL DE GUITARRA GIRONA
- CONCERT de MACACO
- FESTA DE L'ESCUMA
- BOTIFARRADA POPULAR
- LOS40 ON TOUR
- FUNDACIÓN TONY MANERO
- PROCESSÓ DE LA VERGE DEL CARME
- PILARS CASTELLERS
- SARDANES
- SARDINADA POPULAR
- ORQUESTRA NUEVA ALASKA
- PIROMUSICAL *i molt més ...*

organitza:

Ras i curt **BIEL FIGUERAS** @rincewindcat

Ciceró deia que “les coses fingides acaben caient com les flors pansides, ja que no hi ha simulació que aguanti eternament”. Hem convertit la política en un camp ple de dobles intencions, desitjos amagats i agendes pròpies pensant que no es descobriran mai, però totes les màscares acaben caient.

L'HEMEROTECA

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lrp.cat

EL QUIOSC

L'ambient previ a la trobada entre Torra i Sánchez

Com és prou sabut, dilluns s'ha de celebrar la reunió entre Quim Torra i Pedro Sánchez. I la premsa espanyola, acostumada a escalfar l'ambient (ja sigui amb processos estatutaris o qualsevol altra excusa), ha estat tota la setmana pressionant de valent amb les suposades cessions o xantatges. Fa pocs dies, l'editorial de l'ABC ho resumia perfectament quan remarcava que “els gestos i la retòrica del llenguatge de La Moncloa [...] tracten d'amagar, amb ofertes de diàleg, allò que no és res més que cessions a la Generalitat”. Tota una declaració de principis.

La tensió ha anat *in crescendo*; i si se segueix a aquest ritme, correm el risc d'arribar a la trobada enmig d'un ambient irrespirable. Dimecres, el diari *El Mundo* titulava: “Sánchez ofereix a Torra llibertat per parlar de la independència.” L'ABC també es mou en els mateixos paràmetres i dedicava l'editorial a denunciar que “el govern està disposat a admetre que la Generalitat

L'arribada dels presos polítics a la presó de Lledoners

li plantegi la celebració d'un referèndum pactat”. De fet, parlar o negociar no hauria de ser cap delictes (ni arribar a acords, òbviament), però hi ha qui sembla que desconeix el significat d'aquestes paraules. El mateix dia, el diari *La Razón*,

amb línia directa amb La Moncloa, intentava detallar-nos algunes “cessions”, com ara una pluja de milions “que no podran rebutjar” o la Declaració de Barcelona. El dijous, *El Mundo* hi tornava, i remarcava: “Sánchez trepitja les línies verme-

L'ABC denunciava l'intent d'amagar “amb ofertes de diàleg, allò que no és res més que cessions a la Generalitat”

lles per apuntalar la seva dèbil majoria”; si bé en el mateix article s'advertia que no les travessa i que, de fet, tot i que Torra li parlarà d'autodeterminació, Sánchez “la rebutjarà”. Després d'aquesta breu selecció, el lector podrà arribar a diverses conclusions: d'una banda, que les capçaleres anteriors abominen el diàleg i, quan s'hi refereixen, parlen directament de “xantatge” o “cessions” als suposats “colpistes”. I, de l'altra, i aquesta és molt més preocupant, que resulta molt complicat arribar a acords amb qui pensa així.

Una “regalia penitenciària”

Es tracta d'un dret, però ni el PP, ni Ciutadans, ni tampoc alguns mitjans de comunicació espanyols, han tingut manies a l'hora d'utilitzar el trasllat dels presos polítics per demostrar que són els més contundents del planeta. En l'edició de dimarts, el diari *El Mundo* titulava: “Sánchez cedeix al separatisme el control dels presos del procés”, talment com si això significués algun avantatge. En l'editorial, el diari interpretava que “Sánchez abona amb aquesta decisió una de les hipoteques amb què va arribar a La Moncloa” i analitzava els motius a partir dels quals aquesta “decisió” és “un error majúscul”. En aquest sentit, resulta revelador que ho interpreti com “un gest de debilitat evident per part del nou govern” i

parli de la política penitenciària com una titella deixada “a l'atzar de l'ambició i els jocs partidistes de Sánchez”. Finalment, a parer seu, el fet “que ara s'apropi els polítics processats no farà més que donar ales a la causa secessionista i, a més, posarà en mans de Torra la custòdia penitenciària de presos que continuen sent coreligionaris polítics”. El mateix temor l'expressava *La Razón*, que es mostrava preocupada perquè “Catalunya és l'única comunitat que té les competències sobre presons” i, com si es tractés d'un canvi de cromos, ho contrastava amb el fet que “des de la Generalitat s'hagi redoblat una campanya contra la monarquia parlamentària”.

Com acostuma a succeir, un dels mitjans més bel·licosos és el digital

El Español, que parla de “presons denominades cinc estrelles”. El digital de Pedro J. Ramírez, a més, adverteix que el “disbarat” de traslladar els presos polítics “tindrà conseqüències” perquè, a parer seu, “els dirigents que han pogut ser

processats per no haver fugit seran tutelats pels que sí que van fugir, ja que cal tenir present que és Puigdemont qui continua manipulant els fils de la Generalitat i segueix entossudat a mantenir la provocació permanent”.

Ras i curt TERESA MÁRQUEZ tm Marquez@lrp.cat

Hi ha una Espanya casposa que perdura en el temps, que s'aferra a la simbologia i al somni humit d'un passat gloriós en mans de Franco. En plena crisi sobre el trasllat de les restes del dictador fora del Valle de los Caídos, es confirma que la *nietísima* ja gaudeix del ducat que va instaurar l'avi. En Berlanga hi sucaria pa.

L'HEMEROTECA

LA IMATGE HISTÒRICA

El discurs més incòmode de Cambó

El 8 de setembre del 1918, fa gairebé cent anys, els reis d'Espanya, Alfons XIII i Victòria Eugènia, van participar en els actes de commemoració de la batalla de Covadonga i en la inauguració del Parque Nacional de la Montaña de Covadonga. L'acte va consistir en la plantada d'un arbre i va comptar amb una representació ben notable del govern, amb el president del Consell de Ministres, Antonio Maura, i el comissari de Parques Nacionales, Pedro Vidal. Però, sense cap mena de dubte, l'autoritat que va generar més expectació va ser el ministre de Foment, el català Francesc Cambó.

Quan es va donar a conèixer la presència de Cambó en aquella jornada, un prohoms del partit conservador va afirmar: "Ningú millor que el més significat deixeble de Prat de la Riba per assistir a l'acte que s'ha de celebrar al tros de terra espanyola que més animosament parla de la unitat de la pàtria." El líder de la Lliga, conscient del simbolisme de l'indret, va pronunciar un abrandat discurs patriòtic i va afirmar: "La reconquesta iniciada a Covadonga no

La intervenció. Francesc Cambó, en acció ➔ ARXIU

va acabar a Granada. Encara resta molt per reconquerir i cal fer una nova croada."

L'endemà, la major part de la premsa es va felicitar per "l'espanyolisme del polític catalanista". Tot i això, alguns mitjans no es van estar de posar aigua al vi. Després d'analitzar amb lupa el discurs del ministre de Foment, el diari *El Debate* no

La major part de la premsa espanyola va acollir bé el discurs i es va felicitar pel seu espanyolisme

va poder evitar demanar a la resta de mitjans que reflexionessin sobre "l'abast i el veritable valor gramatical i científic de les paraules de Cambó". Després d'una acurada anàlisi, el periodista arribava a la conclusió que el discurs de Cambó incidia en "les confusions de sempre". L'endemà, però, el diari va voler matisar la seva anàlisi i, a través del seu corresponsal, va recollir textualment la part final del discurs, en què Cambó s'havia referit a "aquest futur gloriós de la nostra pàtria que es durà a terme durant el regnat d'Alfons XIII". Tot i això, el diari encara seguia donant voltes a l'assumpte i arribava a la conclusió que la proclama patriòtica de Cambó era deguda al fet que "els viatges a través d'Espanya tenen la gran virtut de mostrar el fons comú de la nacionalitat espanyola, de revelar l'ànima de la pàtria". En realitat, el problema no era només el llenguatge més o menys complaent de Cambó o la seva suposada reconversió a l'espanyolisme, sinó la incomoditat que generava la presència d'un català en un govern i un espai emblemàtic per al nacionalisme espanyol.

EL DEBATE

"En cap moment del discurs ha utilitzat el concepte de «pàtria espanyola» i quan es refereix a Espanya la nomena de forma precisa o li avantposa la paraula *estat*"

LA ÉPOCA

"Portar el líder del catalanisme com a portaveu del govern en aquesta commemoració [...] significa la fi de sentiments maliciosos i sense fonament que han generat moments de perturbació en la política nacional."

EL SIGLO FUTURO

"El senyor Cambó [...] tot i trobar-se a peus de la grata miraculosa, no va fer cap referència a la fe asturiana ni a l'auxili diví demanat i aconseguit pels guerrers que van establir les fites de la nostra nacionalitat."

EL PAÍS

"L'anomenat home modern, Cambó, no és res més que un d'aquells polítics que serveixen els ideals de les dretes. Donat que és un fidel servidor del centralisme, segueix la modalitat reaccionària dels carlins fueristes."

Ras i curt ADA CASTELLS @AdaCastells

A *La dama de blanc*, el personatge més malvat és el més agradable, divertit i atent. Wilkie Collins ens fa veure com ens poden arribar a desarmar els somriures, les bones maneres i els afalacs. Ben sovint, la simpatia és la millor màscara del corrupte. No ens n'oblidem.

LA MONARQUIA

Lluís Simon lsimon@lrp.cat

Funcionaris, estripant la imatge de Felip VI. Aquesta és la Girona del 2018 ➔ G.P.

Prínceps i princeses de Girona

D'entrada, les úniques princeses de Girona a qui reconec són les meves filles, i no perquè jo sigui rei de res, sinó perquè ho he decidit mentre esmorzava aquest matí. Quina diferència hi ha entre la meva resolució i la que va prendre Ferran d'Antequera el 1414? Alguns direu que la sang blava del monarca, però tot aquest conte de les diferents tonalitats dels hereus reials se'n va anar en orris el dia que Joan Carles va disparar el seu germà Alfonsín (15 anys) i un toll de líquid carmesí va sortir del pit d'un dels potencials hereus de la corona espanyola.

Elionor de Borbó, que oficialment és la princesa de Girona, no podria trepitjar cap carrer de la ciutat sense que molts li recor-

Felip VI va venir a coronar-se príncep el 1990, quan la ciutat era encara autonomista i els sobiranistes eren quatre gats

déssim de quina família forma part i de quina pasta està fet el seu progenitor, alguna cosa així com espaguetis a la falangista. Quan Girona era provinciana, fosca i tenia barri xino, els dirigents havien fet mans i mànigues perquè la corona vingués a la ciutat a recollir un títol del qual s'havien mig desdit. Finalment, Felip VI el va venir a reclamar i a recollir el 1990, quan encara no s'havia fet l'operació Garzón. La CUP era una utopia i quatre gats votaven ERC en plena hegemonia regionalista de Pujol.

Elionor, amb tot, podria ser l'últim vestigi del domini borbònic sobre Girona. Una abdicació a temps quan li arribi l'hora seria una victòria no només per a Catalunya, sinó per a Espanya. Ànims.

Científics contra Felip VI

La Fundació Princesa de Girona cada vegada té més problemes a la ciutat que li dona nom. Els reis han estat boicotejats pel suport de Felip VI a la violència policial, però no només això. Dos dels científics premiats, Bernat Ollé –a la imatge– i Romain Quirant, han renunciat als respectius premis i han demanat que no s'usi el seu nom.

iADIÓS!

El bòtox de Letizia, en l'ull de l'huracà

L'últim titular que més ens ha sorprès de la premsa del cor espanyola o de la que hi està relacionada és el següent, i el deixaré en castellà perquè l'impacte és més poderós: "*Letizia cultiva el feísmo*". Això ho publicava fa uns dies la secció de moda d'*El Mundo*. Segons aquesta informació, les "últimes aparicions de la reina són poc afortunades i han deixat atònit mig país". Segons el diari, l'estupor està centrat en el rostre "eternament canviant" de Letícia. Se sospita que el seu cirurgià plàstic s'està excedint.

Com sempre, en el moment i el lloc precís

En aquesta mateixa secció, vam recordar fa dues setmanes l'especial i emotiva trobada que Felip VI va tenir amb Lopetegui abans que la selecció espanyola anés al mundial. Pocs hores després de rebre la "benedicció reial", el seleccionador espanyol era destituït de manera fulminant. Felip

VI va intentar compensar aquest gest viatjant a Moscou a animar la selecció del *mejor unidos* en els vuitens de final contra Rússia. El rei espanyol va tenir el mèrit no només de veure el pitjor partit del campionat, sinó de felicitar en persona l'únic jugador que probablement creia que encara quedava un partit de tornada.

Premis Republicans de l'Any

El setmanari La República convoca la primera edició dels Premis Republicans de l'Any, destinats a reconèixer aquelles persones, entitats i organitzacions que hagin destacat per la defensa dels valors republicans relacionats amb la solidaritat, l'excel·lència professional i el compromís cívic i també les trajectòries individuals i col·lectives dedicades a treballar per la construcció de la República Catalana. Les votacions es faran durant l'estiu i l'acte de lliurament dels premis, l'1 d'octubre.

Premis de votació popular:

- Republicà de l'Any.
- Mèrit Republicà.
- República de les Arts.
- Reflexió Republicana.
- Premi Primer d'Octubre.
- República Popular.

Premis atorgats per La República:

- Memòria Republicana.
- Honor de La República.

Del 7 de juliol a l'1 de setembre. Nominacions i votació popular.
8 de setembre. Número especial de la Diada amb els guanyadors.
1 d'octubre. Acte de lliurament de premis.

LA REPÚBLICA

PREMIS REPUBLICANS DE L'ANY

La primera edició dels Premis Republicans de l'Any convocats per aquest setmanari ja té la llista de nominats i obre el procés de votacions, que culminarà el dia 1 d'octubre amb l'acte de lliurament de les distincions

Els subscriptors ja poden votar a lrp.cat

La publicació de la llista de nominats enceta el període de votacions, que permetrà participar als subscriptors de La República i als del diari L'Esportiu (editat per la mateixa societat, Maig 2011 SLL). També podran emetre el seu vot els subscriptors dels productes comercialitzats per Hermes Comunicacions, El Punt Avui i la revista Catalonia Today, pel fet que La República també s'encarta cada diumenge amb el diari. En total, el cens de votació supera les 15.000 persones. El període de votacions es clourà el dissabte 1 de setembre. Els noms dels guanyadors es donaran a conèixer en l'edició de La República del dia 8 de setembre, i la cerimònia de lliurament dels guardons es farà en un acte públic a Barcelona el dia 1 d'octubre del 2018, data del primer aniversari del referèndum d'independència. La votació caldrà fer-la accedint directament al web de La República (www.lrp.cat) o mitjançant els bàners que s'inseriran en altres mitjans i xarxes socials. Per poder votar només caldrà acreditar-se com a subscriptor d'alguna d'aquestes publicacions.

CARLES RIBERA
cribera@lrp.cat

La primera edició dels Premis Republicans de l'Any, convocats pel setmanari La República, ja té la llista de nominats. A partir d'aquí, s'obre un procés de votacions que culminarà el dia 1 d'octubre, primer aniversari del referèndum d'independència, amb el lliurament de les distincions. Els guardons tenen com a objectiu reconèixer persones, entitats i organitzacions que hagin destacat per la defensa dels valors republicans relacionats amb la solidaritat, l'excel·lència professional i el compromís cívic, així com també trajectòries individuals i col·lectives que hagin ajudat a la construcció de la República Catalana.

NOMINATS DE RELLEU

La llista de nominacions (que es detallen en les pàgines següents) ha sortit després d'un procés de valoració a la redacció de la revista, i entre els candidats a les diferents distincions hi ha noms com els de Pep Guardiola, Ada Parellada, Jaume Roures, Albano-Dante Fachín i Àn-

gels Martínez i Castells, Vicent Partal, Lluís Llach i Isona Passola. També hi ha premis dedicats a entitats, i es podrà votar des de Proactiva Open Arms o l'Associació Catalana pels Drets Civils (que agrupa els familiars de presos i exiliats) fins a la Fundació Arrels o el Banc dels Aliments.

L'objectiu d'aquests guardons és contribuir a la consolidació i l'ampliació dels espais republicans més enllà de l'àmbit institucional. El moment polític és complex i la situació continua sent dura per als presos, els exiliats, els seus familiars i els centenars de milers de persones que estan mostrant una solidaritat encomiable. Mentre duri aquesta situació, els guardons no seran, doncs, un motiu de celebració, sinó de reafirmació republicana i democràtica.

VUIT CATEGORIES

Els Premis Republicans de l'Any tenen vuit categories, sis de les quals se sotmetran a votació: Premi República de l'any (individual); premi al Mèrit Republicà (entitats o col·lectius); premi República de les Arts (cultura); premi Reflexió Republicana (perio-

disme i assaig, obra publicada); Premi Primer d'Octubre (a la trajectòria personal); Premi República Popular (a entitats o col·lectius).

A més dels sis premis proclamats per votació popular, el setmanari La República ha decidit crear extraordinàriament en l'edició d'enguany dues distincions que no seran per votació, sinó de designació directa. Així, el Premi Memòria Republicana, al reconeixement pòstum en la lluita per les llibertats de Catalunya, el setmanari ha decidit atorgar-lo a Muriel Casals, que va ser un puntal fonamental en la consolidació i l'eixamplament de la base republicana i independentista.

PREMIS D'HONOR

El colofó de la convocatòria d'aquest any és el Premi d'Honor de La República, que recau col·lectivament en els setze homes i dones exiliats i empresonats per causa de la ignominiosa actuació de l'Estat espanyol en els últims mesos. Des del setmanari s'ha cregut que la seva actitud de servei i el seu sacrifici mereixen un reconeixement públic incontestable.

Premi d'Honor de La República

Presos i exiliats ('ex aequo')

Jordi Sánchez, Jordi Cuixart, Oriol Junqueras, Quim Forn, Raül Romeva, Dolors Bassa, Jordi Turull, Carme Forcadell, Josep Rull, Meritxell Serret, Marta Rovira, Clara Ponsatí, Toni Comín, Lluís Puig, Carles Puigdemont i Anna Gabriel. Un reconeixement col·lectiu que el setmanari La República atorga de manera directa sense necessitat de votació.

JORDI CALVÍS

JOSEP LOSADA

Premi Memòria Republicana

Muriel Casals

Un accident va posar fi a la vida d'una de les veus més sòlides, serenes i transversals de l'independentisme. Passen els anys i el seu testimoni resta com a model per a tot el republicanisme català. Aquest premi també s'atorga de manera directa.

DOSSIER ORGULL REPUBLICÀ

Premi Republicà de l'Any

En reconeixement a una fita o trajectòria professional destacable en qualsevol àmbit o disciplina professional i/o del coneixement. Es valorarà especialment l'excel·lència i el compromís cívic.

Pep Guardiola

Per una brillant trajectòria professional en l'àmbit internacional que no ha estat mai renyida amb el compromís cívic i social, demostrat amb el suport a causes com la dels presos polítics catalans i el suport als grups de rescat de persones al Mediterrani.

Ada Parellada

Per una brillant trajectòria en el món de la gastronomia i de la restauració, exercida amb excel·lència i alhora amb compromís cívic, amb iniciatives com el primer sopar groc de suport als presos i exiliats, una idea que s'ha estès per tot el país.

Jaume Roures

Per una trajectòria empresarial destacada en el món de la comunicació que no ha estat obstacle per apostar per projectes compromesos, per exemple els documentals *Les clavegueres d'Interior, 1-O i 20-S*.

Premi al mèrit republicà

En reconeixement a la tasca desenvolupada en qualsevol àmbit o disciplina per part d'entitats, món associatiu o des d'altres organismes i col·lectius. Es valorarà especialment l'excel·lència, el compromís cívic i la voluntat de servei.

Proactiva Open Arms

Per la feina de rescat de persones refugiades al Mediterrani i per la tasca de denúncia de la situació de les polítiques migratòries a Europa.

Fundació Arrels

Per la feina incansable d'ajuda a les persones sense llar i de sensibilització sobre aquest greu problema amb l'objectiu d'ajudar a transformar i revertir aquestes situacions d'exclusió social.

Banc dels Aliments

Per la feina decisiva, especialment durant els anys més durs de la crisi econòmica, a l'hora de pal·liar i combatre l'exclusió social i oferir ajuda directa a la població catalana més desfavorida.

DOSSIER ORGULL REPUBLICÀ

Premi República de les Arts

En reconeixement al mèrit artístic i cultural en qualsevol disciplina. Es valorarà especialment l'excel·lència professional i el compromís cívic.

Revista 'Enderrock'

Pels vint-i-cinc anys fent d'altaveu mediàtic de la música catalana, amb professionalitat i compromís de país en la construcció d'un espai musical català.

Sergi López

Per una sòlida trajectòria artística nacional i internacional que ha sabut desenvolupar en tot moment sense renunciar als seus principis ni a les seves conviccions.

Josep Valtònyc

Pel seu compromís en l'exercici i la defensa de la llibertat d'expressió.

Premi Reflexió Republicana

A la persona o persones que hagin contribuït a la difusió del republicanisme des de l'àmbit del periodisme o l'assaig. Es valorarà especialment l'excel·lència i el compromís cívic.

Isabel-Clara Simó

Per la seva prolífica i compromesa carrera com a articulista de premsa.

Jordi Borràs

Per haver liderat la publicació de l'obra *Dies que duraran anys*, un testimoni gràfic i literari impagable de l'1-O.

Albano Dante Fachin Àngels Martínez Castells

Per la seva aportació a la reflexió sobre democràcia i republicanisme en el seu llibre *Informe urgent des dels escons 4 i 5*.

DOSSIER ORGULL REPUBLICÀ

Premi Primer d'Octubre

A la trajectòria personal de compromís pacífic i democràtic amb la construcció de la República catalana. Es valorarà especialment l'excel·lència i el compromís cívic.

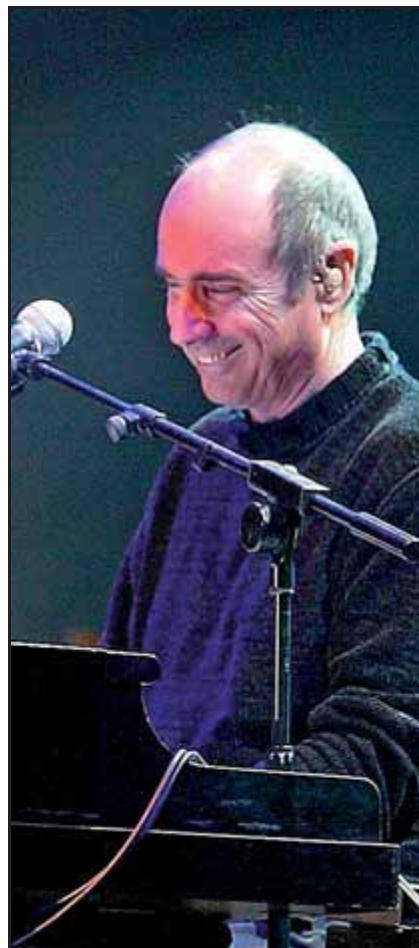
Vicent Partal

Per la seva llarga carrera com a periodista compromès amb la creació i la modernització d'un espai mediàtic, lingüístic i polític català.

Lluís Llach

Pel seu compromís polític permanent amb la causa de l'independentisme català i amb les llibertats, tant des de la seva professió artística com per la seva implicació en política.

Isona Passola

Per tota una trajectòria d'esforç en la normalització del cinema català i la consolidació d'un espai de creació audiovisual en llengua catalana.

Premi República Popular

A la trajectòria col·lectiva d'entitats, organitzacions i col·lectius de compromís pacífic i democràtic per la construcció de la República Catalana. Es valorarà especialment el seu compromís cívic.

Associació Catalana pels Drets Civils

A tots els familiars dels presos i exiliats per la seva incansable tasca de suport constant i per la seva lluita pels drets civils.

Associació de Municipis per la Independència

Per haver estat al costat de les demandes democràtiques de la ciutadania tot i les amenaces i les actuacions de l'Estat.

Avis i àvies per la Llibertat (Reus)

Per la seva perseverança en la reivindicació de la llibertat dels presos i els exiliats.

L'ENTREVISTA

Mikko Kärnä

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

El fins ara diputat finlandès Mikko Kärnä (Espoo, 1980) visita Catalunya per primera vegada. S'ha fet famós per defensar el procés d'independència al Parlament finlandès i també a través de Twitter, on també ha rebut la fúria dels que no pensen com ell. Es mostra molt crític amb l'actual paper de la Unió Europea en el cas català. Amic del president Puigdemont, va fer d'amfitrió de la visita del mandatari a Finlàndia el mes de març passat. Kärnä ha deixat de ser diputat perquè el veterà Paavo Väyrynen, que era el diputat electe, tenia lloc com a eurodiputat i ara ha demanat tornar al Parlament finlandès. Kärnä assegura que es presentarà a les properes eleccions. De moment, té pensat escriure un llibre en els propers mesos. Durant la seva estada en terres catalanes s'ha reunit amb el president de la Generalitat, Quim Torra. La República entrevista Kärnä durant la seva estada a Barcelona.

És la primera vegada que visita Catalunya i el veig vestit amb una samarreta dels presos polítics, amb el llac groc...

Vull demostrar la meva solidaritat

L'exdiputat finlandès, ferm defensor del procés català, visita per primera vegada Catalunya

amb els presos polítics. Penso que la situació a Espanya és una desgràcia per a Europa. Hi ha seriosos problemes amb la democràcia i no ho puc tolerar. És totalment absurd.

Hi ha justícia, a l'Estat espanyol?

Podem dir que a l'Estat espanyol hi ha presos. I si ho comparem amb Bèlgica, per exemple, la justícia belga va dir que mai extradiria els consellers de Puigdemont a Espanya pels delictes de rebel·lió. Sí, es pot dir que hi ha diverses mancances en la justícia espanyola.

Puigdemont és a Alemanya. Què pot passar en els propers mesos?

Segons la meva opinió, Alemanya mai extradirà el president Puigdemont. L'única cosa que estan fent és deliberar què fan amb els altres càrrecs de què se l'acusa. És estrany, però, que la decisió s'hagi endarrerit tant... Espero i crec que significa que no serà extradit a Espanya. Estic esperançat que Puigdemont podrà continuar la seva feina de viatjar arreu del món internacionalitzant el procés català tal com va fer quan va visitar Finlàndia.

Com es va començar a interessar pel procés català?

Feia temps que seguia el cas del procés català, però va ser durant els mesos d'agost i setembre quan vaig començar a ser més actiu a Twitter.

Mikko Kärnä, en un moment de l'entrevista que es va fer a Barcelona

JOSEP LOSADA

Tinc amics catalans, i encara que mai havia estat a Catalunya, estava molt preocupat per la reacció d'Espanya. Es pot veure en els meus tuits d'abans de l'1-O.

S'esperava la violència exercida per la policia l'1-O?

Sí, sí. Ho vaig dir en els meus tuits. Estava convençut que alguna cosa passaria. Potser el que no m'esperava era el grau de violència a què van arribar.

Com va reaccionar el seu país, Finlàndia, davant d'aquests fets?

Estic molt orgullós de la reacció del govern finlandès. Va ser un dels pocs països que va condemnar la violència durant el referèndum. Va trigar un parell de dies, però va dir clarament que aquell tipus de comportament no es podia tolerar dins de la Unió Europea. Tot i que encara hi ha molts països que no han dit absolutament res sobre la violència.

Per què pensa que altres països encara no ho han fet?

Dins de la Unió Europea, Espanya és un país gran, madur, amb poder eco-

UNIÓ EUROPEA
 “Tusk va assegurar als polítics catalans que podrien negociar amb Rajoy, però no va fer res, va enganyar els catalans”

nòmic... i com tots sabem ha estat amenaçant altres països. Quan em vaig discutir amb l'ambaixador espanyol a Finlàndia, em va amenaçar. Jo li vaig demanar que deixessin votar els catalans, que no exercissin la violència. Em va contestar mitjançant un correu electrònic en què em deia que si algun dia Finlàndia tingués un problema de seguretat i necessités la solidaritat dels seus socis de la Unió Europea, podria buscar aquesta solidaritat a Catalunya. Com que m'ho va escriure en un correu, el vaig publicar. És totalment absurd que un home que diu

que és un diplomàtic es comporti d'aquesta manera, amenaçant un membre del Parlament finlandès. Encara que m'estic acostumant a aquest tipus de comportament de gent espanyola en els darrers temps.

Més exemples?

L'ambaixador espanyol a Finlàndia es queixa de mi davant de qualsevol instància. Per exemple, quan el president Carles Puigdemont va visitar Finlàndia, es va queixar de les meves accions al Parlament finlandès. Però sembla que ell no entén que si tu ets un parla-

L'ENTREVISTA MIKKO KÄRNÄ

mentari, com jo ho era, pots convidar qui vulguis al Parlament. Crec que l'estratègia del govern espanyol és intentar evitar que la gent continuï parlant de Catalunya. Estan espantats per la política. Un altre cas recent és el d'un dependent d'origen espanyol que no em va voler atendre a Hèlsinki perquè portava una samarreta groga amb la imatge dels presos polítics. És una actitud de bojós.

Com es veu des de Finlàndia la situació de Catalunya? Es coneix?

La gent coneix el què està passant. La visita de Puigdemont al país la van cobrir molts mitjans de comunicació... La meua estada aquí durant aquests dies també s'està seguint. Un home de 80 anys, pescador de Lapònia, quan van detenir Puigdemont a Alemanya, va escriure: "Per què el detenen? Això no està bé. Són coses que ens passaven quan estàvem sota el poder dels russos." Sí, Finlàndia està interessada en Catalunya. Som una nació relativament jove, tenim 100 anys d'història i també vam patir repressió quan formàvem part de Rússia. I ara també [riu]... quan vaig a Hèlsinki des de Lapònia, també tenim els nostres problemes amb el govern central, però no és el mateix... És per això que em vaig dedicar a la política, perquè els afers es poguessin decidir més a prop de la gent.

La majoria de catalans estan en contra que hi hagi presos polítics. Les darreres enquestes parlen d'un 80%...

Sí, és una gran part de la població. És gairebé tothom. La gent no ho pot entendre. És terrible que a Europa, que a Espanya, hi hagi presos polítics. L'any passat, l'Estat espanyol va enviar a la presó més artistes que la Xina i l'Iran. No pots tancar a la presó un raper per les seves lletres. Això no està bé.

El nou govern del PSOE, liderat per Pedro Sánchez, ha acostat els presos polítics a Catalunya...

Realment és un gest molt petit, perquè crec que els presos polítics haurien de ser alliberats. Per part de Sánchez, demostra que està disposat a asseure's a negociar a la mateixa taula que el president Torra. No soc gaire optimista... Ja veurem si Pedro Sánchez pot demostrar en aquests mesos que és capaç de fer alguna cosa en aquest conflicte. Molts mitjans de comunicació de tot el món asseguren que aquesta és una nova oportunitat per al govern català per negociar. Però veient el govern de Sánchez, amb Josep Borrell com a ministre, no estic gaire esperançat. Veurem què passa en els propers mesos. Crec fermament que hi hauria d'haver una negociació internacional.

ESTRATÈGIA

"El govern espanyol no vol que es parli de Catalunya"

ACTITUD

"L'ambaixador espanyol a Finlàndia es queixa de mi davant de qualsevol instància"

SITUACIÓ

"És terrible que a Espanya, a Europa, hi hagi presos polítics"

DISTENSIÓ

"L'acostament dels presos és un gest petit perquè haurien d'estar en llibertat"

XARXES SOCIALS

"Sense Twitter ni Facebook molta gent d'arreu del món no hauria vist les imatges de l'1-0"

PUIGDEMONT

"És un pacifista, un lluitador per la democràcia"

Els polítics catalans han comès errors durant el procés?

Crec que els polítics catalans ho han fet de la millor manera possible en una situació molt complicada. Jo estic molt decebut amb el que va fer el president del Consell Europeu, Donald Tusk, que quan va veure que el moviment independentista anava cap endavant va contactar amb el polítics catalans i els va assegurar que negociarien amb el president espanyol, Mariano Rajoy. Però Tusk no va fer res per negociar. Va enganyar els catalans.

Què pensa de l'actuació de la Unió Europea?

Soc un gran partidari de la Unió Europea. Penso que és un gran projecte que ha permès construir tot això... Però ara mateix no està a l'altura de les circumstàncies. Se suposava que havia de ser una unió per la democràcia, pels drets polítics, pels drets humans i no s'han defensat.

Les imatges de l'1-0 van ser colpidores...

Sí, i si això hagués passat en un país com Turquia o en un estat membre petit de la Unió, com per exemple Hongria, la Comissió Europea s'hauria afanyat a dir que no podia ser, que allò era inacceptable, que no es podia permetre.

Com veu el president Carles Puigdemont?

El respecto totalment. És un pacifista, un lluitador pels drets de la democràcia i pels drets humans. Estic orgullós de poder dir que és amic meu. En una conferència a Hèlsinki (Finlàndia) va explicar la importància que avui dia tenen les xarxes socials i els telèfons mòbils. Penso que és ben cert, perquè sense Twitter o Facebook molta gent d'arreu del món no sabia què és el procés català ni hauria vist les imatges de l'1-0.

Creu que s'hauria de celebrar un altre referèndum?

És una de les possibilitats que hi ha. Crec, però, que el referèndum de l'1 d'octubre estava totalment legítim. De fet, em sento com si estigués a la República de Catalunya, encara que la declaració d'independència no s'hagi implementat. Va ser aprovada pel Parlament català. Si l'ocasió de celebrar un nou referèndum arribés, i Espanya es mostrés d'acord a celebrar-lo, i si els observadors internacionals en formessin part i els països del voltant diguessin que accepten aquest nou referèndum, segurament fer-lo seria la manera més fàcil de solucionar el conflicte.

Apostaria per un referèndum com el

Emmirallats en el model finlandès

Quan es parla d'educació, de sistema, de mètode, sempre es mira cap al nord. Finlàndia està considerada un dels països del món amb un dels millors sistemes educatius. Mikko Kärnä és un gran defensor del mètode que es fa servir al seu país. "És un sistema igualitari, que permet que tothom tingui les mateixes oportunitats. Sense diferències", assegura. El país nòrdic inverteix molts recursos en educació. L'exdiputat assegura que gairebé totes les escoles finlandeses són públiques.

que es va fer a Escòcia?

És que és així com es fan les coses als països civilitzats. Deixes que la gent voti. Al principi vaig quedar decebut, perquè Escòcia no ho va aconseguir, però s'ha de respectar la democràcia. Potser algun dia tornaran a votar.

El referèndum es podria perdre...

Sí, és una de les possibilitats que hi ha i, de fet, també ho diu el mateix pre-

sident Puigdemont. Però crec que el sí a la independència pot guanyar, el suport a hores d'ara està creixent. He rebut milers de cartes a la meva oficina, totes explicant històries del dia que es va celebrar el referèndum. Hi ha persones que m'expliquen que van anar decidides a votar que no a la independència de Catalunya, però que després de veure l'actuació policial, brutal, van votar que sí. M'ex-

pliquen que no volen formar part d'una nació que tracta així els seus ciutadans.

Creu que Europa frena el procés independentista català per por que hi hagi un auge d'aquest sentiment en altres punts del continent?

A Nova Caledònia, que forma part de l'Estat francès, es farà un referèndum aquest mateix any. Europa té un pro-

blema amb el procés d'independència català. Cap a on va Europa? No veig un futur gaire esperançador per a les nacions petites o per a les llengües minoritàries com el català o el finès, per exemple. Cada país té les seves pròpies regions, però aquest fet no ens hauria d'espantar... Podem ser diversos, es pot aconseguir l'autodeterminació i encara podem ser forts i promoure la pau a Europa.

REPORTATGE

LA QUÍMICA de les coses

La construcció d'una refineria a Tarragona, fa més de quaranta anys, va transformar l'economia de la zona. Ara, el complex petroquímic busca com adaptar-se a un futur que depèn de la descarbonització

MERCÈ RIBÉ
mribe@lrp.cat

El 1971, el llavors Instituto Nacional de Industria (INI) de l'època franquista va rebre un encàrrec important: fer una refineria de crus de petroli a Tarragona, on van crear una empresa nacional de petrolis. Aquella decisió

va canviar, i de quina manera, el present i el futur d'un territori on feia poc més d'una dècada s'havia començat a instal·lar de manera incipient alguna empresa química. L'encàrrec va prosperar, i més de quaranta anys després, la refineria, ara de Repsol i amb dos *crackers* de Dow Chemical, no només continua formant part de la silueta urbana del Camp de Tarragona, sinó que s'ha convertit en referent petroquímic en l'àmbit europeu.

Les xifres que mou no són petites. El sector dona feina a un total de 10.000 persones entre llocs de treball

directes i indirectes i en genera 35.000 d'induits, segons dades de l'Associació Empresarial Química de Tarragona (AEQT), que aplega trenta empreses. En l'aspecte econòmic, representa el 12,6% del PIB espanyol i les perspectives del sector són optimistes: en el període 2007-2017 ha tingut un creixement acumulat del 27% i s'espera que el químic sigui el sector que més creixi a escala mundial des d'ara fins al 2030, a un ritme mitjà del 4,5%, segons la mateixa AEQT.

Com s'ha transformat el sector des de llavors? "Ens pot semblar que el

complex té quaranta anys, però segurament no queda ni un cargol d'aquella època i la refineria no té res a veure amb la que es va dissenyar llavors", respon el director del complex industrial de Repsol a Tarragona, Josep Francesc Font. La posada en marxa de la refineria, el 1976, i la seva integració a la indústria existent van ser clau per al creixement del complex, que també va tenir la complicitat del port i la construcció dels *crackers* d'etilè, que són els que permeten convertir aquest gas en sòlid i, per tant, en plàstic.

La refineria, com a tal, s'encarrega de processar el cru de petroli, destil·lant-lo per aconseguir-ne derivats: asfalts, combustibles com gasoils i fuels, naftes que serviran per fer gasolina, etilè i propilè i gasos com el butà i el propà. Però en el cas de la firma Repsol -associada a la producció de combustibles- fer energia per a la mobilitat només és la meitat del negoci, l'altra 50% consisteix a produir el que Ramon Nieto, director de producció química de Repsol, defineix com a "materials per a la vida", que fent un paral·lelisme amb el món de la construcció serien si fa no fa les totxanes per edificar qualsevol cosa.

Analitzant només la primera hora d'un dia qualsevol, es pren consciència d'aquesta química de les coses. El plàstic del despertador, la fibra sintètica dels llençols i el pijama, el sabó de

La icònica refineria està ubicada al polígon nord de Tarragona ➔ ANDREU PUIG

la dutxa, els productes que depuren l'aigua, la pasta de dents i el raspall, els cosmètics... en tot hi ha química. Obrim la nevera i la llet la trobem en un bric que té set capes, cinc de les quals són de diferents tipus de polietilè. Pugem al cotxe i menys el motor que és metàl·lic, la resta, des dels pilots de colors fins al seient, tot és química. El mòbil, les ulleres, un bolígraf... la llista és infinita. "Qualsevol cosa que assenyalem tindrà un component que necessitarà una molècula orgànica, i la font fonamental per fer molècules orgàniques és una fracció de petroli", explica Nieto. Del que es tracta, doncs, és de fer els materials bàsics perquè després se'n puguin fer múltiples aplicacions. Del petroli que s'extreu, un 90% es fa servir com a combustible, mentre que només un 10% s'usa per fer aquests materials. Però a la curta o a la llarga la tendència està condemnada a revertir-se. "La química en el món anirà augmentant, perquè cada vegada necessitem més usos que ara no podem ni imaginar", diu Nieto, que afegeix: "Qualsevol cosa que inventem necessitarà uns

Cel Net, els vigilants de la petroquímica

▶ Activitat econòmica al marge, la indústria petroquímica també genera recels al territori, sobretot per la incidència que pot tenir la seva activitat sobre la salut dels que hi conviuen. Cel Net és una plataforma ciutadana que va néixer fa una dècada "per dir prou a l'activitat sense cap mena de control", diu Neus Roig, membre del moviment, que afegeix: "No lluitem pel tancament de l'activitat, perquè la gent en viu. El que volem és una bona convivència i que les coses es facin bé." I per això una de les obsessions de Cel Net és saber què es respira, tant al polígon nord –on hi ha la refinèria– com al polígon sud, on es concentren moltes de les

empreses químiques del complex. Volen que no s'apliquin els models genèrics per fer els controls i que es tinguin en compte contaminants específics que potser no es regulen en altres zones. També insisteixen en la necessitat de posar l'ull en la contaminació difusa, que és la que es produeix en el transvasament de processos. "No és tan mediàtica com quan s'encenen les torxes però també s'escapen gasos", diu Roig. Pel que fa a la Taula per la Qualitat de l'Aire –a través de la qual es reuneixen el govern, el sector químic i Cel Net, entre d'altres– exigeixen que sigui operativa "més enllà de fer un parell de reunions".

materials i qui s'ha d'encarregar de fer-los és la química."

El seu creixement està garantit, perquè va directament lligat a l'increment de població i a l'increment de la

qualitat de vida. Però el que busca la química a Tarragona no és tant produir a l'engròs, sinó fer productes especialitzats i d'alt valor afegit. Si fa quaranta anys el negoci era fer l'envàs per a un detergent, ara es fabrica material per fer aïllants de cables d'alta tensió –que requereixen un material molt pur per evitar les descàrregues– o materials per a ús farmacèutic, ja sigui una bossa de plasma, un catèter o un pot per guardar el xarop i també glicols d'ús farmacèutic. "En sanitat, el

que s'ha guanyat gràcies als plàstics és molta salubritat", reivindica el director del complex de Repsol, Josep Francesc Font, que posa un altre exemple en el camp de l'automoció, on gràcies als nous materials els cotxes pesen menys i s'estalvia molt en energia per moure's. El problema és que ara els plàstics comencen a estar demontitzats, perquè no són biodegradables i, per tant, no es poden destruir. Font entén que fa falta incrementar la responsabilitat, tant d'empreses com de persones, per evitar que arribin al medi ambient i en l'àmbit empresarial explica que existeixen compromisos per evitar les pèrdues de plàstics i per incrementar-ne l'ús del reciclat com a matèria primera. I fer plàstic biodegradable? "És una preocupació del sector, i Repsol també hi treballa", diu Font, i explica que s'estan fent esforços per aconseguir, per exemple, que els plàstics que es fan servir per al cultiu de la maduixa siguin biodegradables i es puguin convertir en adob.

12,6%

del producte interior brut (PIB) espanyol prové de l'activitat de la indústria química que hi ha al Camp de Tarragona.

EL FUTUR?

"Europa està en un procés de descarbonització", explica el també president de l'AEQT. I això vol dir que les grans inversions industrials es faran en altres continents i que el futur, aquí, passarà tant sí com no pel producte d'alt valor afegit i per la seguretat i l'eficiència en el cas dels productes bàsics. Font recorda que el sector a Tarragona, per tal d'aconseguir aquesta eficiència, des del 1993 fins ara ha aconseguit fer el mateix consumint un 40% menys d'energia i que això, a més d'eficiència també vol dir que s'han reduït un 40% les emissions de CO₂. Volen que el binomi petroquímica i sostenibilitat no sigui incompatible, i és per això que Font sentència que "ser eficients és la manera més barata i rendible de descarbonitzar el planeta". Caldrà avançar cap a les energies renovables, però de moment el darrer informe de l'Agència Internacional de l'Energia (IEA) diu que el 2040 el combustible majoritari al planeta continuarà sent el petroli i el gas. "El món es mou ràpid i les empreses haurem d'evolucionar liderant aquest canvi de paradigma energètic", conclou Josep Francesc Font.

INTERNACIONAL

El president turc, Recep Tayyip Erdoğan, en un acte celebrat a Ankara

els motius pels quals és al poder”, assenyala. Albarracín també explica que Erdoğan tampoc es mostra disposat a fer un relleu. “Ell no deixa que aparegui cap líder carismàtic que li pugui fer ombra. Ni a l’oposició ni dins del seu propi partit, l’AKP. Cada vegada que surt algú que pot tenir un cert carisma, el defenestra”, afirma.

I la relació amb els kurds? “Hi té una relació ambivalent. Va començar governant amb un discurs que volia superar la dicotomia ètnica entre kurds i turcs, amb els trets que es podien compartir. La religió, beneficis econòmics..., però després quan ha necessitat la radicalització de l’electorat no ha tingut cap mena de problema a tornar a obrir fins i tot un conflicte bèl·lic”, explica.

Turquia s’ha convertit en els darrers anys en una potència econòmica i un factor clau en la geoestratègia mundial. Amb una economia molt diversificada –un sector agrícola potent, oferta turística, teixit

EL SULTANAT ETERN

Erdogan torna a ser escollit president de Turquia i es referma en el càrrec en un moment clau per al futur del país

 ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

El president turc, Recep Tayyip Erdoğan, s’ha imposat en unes noves eleccions. El veterà mandatari –en el poder des del 2001– s’ha sabut adaptar a cada repte que havia d’afrontar el país. Erdoğan, animal polític, col·lecciona victòries i podria ser president fins al 2023, any en què se celebrarà el centenari del naixement de la República de Turquia. L’objectiu del president seria poder celebrar aquest esdeveniment des del poder i coronar-se com a nou sultà. “Durant tots aquests anys de mandat, Erdoğan ha creat la classe mitjana, ha generat infraestructures (escoles, hospitals), ha generat llocs de treball, ha triplicat la renda *per capita*, un fet que no és gaire habi-

tual en economies de països emergents. Ha dignificat molts barris que gairebé vivien en barraques. A Istanbul s’han construït barris de molta qualitat. Ha adoptat una sèrie de mesures que li han donat molta popularitat. Ha estat molt liberal en l’aspecte econòmic i més conservador en l’aspecte social i d’aquesta manera ha aconseguit que tothom tingui representats els seus interessos”, assegura Javier Albarracín, consultor independent i expert en Turquia. “Erdoğan va començar en política com un *outsider*, com algú que venia de fora del sistema. És un personatge que empatitza amb gran part de la societat turca, un home fet a si mateix que arriba de la costa del mar Negre a la ciutat”, afegeix Albarracín.

El president va arribar al poder en un moment en què la societat turca estava farta de corrupció, en què Istanbul havia patit un gran terratrèmol –l’any 1999, en el qual van morir milers de persones– que va deixar veure, encara més, les misèries d’un sistema polític corromput. “Després de tots aquests anys, és cert que Erdoğan també té casos de corrupció en el si del govern, però una suficient majoria d’electors està disposada a perdonar-ho tot pel fet d’ha-

ver aconseguit aquesta bonança econòmica”, assegura l’expert. Albarracín explica que aquí també entra el discurs del complot de la Unió Europea i dels Estats Units que lluiten perquè la “gran Turquia” no pugui tirar endavant. “Hi ha molta gent que no vol trencar aquest cercle virtuós que s’ha generat durant aquests darrers quinze anys. Tenen casa, feina...”, afegeix. I aquest és l’escenari en què es troba ara Turquia: un Erdoğan més autoritari, que cada cop deixa menys lloc per a la dissensió política i per al descontentament, ja sigui des dels partits de l’oposició, la judicatura o els mitjans de comunicació. “Tot i així, cada vegada que fan eleccions, tot i que és cert que cada cop més justet, les guanya”, explica l’expert. “També s’hauria de veure en quin grau són democràtiques aquestes eleccions, perquè si no deixes espai mediàtic a l’oposició, poses els seus líders a la presó... Hi ha una democràcia formal, però tot l’entorn del que significa una democràcia està més en qüestió que mai des que ell ocupa al poder. Està reproduint

tèxtil i un sector financer sanejat- el país ha aconseguit posicionar-se com una de les economies emergents del planeta. A més, Erdogan ha maldat per aconseguir ser gairebé un actor imprescindible en l'escena internacional. "Turquia és a hores d'ara massa gran econòmicament, demogràficament i políticament perquè algú la deixi fora. Ni els Estats Units, ni Europa, ni l'OTAN, ni l'Iran. S'ha fet una realitat complexa. Ara mateix és l'actor econòmic més important del Pròxim Orient, és la dissetena economia mundial. Creix més d'1 milió de persones cada any. En quatre o cinc anys tindrà més població que Alemanya", assegura Albarracín.

Segons l'analista, Turquia es destaca com una potència emergent amb capacitat d'influir en molts països. "Síria no s'estabilitzarà si no hi ha l'interès de Turquia. A l'Iran és un jugador important. A Rússia és un *partner* potent de Putin." Les relacions amb la Unió Europea han passat per diverses fases. "Ara, a més, ja no té línies vermelles, perquè Europa no s'ho pot permetre. Si Turquia decideix obrir les portes i enviar 500.000 refugiats sirians cap a Grècia, la crisi a Europa pot ser molt important", reflexiona Albarracín.

A cavall guanyador en la guerra de Síria

Quan la guerra de Síria va començar, el president turc, Recep Tayyip Erdogan, es va mostrar bel·ligerant contra el règim de Baixar al-Assad. El mandatari de seguida es va posar a favor dels opositors rebels. De fet, més tard, es va acusar Turquia de ser una frontera molt "porosa", per on entraven els combatents d'Estat Islàmic que arribaven des d'Europa i que es volien unir a les files del grup gihadista. La guerra siriana ha acabat tenint múltiples actors de l'escena

Kurds sirians a Turquia EFE

internacional, i Turquia n'ha estat sempre un factor clau. L'entrada de Rússia, que dona suport monolític al règim de Baixar al-Assad, va fer virar la posició d'Ankara. Erdogan i Putin s'han aliat sota l'atenta mirada del govern siria, que ha deixat entrar les tropes turques al seu territori per frenar els avenços de les milícies kurdosirianes, anomenades YPG (Unitats de Lluita Popular). Durant el conflicte siria, la zona kurda del país havia aconseguit un grau d'autonomia important, fet que es veia amb preocupació des d'Ankara. L'objectiu: frenar el bastió kurd al país veí.

COM HI HA MÓN

López Obrador, president electe de Mèxic EFE

Herència enverinada

Amb uns resultats que ni les enquestes més optimistes havien previst, Andrés Manuel López Obrador, s'imposava amb un 53% dels vots i aconseguia un resultat històric per a l'esquerra a Mèxic el passat cap de setmana. Era el tercer intent d'aquest veterà polític, que va ja va ser alcalde de la capital, entre el 2000 i el 2005, i que ara s'ha convertit en el president que ha tingut més suport de la història del país. Una de les raons de la folgada victòria s'explica perquè AMLO (com també es coneix el nou president, per les sigles del seu nom) ha aconseguit durant els darrers anys un discurs de to més conciliador que ha anat eixamplant la base de votants i que ha aconseguit trencar amb el bipartidisme del PAN i el PRI. Amb un discurs més pragmàtic i el que es coneix en màrqueting polític com un *catch-all party*, un partit en arpegge tot tipus de votants, el mandatari ha arrasat pràcticament en tots els estats del país. I és que López Obrador també ha recollit els sufragis de càstig contra l'encara president Enrique Peña Nieto. Es podria assegurar que a Mèxic hi ha un enuig generalitzat per l'augment de la violència (l'any 2017 va ser el més sagnant de les darreres últimes dècades, amb 29.000 morts) i per la corrupció que podreix gairebé tots els estaments del país. López Obrador significa un canvi de tendència per a Mèxic, però té al davant una enorme batalla per lliurar: l'ONU ja ha alertat de les altes xifres de casos de desaparicions, que han colpit el país, com la desaparició forçada de 43 joves d'Iguala el setembre del 2014. López Obrador té al davant un mandat complicat. Els mexicans han posat totes les esperances en un polític amb una dilatada trajectòria, però la realitat és que aturar la violència incrustada a la societat (amb grans dosis d'inseguretat) en moltes zones del país no serà una tasca fàcil.

Adela Genís
agenis@lrp.cat

REPORTATGE

**JOSEP MIQUEL
LACASTA**

Regidor d'Educació a Santa Coloma el 1983

**DIEGO
ARROYO**

Actual edil d'Educació a Santa Coloma

L'escola no es toca

SARA MUÑOZ
smunoz@lrp.cat

Corria l'any 1983 quan Santa Coloma de Gramenet, una ciutat que respirava en castellà, apostava per la immersió lingüística com a element d'integració de tots els ciutadans. El regidor d'Educació d'aleshores era un jove Josep Miquel Lacasta, militant d'aquell PSUC que liderava l'alcalde Lluís Hernández, el *cura rojo*. Ara, trenta-cinc anys després i en un moment en què la immersió ha tornat a la diana del debat polític, les competències d'Educació recauen en el socialista Diego Arroyo. Aquest setmanari els ha reunit tots dos per parlar de l'escola catalana. Els separen més de dues dècades al capdavant de la gestió municipal (Lacasta se'n va acomiadar el 1987 i Arroyo s'hi va estrenar el 2011), però la seva trajectòria té múltiples coincidències. Tots dos són mestres de professió, han dirigit centres públics a la ciutat i han estat al capdavant del Casal del Mestre, una entitat local de caire cultural i educatiu.

La bona sintonia marca el to de la trobada. Les opinions convergeixen. No en tenen cap dubte: la societat catalana, i fins i tot les famílies novvingudes, no qüestionen la immersió lingüística perquè està consolidada i

perquè garanteix la igualtat d'oportunitats i la socialització. "No existeix cap problema al voltant d'aquest tema", sostenen, i precisament per això lamenten que alguns facin un ús polític de la qüestió. "Veus que és un element que, en l'actual conjuntura política, s'usa com a arma llançívola per enfrontar dues opcions polítiques", indica Diego Arroyo.

"El català no es toca" i "l'escola no es toca" són expressions que afloren més d'un cop durant la conversa. "Quan parlem de com s'ha d'organitzar una societat, l'àmbit de la llengua no ha d'entrar en el debat, perquè correm el risc de contaminar una societat que no es qüestiona aquest tema i en la qual no existeix conflicte al voltant d'això", assenyala Arroyo. És més, afegeix Lacasta, l'oposició ciutadana s'hauria fet un lloc a la societat. L'exregidor del PSUC recepta una reflexió sobre aquest aspecte -"la gent no es queixa perquè funciona", i insta a fer un front comú per aconseguir que l'escola "no es toqui en el sentit que no se'n faci un ús polític i que s'imposi la pedagogia".

L'ÚS POLÍTIC DE LA LLENGUA

Fent un recorregut per la polèmica que ha acompanyat recentment la immersió lingüística, amb algunes forces polítiques apostant per reduir

les hores en català en benefici del castellà, Lacasta es queixa que sigui un jutjat qui fiqui cullerada en l'assumpte. "M'escandalitza que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya determini un dia que les famílies poden triar fer un 25% de les classes en castellà. Per què s'hi ha de posar, un jutge? Reivindiquem la pedagogia i que siguin els professionals de l'educació els que determinin aquestes qüestions", sosté.

L'actual regidor d'Educació s'afegeix a la discussió. "Usar aquest tema per tenir rendibilitat política és molt lleig", manté. Ell té la intuïció, malgrat tot, que si Cs, la formació que més punta ha mirat de treure d'aquesta inexistència política, arriba algun dia al govern d'Espanya "modificaria el seu discurs perquè l'objectiu real era arribar al poder". "No crec que tingui la temptació de fer explotar un conflicte tan gros que no interessa ningú", sosté. Lacasta li surt al pas: "Jo no ho tinc tan clar."

Parlar de la immersió lingüística a Catalunya amb aquests dos històrics experts en la matèria gairebé obliga a retrocedir fins a l'any 1983, quan Santa Coloma va ser la primera ciutat del país que hi va apostar fermament. En concret, l'escola Rosselló-Pòrcel, que va ser la pionera, tot i que aquell mateix any, relaten, ja s'hi van sumar al-

tres centres de la ciutat. El mèrit d'aquella aposta s'ha atribuït sovint a un grup de pares i mares, però tots dos tenen clar que el projecte no hauria tingut èxit sense el suport de tota la comunitat educativa, que també inclou mestres, direccions de centres i administracions. D'aquells inicis, i escombrant cap al Casal del Mestre com a entitat que forma part de les seves vides, els ve al cap aquella reunió en una escola d'estiu en què el tema central era l'escola en català. Joan Ignasi Pujol, director de l'Escola Primavera i antecessor d'Arroyo en el càrrec en aquest centre, va redactar un article en castellà parlant de la necessitat de fer escola en català.

ALTRES RECORDS

També reivindiquen el paper d'Òmnium Cultural remant a favor de la immersió o de l'aposta inicial d'onze escoles colomenques. El curs 1983/84 el Rosselló-Pòrcel va introduir el nou sistema a P4, P5, primer i segon. Aquell mateix curs, expliquen,

Josep Miquel Lacasta (esquerra de la imatge) i Diego Arroyo, reunits el mes de juny passat a la plaça de la Vila de Santa Coloma de Gramenet 📍

JUANMA RAMOS

la immersió es va estendre a altres barris de la ciutat com les Oliveres, la Guinardera i Can Franquesa. Barris, alguns d'aquests, on només es parlava castellà. La reflexió pedagògica va arrossegar moltes famílies i els equips docents es van fer càrrec de transmetre que es tractava d'una aposta guanyadora. No totes les famílies ho van entendre així, ni tots els mestres. "Vam viure més conflictes en alguns claustres que no pas amb els pares i mares", indica Diego Arroyo. En una primera fase, les famílies podien triar entre l'educació en castellà i en català. Però aviat es va

Aprendre català durant la joventut

▶ A banda d'haver estat regidor d'Educació en etapes molt diferents, Josep Miquel Lacasta i Diego Arroyo comparteixen bona part de la trajectòria vital. Tots dos, per posar un exemple, van créixer en el nucli d'una família castellanoparlant. Arroyo no va flirtejar amb el català fins que va començar el servei militar. Curiosament, les primeres passes les va fer a Melilla, el seu destí, on es va ajuntar amb un grup de catalans i es va deixar emportar. Lacasta es va relacionar amb els pares en castellà i es va capbussar en el català quan va arribar a la universitat. A Santa Coloma s'han anat trobant. Comparteixen professió i vincles amb el Casal del Mestre. Lacasta va ser el primer president de l'entitat, l'any 1980. Arroyo ho era quan Lacasta es va estrenar com a regidor. No recorden cap discussió pujada de to, malgrat que en algun moment podia semblar que estaven en bàndols diferents. Més aviat s'han anat trobant per compartir projectes, com la diada de l'ensenyament públic. "Les reivindicacions de la comunitat educativa eren tan justes que com a ajuntament només podíem donar-hi suport", subratlla Lacasta d'aquella primera etapa com a regidor. Van compartir moltes manifestacions a les portes de la Generalitat, una bona part amb Lluís Hernández al capdavant. L'excalde tenia línia directa amb el president Pujol i el trucava sovint empenyat. També hi va haver tancaments als despatxos de la Generalitat fins a ser rebuts pel responsable de torn. I a poc a poc, lluita a lluita, es va anar construint una xarxa d'escoles on l'educació pública va tenir i té un gran pes.

veure que aquesta opció, la mateixa que alguns partits defensen ara, trenta-cinc anys després, fragmentava la societat. Josep Miquel Lacasta té amics mestres que van arribar a abandonar Catalunya, tot i que algun li ha arribat a admetre que després se'n va penedir. A Santa Coloma molts pares van seguir les passes dels fills i es van inscriure a classes de català.

En qualsevol cas, el 1983 quedava tanta feina per construir una bona xarxa d'escoles que la immersió lingüística no va tenir el rebombori que més tard se li ha atribuït. "Teníem

JOSEP MIQUEL LACASTA

"Per què ha de ser un jutge qui decideixi com ha de ser l'escola catalana? Que deixin treballar els mestres"

DIEGO ARROYO

"Usar la immersió per treure rendibilitat política és molt lleig, però dubto que ningú tingui ganes de fer explotar un conflicte tan gros"

tants fronts oberts, tants conflictes pendents de resoldre, que quan es va aprovar la immersió lingüística, malgrat la transcendència política i transformadora del moment, la gran preocupació era tenir places per poder escolaritzar tots els menors. L'any 1983, recorden a l'uníson, no hi havia lloc per a la meitat de l'alumnat de 4 anys. Es van obrir escoles a la muntanya i es va ampliar l'oferta però es va generar un problema de transport. Fins al curs 1985/86 no es va garantir plaça per a tots els alumnes de 4 anys. Se succeïen les manifestacions, però: "Tota la comunitat educativa de Santa Coloma anàvem de bracet, perquè la responsable de la construcció era la Generalitat". "Hi havia molt bona sintonia", subratlla Arroyo. "La competència política, aleshores, era sana", indica Lacasta. Com sana s'endevina la relació entre aquests dos colomencs que, tot i ser, *a priori*, rivals polítics, s'han anat trobant en múltiples batalles amb el repte comú de defensar l'educació.

SALUT CRÒNICA DE L'APLICACIÓ DEL 155 A SALUT

ANÀLISI

Josep Maria Argimon

Directiu del Departament de Salut

La usurpació política

Emparat pel desplegament del 155, el govern de l'Estat va cessar el president, els consellers, el personal eventual i altres treballadors de l'administració de la Generalitat, en total més de 260 persones. Malgrat que aquest fet va ser assumit per alguns amb gran normalitat, cal recordar que els objectius del 155 eren restaurar la legalitat constitucional i estatutària, mantenir el benestar social i el creixement econòmic i assegurar els drets i les llibertats de tots els catalans. En lloc deia que s'hagués de cessar l'executiu autonòmic ni que les seves funcions serien assumides per l'executiu central. Com es va poder justificar que el president del govern espanyol usurpés la competència exclusiva de convocatòria d'eleccions del president de la Generalitat? Què tenia a veure aquesta funció amb l'objectiu de suspendre o anul·lar actes i normes que haurien anat en contra de la Constitució? Les mesures necessàries podrien haver estat unes altres, menys lesives per a l'autogovern de Catalunya. L'exercici de la capacitat de convocatòria de les eleccions per part del president del govern espanyol va suposar la màxima expressió de la usurpació política, en tant que aquesta funció queda recollida en l'Estatut d'autonomia i, per tant, configura un element essencial del dret d'autogovern de Catalunya.

Les mesures també afectaven el Parlament de Catalunya, ja que amb el desplegament del 155 es va eliminar la funció de control sobre el poder executiu, que, en aquest cas, s'hauria d'haver exercit sobre els membres del govern de l'Estat. D'aquesta manera, es va vulnerar un dels elements que equilibra la separació de poders i configura els sistemes democràtics, el que es coneix com a control i equilibri (*check and balance*). En aquest context, les úniques iniciatives que els diputats podien presentar eren les sol·licituds d'informació. En el cas de Salut, el Ministeri, amb un menyspreu absolut cap a la institució que representa la ciutadania de Catalunya, no va donar resposta a cap de les divuit sol·li-

Des de les primeres declaracions dels membres del govern espanyol amenaçant Catalunya i els seus polítics amb l'aplicació de l'article 155, es van començar a sentir diverses versions sobre la interpretació i els límits d'aquest article, ja que alguns juristes consideraven que la seva formulació era indeterminada i permetia una absoluta discrecionalitat. En aquesta línia, les declaracions del president Rajoy desprenien la voluntat de fer de l'article 155 una carta blanca per usurpar les competències de qualsevol comunitat autònoma amb què es discrepi

citats d'informació efectuades pels grups parlamentaris.

L'aplicació del 155 no tenia com a objectiu la devolució de competències a l'Estat, però el govern espanyol i els membres de l'oposició ho van voler fer de manera encoberta, extralimitant-se i vulnerant l'ordenament legal vigent.

INTERVENCIÓ DE LA SANITAT

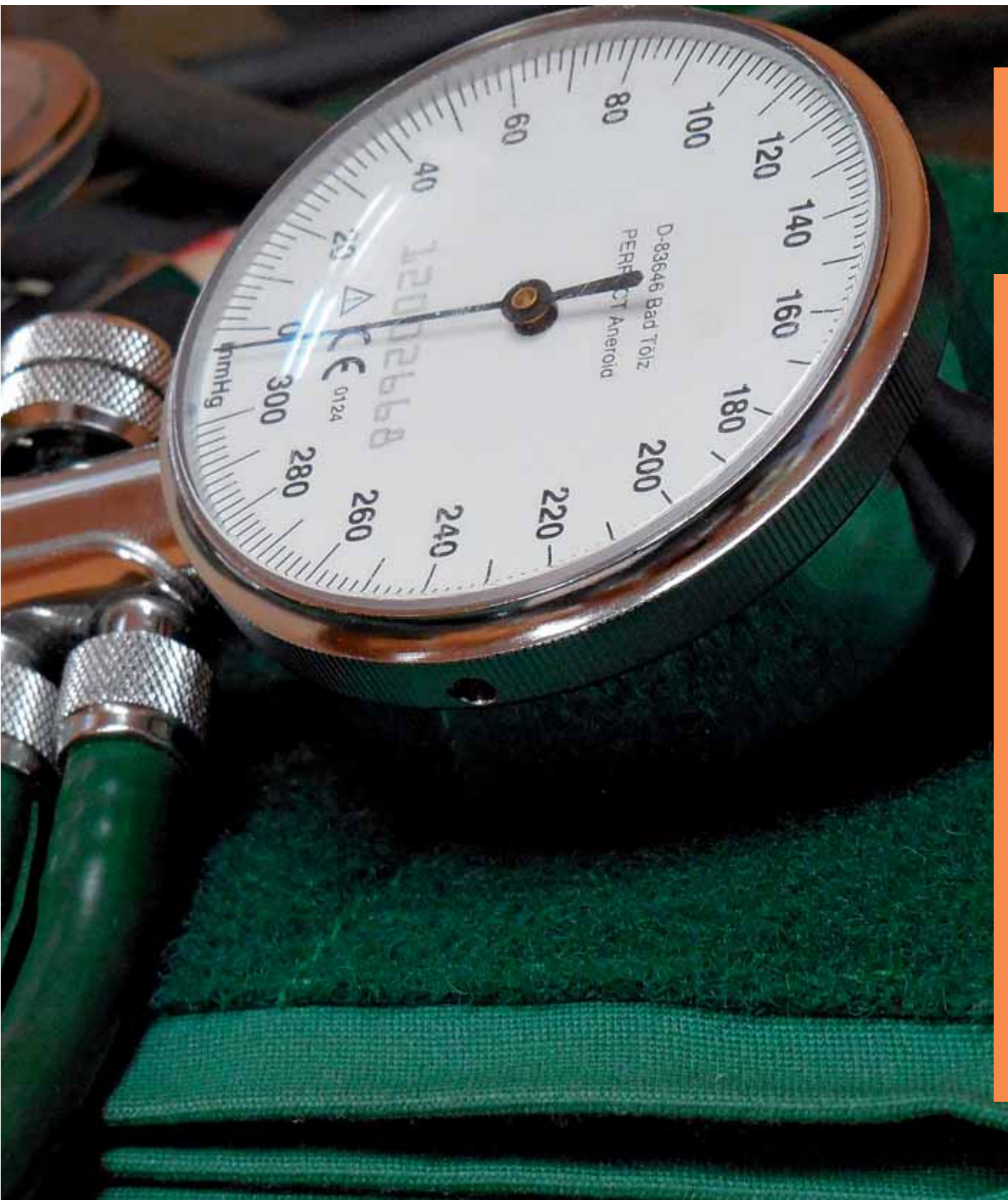
El Ministeri de Sanitat va intentar fer el mateix: decidir sobre el model de finançament de la sanitat sense la Generalitat de Catalunya. Va proposar la celebració d'un consell interterritorial monogràfic de finançament de la sanitat -òrgan en què estan representats tots els consellers de Salut, la ministra i altres representants del Ministeri- per al 4 de juny, que finalment no va tenir lloc per la caiguda del govern de Rajoy.

Setmanes abans, es van fer reunions preparatòries a través de l'òrgan que agrupa els secretaris generals de Salut de les comunitats autònomes, la comissió delegada. Els representants del Departament de Salut vam ser coneixedors de la celebració de les reunions a través dels mitjans de comunicació, i vam reclamar que es respectés el dret del secretari general d'assistir-hi. Un cop aconseguit, se'ns va fer saber de paraula, mai per escrit, que no podríem defensar posicionaments diferents als del Ministeri, per la qual cosa vam declinar assistir-hi. Pretendre que Catalunya estigui d'acord amb el que la ministra proposa en lloc de ser el Ministeri el que defensi el posicionament de Catalunya és un clar abús de poder; no és aplicació estricta del 155. Els greuges de Catalunya en relació amb el finançament configuren una llarga llista, alguns d'aquests temes fa anys que estan pendents de ser abordats, com el reconeixement que existeix un dèficit estructural del 8-10% de la despesa en sanitat (al voltant de 1.000 milions d'euros més). Un altre cop, amb el 155, tot eren presses i exigències.

Un altre dels exemples de divergència de posicionament entre el govern estatal i Catalunya en què s'ha vist vulnerada la seva capacitat de

discussió i d'oposició ha estat amb el recurs d'inconstitucionalitat presentat per l'Estat contra la llei d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut. Quan el govern de l'Estat va presentar el recurs, la Generalitat estava intervinguda i sense capacitat per presentar alegacions a l'executiu de Madrid. Donada la rellevància d'aquesta impugnació, dedicaré un article complet a tractar aquest tema. En aquest ma-

L'aplicació de l'article 155 ha sotmès l'administració catalana a una gran pressió ARXIU

ABÚS DE PODER

“Pretendre que Catalunya estigui d'acord amb el que la ministra proposava és un clar abús de poder”

VULNERACIÓ

“S'ha vulnerat la capacitat de discussió del recurs de l'Estat contra la universalització de l'assistència sanitària”

ALTERACIONS

“La gestió del dia a dia es va alentir”

teix sentit, ha anat el Reial decret 954/2015 que regula la prescripció per part dels infermers. Prèviament a l'aplicació del 155, el govern de la Generalitat estava tramitant l'aprovació d'un decret de regulació propi.

ALTERACIONS GREUS

A banda de les afectacions sobre qüestions clau del sistema, l'aplicació del 155 ha alterat el normal funcionalment de la Generalitat. La gestió del dia a dia es va alentir, fet que va

incrementar els tràmits burocràtics i va crear circuits enrevessats de control i validació per a la tramitació i l'aprovació d'acords de govern o la signatura de documents per part de la ministra; la necessitat de declaracions responsables per assegurar que la despesa no tenia relació amb cap activitat il·legal ni contrària a decisions dels tribunals; l'autorització d'ordres del dia i acords assolits dels òrgans de govern de les entitats públiques o l'autorització dels paga-

ments, molts dels quals a organitzacions no governamentals que treballen per als més desfavorits.

A tall d'exemple, la contractació del servei d'atenció de la interrupció voluntària de l'embaràs, que es va fer arribar al Ministeri el mes de febrer, durant més de tres mesos no va ser aprovat: no sabrem mai si per un alentiment del procés administratiu o per una raó ideològica, que cadascú en faci la lectura que consideri oportuna. Davant la pregunta sobre

què és i què no és l'article 155, més enllà de la definició de l'abast i la regulació que es planteja, no podem obviar la voluntat, no escrita i explícita verbalment, d'escarni públic, d'humiliar una població i una institució que han gosat qüestionar l'*statu quo* i plantejar la revisió d'un model caduc que no respon ni a les necessitats ni a les aspiracions d'una part important del poble català. Algun periodista ha qualificat aquests efectes com el 155 invisible.

MEGAGRÀFIC

EL TOUR DE FRANÇA

176 corredors –22 equips, vuit ciclistes cada un– participen en la 105a edició del Tour de França, que es corre del 7 al 29 de juliol. Aquesta competició ciclista

L'edició del 2018

El recorregut

El 105è Tour de França es disputa del dissabte 7 al diumenge 29 de juliol, amb **21 etapes** que sumen **3.351 quilòmetres**. L'única sortida del territori francès serà en la 16a etapa (Carcassona - Banhèras-de-Luishon), quan passarà 18 quilòmetres per la **Val d'Aran**, des de Pontau, seguint per Les i Bossòst i pujant pel port del Portilhon.

Etapes

8 en pla
5 de mitja muntanya
6 d'alta muntanya i 3 arribades en pujada (La Rosière, Aup d'Uès, Sent Lari e Sola, coll del Portet). Hi ha 25 ports, ascensos i metes en alt de segona categoria, de primera categoria i de categoria especial:

11 als Alps
4 al Massís Central
10 als Pirineus
1 contrarellotge individual
1 contrarellotge per equips
 Aquesta prova torna després de tres anys d'absència, amb 35 quilòmetres en la 3a etapa de Cholet.

2 jornades de descans

Palmarès de la classificació general

Més victòries

Corredor	Nacionalitat	Victòries	Anys
Jacques Anquetil	França	5	1957, 1961, 1962, 1963, 1964
Eddy Merckx	Bèlgica	5	1969, 1970, 1971, 1972, 1974
Bernard Hinault	França	5	1978, 1979, 1981, 1982, 1985
Miguel Indurain	Espanya	5	1991, 1992, 1993, 1994, 1995
Chris Froome	Regne Unit	4	2013, 2015, 2016, 2017
Philippe Thijs	Bèlgica	3	1913, 1914, 1920
Louison Bobet	França	3	1953, 1954, 1955
Greg LeMond	Estats Units	3	1986, 1989, 1990

Nacionalitat dels guanyadors

País	Victòries
França	36
Bèlgica	18
Espanya	12
Itàlia	9
Luxemburg	5
Regne Unit	5
Estats Units	3
Suïssa	2
Holanda	2
Irlanda	1
Dinamarca	1
Alemanya	1
Austràlia	1

Estat espanyol

Joan Poyano jpoyano@lrp.cat
Lluís Romero Infografia

masculina per etapes s'ha celebrat cada any des de la seva primera edició, el 1903, excepte durant les dues guerres mundials. En la d'enguany, el fantasma del

dopatge ha tornat a planar sobre la cursa, amb el guanyador del 2107 exculpat a última hora en una investigació sobre consum de substàncies prohibides.

Eina publicitària i propagandística

L'inici

La cursa es va organitzar el 1903 per augmentar les vendes del diari *L'Auto*. El primer Tour –sis etapes, amb un total de 2.248 km– el va guanyar el francès Maurice Garin, a una velocitat mitjana de 25,679 km/hora (l'any passat, Chris Fromme va fer una mitjana de 40,995 km/h). Garin també va guanyar el del 1904, però al cap de quatre mesos el van desqualificar per haver fet trampes, que mai s'han aclarit. En les primeres edicions, amb etapes que duraven vint hores i es corrien durant tota la nit, la trampa més habitual era agafar el tren.

Maurice Garin (dreta), amb el primer trofeu del Tour

L'alta muntanya

La cursa corre per primera vegada pels Pirineus l'any 1910, pels passos de la Pèira Sorda, Aspin, el Tormalet i l'Aubisca. El guanyador de l'etapa, Octave Lapize, acusa els organitzadors de ser uns "criminals". L'any següent s'hi afegeixen els Alps.

Pas del Ballon d'Alsace, frontera franco-alemanya fixada el 1871

Nacionalisme

La carrera es converteix en arma propagandística francesa. En diverses ocasions, passa per Alsàcia per reivindicar aquest territori annexionat a

Alemanya el 1871, i l'emperador alemany ho prohibeix el 1910. Una circular ministerial del 1912, vigent fins a la dècada del 1950, imposa als alcaldes que no obstaculitzin l'organització de les curses ciclistes, que "són una millora de la joventut francesa, per a un major benefici de l'exèrcit i el país".

El mallot groc

La samarreta que distingeix el corredor que encapçala la classificació general es va introduir el 1919. Es va triar aquest color perquè era el de les pàgines del diari *L'Auto*.

Equips nacionals

En els anys trenta, es canvia el sistema, i es passa d'equips de marques a seleccions nacionals, a més de corredors individuals que no compten per al podi. Les victòries successives del 1930 al 1934 de l'equip francès entusiasmen els espectadors, que no veien guanyar un ciclista de casa des del 1919. En els anys seixanta, les van alternant, uns anys amb equips nacionals i uns anys amb equips de marca, fins que aquests darrers es van quedar el 1969.

Ingressos

L'Auto troba noves fonts d'ingressos mitjançant la participació de les ciutats participants a través d'una tarifa a canvi de la publicitat oferta i de l'activitat generada per a l'hostaleria. El 1930, també es crea la caravana publicitària, amb sis vehicles que precedeixen la cursa, d'empreses que paguen per fer publicitat, a més dels premis.

Canvis d'organitzador

Circulant pels Camps Elisis, l'any 2007

Després de la segona guerra mundial *L'Auto* és tancat per col·laboracionisme amb els nazis, però el seu propietari crea *L'Équipe*, al qual el govern concedeix l'organització del Tour juntament amb *Le Parisien Libéré*. El 1973, l'organització passa a una companyia del grup Amaury, que havia comprat *L'Équipe*. Dos anys després, la cursa acaba per primer cop als Camps Elisis de París (fins al 1967 ho feia al parc dels Prínceps i després al velòdrom de Vincennes). Canvia el model de

negoci: de fira amb molts anunciants a club de pocs i grans patrocinadors. Aquesta política porta que entre el 1988 i el 2003 el pressupost es tripliqui per l'augment dels drets de televisió i els ingressos publicitaris.

Morts en carrera

L'espanyol Armando Cepeda es va matar el 1935 en caure per un barranc durant el descens del Galibier a Le Bourg-d'Oisans. El 1967, el britànic Tom Simpson es va desplomar quan pujava al mont Ventor i va morir d'una febrada provocada per la barreja d'alcohol i amfetamines. El 1995, l'italià Fabio Casartelli va caure durant el descens del coll de Pòrthet d'Aspeth i va morir a l'helicòpter d'evacuació.

Menor diferència entre el primer i el segon

Els **8 segons** de Greg LeMond respecte a Laurent Fignon (1989). Altres diferències inferiors al minut: Jacques Anquetil respecte a Raymond Poulidor (1964); Jan Janssen respecte a Herman van Springel (1968); Bernard Thévenet respecte a Hennie Kuiper (1977); Stephen Roche respecte a Pedro Delgado (1987); Óscar Pereiro respecte a Andreas Klöden (2006), Alberto Contador respecte a Cadel Evans (2007), Carlos Sastre respecte a Cadel Evans (2008), Alberto Contador respecte a Andy Schleck (2010), Christopher Froome respecte a Rigoberto Urán (2017).

Pas per Catalunya

Les etapes per l'estranger es fan habituals després de la Segona Guerra Mundial. El 2009 es van disputar la sisena i la setena etapa per Catalunya: de Girona a Barcelona i de Barcelona a Andorra. L'edició del 2016 va recórrer el nord-oest català, entre Vielha i Andorra.

El francès Raymond Poulidor (l'etern segon, que va quedar segon tres vegades i tercer cinc més); Federico Martín Bahamontes (l'*Àliga de Toledo*, sis vegades guanyador de la muntanya i una de la general) i Bernard Hinault (tres Tour, tres Giros d'Itàlia i dues Vueltas a Espanya), el juliol del 2009, a Girona, en una sortida d'etapa.

Marcat pel dopatge

Chris Froome

El Tour no va acceptar la participació en aquesta edició de Chris Froome, guanyador de quatre de les cinc últimes edicions, fins dilluns passat, quan l'UCI va dictaminar que l'excés de salbutamol que se li va detectar en l'última Vuelta a Espanya estava justificat per motius mèdics. El dopatge és tan vell com el ciclisme professional –l'any 1924, els **germans Pelissier** van admetre que la seva dieta incloïa cocaïna, estricnina i pastilles com a única manera d'aguantar etapes de més de 400 km–, però el desprestigi de la cursa va arribar en els anys noranta.

1998 La policia descobreix un carregament de substàncies dopants a l'autocar de l'**equip Festina**, que és exclòs. Set equips més abandonen la competició i els ciclistes que queden fan una vaga perquè consideren que els vampirs (com es coneixen els inspectors de l'UCI que els prenen mostres de sang ben entrada la matinada) els tracten com a delinqüents.

2006 **Floyd Landis** és el primer guanyador degradat per dopatge.

2007 El danès **Bjarne Riis** admet que el 1996 havia guanyat dopat amb el famós EPO. Li treuen el títol.

Alberto Contador

2010 **Alberto Contador** dona positiu per clenbuterol. Assegura que és perquè va menjar carn contaminada, però dos anys després el desposseeixen del títol de guanyador del Tour.

Lance Armstrong

2013 El ciclista nord-americà **Lance Armstrong** és desposseït per dopatge dels set campionats del Tour que havia guanyat entre el 1999 i el 2005. Els títols no es donen als que van quedar en segona posició perquè també estan involucrats en casos de dopatge.

Del 1999 al 2011, nou victòries van ser revocades per aquestes pràctiques.

LA CONVERSA

Jordi Nomen Professor i autor del llibre 'El nen filòsof'

“La filosofia incomoda i això és estimulante”

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

Quedem a l'Escola Sadako, a la part alta de Barcelona, quan ja han acabat les classes i el professorat enllesteix els darrers serrells del curs. Seiem en un despatx petit, amb la finestra oberta a l'exterior i acabem, evidentment, filosofant. Jordi Nomen se'm descobreix com un home obert i amb un discurs clar, que no esquivia cap pregunta i que aprofundeix en les respostes perquè vol que se l'entengui. No pontifica, planteja. No imposa, convida a aprofundir. Es confessa ple de dubtes després de més de trenta anys ensenyant filosofia, però defensa amb dents i ungles la necessitat que els infants, ja de ben petits, ho comencin a qüestionar tot. Assegura que és la millor manera de garantir que quan arribin a grans siguin ciutadans amb esperit crític i menys difícils de manipular pels grans poders. D'aquí sorgeix el seu primer llibre, *El nen filòsof. Com els infants poden aprendre a pensar per ells mateixos*. “La filosofia no dona felicitat, dona llibertat”, etziba sense contemplacions durant una conversa estimulante que s'omplirà de frases lapidàries com aquesta que conviden a la reflexió i que obliguen l'entrevistadora a mantenir els cinc sentits alerta. “El fet d'ensenyar els infants a filosofar, que no és el mateix que aprendre les idees dels filòsofs, es va començar a gestar als Estats Units quan el també educador Matthew Lipman es va adonar que quan preguntava als seus alumnes què pensaven sobre algun tema eren incapaços de manifestar la seva opinió”, exposa. D'aquella mancança preocupant va sorgir un programa orientat a infants i joves de 6 a 18 anys a base d'històries protagonitzades també per canalla que plantejaven models de diàleg filosòfic que posteriorment es tractaven a classe. Nomen, que col·labora també amb el Grup IREF, una associació que promou l'aplicació del projecte educatiu de Lipman, es felicita que a

REpte

“Cal incentivar la curiositat dels alumnes, plantejar-los el dubte, que hagin de qüestionar, de preguntar, d'indagar, de no donar res per segur”

FLEXIBILITAT

“Si no aprenem que el dualisme es pot superar i que les decisions tenen graus, podem ensopegar de ple amb un immobilisme que no porta enlloc”

AMENACES

“La filosofia no agrada als grans poders que hi ha al món, als quals interessa garantir persones manipulables a les quals es pugui vendre un discurs únic”

Catalunya “hi ha afortunadament una implementació molt més notable d'escoles que apropen la filosofia als estudiants, que volen que els nens pensin per ells mateixos i també de professors que es formen per poder ensenyar-la”.

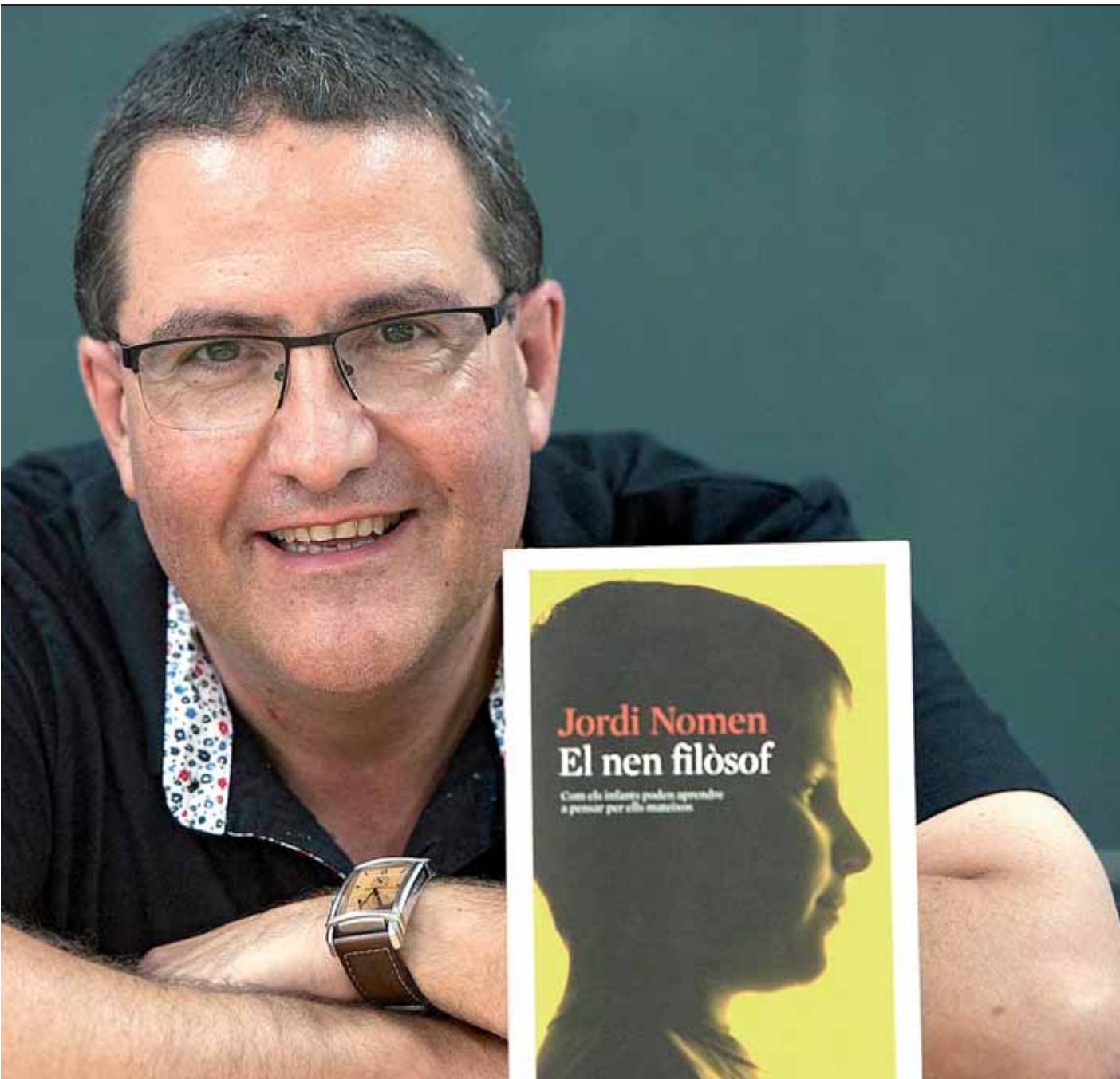
Emulant Sòcrates? “Sí, perquè els mestres, siguin de la disciplina que siguin, han d'aprendre a preguntar, a facilitar el diàleg filosòfic”, diu. Curriós, perquè els alumnes no esperen d'un professor que precisament qüestionari les preguntes que es fan. “Representa tot un repte per al professional, perquè són els nens els que trien el tema del qual volen parlar i el mestre ha d'estar preparat, ha de tenir recursos per parlar de qualsevol àmbit”, manté. Aquest plantejament representa un ventall molt ampli que no defuig els grans temes transcendents com la mort, la pobresa, la felicitat, la malaltia... “En el diàleg filosòfic, però, has d'evitar la personalització per afavorir la participació de tota la classe i com a mestre no et pots decantar per cap de les opcions que es plantegen, perquè la finalitat última és visualitzar com n'és, de diversa, la societat, i que cal acceptar punts de vista diferents al nostre”, explica Jordi Nomen.

“La filosofia tampoc pretén arribar a un consens si els plantejaments són contradictoris, però el què sí que ha de fer és ajudar a desenvolupar i afinar els arguments amb què es defensen totes les posicions”, insisteix, i deixa anar una altra afirmació transcendent: “La veritat única no existeix, és el resultat d'una construcció multifactorial que fem entre tots.” Afavorir el diàleg filosòfic a classe no és fàcil, precisament perquè nens i joves no estan disposats, *a priori*, a variar la seva manera de pensar. “Tenen interioritzat, perquè així els hi hem traslladat els adults, que canviar d'opinió és una mostra de debilitat, un acte de feblesa, i per això el diàleg afavoreix com enriquir l'objecte de discussió amb una mirada col·lectiva”, constata, i remarca que “un dià-

leg no és un debat, perquè en un debat hi ha dues posicions a les quals costa arribar a una entesa i, en canvi, un diàleg potser no acabarà en consens, però sí que et fa veure el tema tractat des d'una perspectiva nova que no havies previst.”

Queda clar, doncs, que per aconseguir futurs ciutadans amb criteri cal posar en marxa la màquina de filosofar ben aviat. “I sobretot d'incentivar-los la curiositat, de plantejar el dubte, de qüestionar, de preguntar, d'indagar, de no donar res per segur.” Però la resposta crítica i creativa que demana la filosofia també es complementa amb una tercera pota tan o més important, segons Jordi Nomen. “El pensament curós fa molta falta, perquè recull els valors que compartim com a ciutadans i que faciliten la convivència en pluralitat”, diu, i ho exemplifica: “Quan s'ha de triar un tema a classe, els alumnes s'adonen que han de flexibilitzar les seves posicions per encabir les dels altres i així afavorir l'entesa, encara que sigui

de mínims”, planteja. Una proposta que també han d'estar disposats a compartir els professors que participen en el programa. Flexibilitzar no vol dir renunciar, vol dir ser capaç de trobar un espai comú pel bé de tots. “Si no aprenem que el dualisme es pot superar i que les decisions tenen graus, podem ensopagar de ple amb un immobilisme que no porta enlloc.” Una altra frase amb missatge. N’hi haurà més.

Arriba el moment de preguntar quins són els recursos que poden apropar els infants al món de la filosofia. Nomen els té molt clars: els contes, els jocs i l’art. “La comprensió d’una història és el primer pas per a la reflexió, el joc que és un dret reconegut per l’ONU en la Declaració dels Drets de l’Infant, ja que permet el coneixement i posa les bases de la socialització, i disciplines com la música i la pintura, injustament arraconades, són bàsiques per estimular el pensament filosòfic”, enumera.

Jordi Nomen és cap del departament d’humanitats de l’Escola Sadako de Barcelona. També fa classes d’Educació per a la ciutadania a la UAB. Titulat en història per la UB té un màster en filosofia per la UdG

➤ JOSEP LOSADA

I davant la defensa aferrissada de la filosofia en el món educatiu, aquesta evidència que és un puntal per millorar les generacions futures, sorgeix el dubte: per què sovint se la menysté, a l’escola? “Per diversos factors, entre els quals es troba des d’un ensenyament erroni fins a una voluntat clara i interessada de diferents sectors de desprestigiar-la i evitar que aprenguem a pensar per nosaltres mateixos”, sentència. I qui ho vol això? “Els grans poders que hi ha en el món, als quals interessa garan-

tir persones manipulables a les quals es pugui vendre un discurs únic”, explica. Nomen considera que la societat ja es troba en aquest punt i es mostra molt crític amb aquells que defensen que hem assolit una democràcia plena: “Res més lluny d’això! Ja ho deia l’Aranguren, la democràcia és una utopia i sempre estarà en construcció”, puntualitza. Davant d’aquest panorama, la feina de la filosofia a les escoles esdevé titànica. “Molt cert, perquè comprovem que la filosofia incomoda, i això és molt estimulant per a nosaltres i ens empeny a seguir endavant”, assegura, i recorda que els infants en aquest camp no tenen els topalls i els filtres que sí que portarà l’edat adulta. “La nostra feina ha d’estar orientada a provocar que els nens i els joves facin preguntes, totes les que vulguin fer i que moltes vegades fins i tot descol·loquin el professor”, constata. I deixa anar l’últim missatge. “L’educació pot canviar el món.” Aquí no cal diàleg filosòfic, perquè hi estic plenament d’acord.

EN DETALL

► **Darrerament, promoure el debat a classe ha generat molta controvèrsia i fins i tot s’ha denunciat personal docent.**

Partint de la màxima que el professor o el mestre no ha de fer el paper d’adoctrinador, el debat ha d’entrar a les aules, perquè la vida és debat i s’ha de poder parlar de tot.

► **La sèrie ‘Merlí’ ha donat un plus als professors de filosofia?**

Ens ha fet més visibles, és cert, però cal recordar que es tracta d’un producte d’entreteniment. La sèrie té aspectes molt bons i d’altres no tant bons. Sí que és veritat que ha col·locat la filosofia com a saber que ens pot ser útil a la vida. *Merlí*, a més, deixa clar que la utilitzat de la filosofia no és la de ser feliços, sinó tot el contrari, comporta neguit, perquè et fa veure com va el món i t’obliga a pensar.

► **La filosofia demana molt d’esforç i no tothom està disposat a fer la inversió.**

Quan s’han aconseguit grans coses en la història de la humanitat sense esforç? Hem de superar la comoditat i no acceptar sense més una societat de consum que posa el mercat en el centre de tot. El filòsof coreà Byung-Chul Han ho diu molt clarament. Estem en la societat del cansament i de la mercaderia. Les persones ens venem com una mercaderia i després d’això tenim seriosos riscos de perdre la nostra humanitat.

► **Caram, quin futur més negre.**

Aquesta deshumanització només té dos camins possibles: la destrucció de l’espècie o la seva mecanització total, la conversió de la persona en un ésser bionic que aspira a la immortalitat. Una immortalitat, però, que no resol la pregunta fonamental: si soc immortal, com afrontaré l’avorriment? No hi voldria viure en un futur així, un futur on ja no serem humans.

► **I què recomana?**

Imbuir-nos ara mateix d’humanitats: art, literatura, música, pintura... i filosofia!

INNOVACIÓ

Carrega't al teu aire

La càrrega sense fils per a mòbils marcarà el camí futur i molt proper per a altres productes com tauletes, portàtils, electrodomèstics i cotxes elèctrics

XAVI OLTRA
xoltra@lrp.cat

El 2014, una empresa de Montmeló que fabricava petits carregadors per engegar les bateries dels cotxes, va fer un gir empresarial i tecnològic: apostar per un model de càrrega sense fils per a mòbils. El que potser al seu moment no semblava una demanda immediata i urgent dels consumidors, va esdevenir una esclatxa, que, a poc a poc, s'està fent gran en el mercat. "Hi havia molts dubtes sobre si la tecnologia funcionaria i no hi havia demanda, però vam tenir bon olfacte, vam arriscar per una aposta in-

certa i vam fer el disseny industrial", recorda Jordi Gilberga, gerent de miniBatt. Aquests emprenedors van desenvolupar en poc més d'un any el producte, el van patentar com a carregador invisible i sense fils i el van presentar al MWC el 2016, a l'estand Catalunya que la Generalitat posa a disposició de les empreses. I van ser els primers.

L'usuari instal·la el carregador –un disc de 80 mil·límetres de diàmetre connectat al corrent–, per sota d'una taula orgànica –de fusta, plàstic, porcellànica, vidre..., però no metàl·lica– i per la part de sobre un adhesiu indicador del punt on es troba, damunt del qual situa el mòbil, que es carrega

L'assalt als mercats

Després d'iniciar la comercialització el 2016, amb l'obstacle que no tots els mòbils incorporaven la tecnologia Qi, i ja instal·lats en el mercat estatal, andorrà i portuguès, ara arrenca la seva introducció a Itàlia, el Canadà, Bèlgica, Suïssa, Anglaterra, l'Àrabia Saudita, Xile i Mèxic, on diversos distribuïdors ja comercialitzen aquest producte català. Inicialment, aquest tipus de carregador estava adreçat a fabricants de mobiliari, restaurants, oficines... però ara ja és un producte popular que es pot trobar en qualsevol gran canal de distribució.

sol. La tecnologia no és gaire complicada. Hi ha una bobina emissora i una de receptora, al mòbil. Això sí, aquest ha de tenir incorporada la tecnologia Qi (com un Bluetooth), que no necessita cables i permet la transmissió de corrent a poca distància.

El punt d'inflexió va ser al setembre, quan Apple i Samsung van presentar aquesta possibilitat en les seves darreres novetats, com l'iPhone 8. "Hem millorat la distància quant al gruix de la superfície que separa mòbil i carregador, que ara ja és d'1,5 cm, i la velocitat de càrrega", explica Gilberga, que avança que ja treballen en 3,5. L'opció que aquest concepte s'integri en un futur immediat a tauletes, portàtils, càmeres de fotografia, aparells electrodomèstics i bicicletes és molt real. "En un futur el cable desapareixerà", asseguren des de miniBatt.

MADE IN CATALONIA

La Z-Scooter està inspirada en el disseny clàssic de Vespa de Corradino d'Ascanio

BEL & BEL

Festival 'vintage'

Reeditar la clàssica Vespa en un modern segway o relaxar-se en un sofà SEAT 600... Bel & Bel t'obre un món de possibilitats

Aprofitar el que ningú vol. Reeditar. I, de propina, revivre sensacions de joventut amb la imatge emblemàtica d'una marca històrica dels anys vuitanta. Algú hi ha pensat. I ha tornat al passat amb elegància i innovant. És el cas de la Z-Scooter (imatge de dalt), inspirada en el disseny italià clàssic de la Vespa de Corradino d'Ascanio. Bàsicament, la gent de Bel & Bel ofereix un *kit* de transformació d'un segway, que pot ser personalitzat amb diverses cobertes. El resultat és la Z-Scooter, elèctrica, autobalancejada, sense emissions i que pot arribar als 20 km/h. Una aposta ecològica, que no deixa ningú indiferent, i que també té la seva versió en cadira: la Scooter Chair, inclinable, ergonòmica i amb rodes.

Bel & Bel també ha experimentat altres possibilitats de moviment i amb una altra marca històrica i alemanya. El MOVI-Personal Mover, un tricicle elèctric que pot transportar petits objectes i que es va elaborar arran d'un

A dalt, la nevera UFO Coupé 1500; a l'esquerra, la Scooter Chair; a la dreta, el sofà SEAT 600; i a sota, el tricicle Movi Personal Mover Volkswagen, ideal per a marques, esdeveniments, publicitat...

BEL & BEL

projecte *restyling* creat per la fàbrica de Volkswagen a Navarra. Una altra de les peces que defineix l'esperit creatiu d'aquest projecte és la nevera UFO Coupé 1500, inspirada i creada a partir de les restes del mític SEAT 1500. I posats a seguir navegant pel món *vintage*,

a partir del llegendari SEAT 600, Bel & Bel ha creat un sofà artesanal de gran qualitat i bons acabats. És un producte exclusiu amb detalls originals, com els focus i els llums de posició, les aletes davanteres i part del capó. A més, té un maleter per a un minibar o per posar-hi un equip de so.

Bel & Bel és un estudi taller polivalent que va néixer el 2005, ubicat en una granja rehabilitada de Viladecans. Carles i Jesús Bel, llicenciats en Belles Arts, van iniciar aquest projecte sobre la base de readaptar objectes vells per fer-ne peces funcionals.

Preu Z-Scooter: 5.950 euros.

Preu Scooter Chair: Entre 1.470 i 1.900 euros

www.belybel.com

UNIVERSITATS

L'aigua bruta té futur

La Universitat Politècnica de Catalunya investiga al Campus del Baix Llobregat com aprofitar les aigües residuals per produir energia neta i materials biodegradables a partir de microalgues

IRENE CASELLAS
icasellas@rp.cat

Superar l'era dels combustibles fòssils no serà fàcil. Estem acostumats a l'energia que prové d'aquestes fonts i la nostra vida està envoltada dels plàstics derivats del petroli. Afortunadament, els científics no paren de buscar alternatives per aconseguir un futur més sostenible. Un exemple són les investigacions que s'estan fent en una planta pilot de la Universitat Politècnica de Catalunya construïda a Viladecans, al Baix Camp. Allà s'investiga com produir noves energies i productes biològics aprofitables a partir d'un element tan prosaic com són les aigües residuals de tipus agrícola i també domèstiques. Aquestes investigacions s'emmarquen en el projecte europeu INCOVER i tenen com a objectiu recuperar energia en forma de biometà i obtenir productes com bioplàstics, fertilitzants biològics i aigua per a reg.

UN ESPAI CIENTÍFIC I TÈCNIC

La planta té capacitat per tractar un volum de 2.000 a 8.000 litres diaris d'aigua residual contaminada, l'equivalent a la que es genera en un edifici petit d'habitatges. S'ha construït a l'Agròpolis, un espai científic i tècnic que es va crear fa vuit anys a tocar del delta del Llobregat i que està espe-

cialitzat en enginyeria agroalimentària, enginyeria biotecnològica i enginyeria del medi ambient i del paisatge.

A la planta pilot hi ha tres fotobio reactors tubulars –una mena de canonades transparents i tancades–, amb capacitat per a 10.000 litres d'aigua cada un. Aquests tubs enormes s'omplen de les aigües residuals i s'afavoreix que hi creixin microalgues. Un sistema decantador permet separar posteriorment aquests organismes biològics de l'aigua tractada. Una part de la biomassa va a un di-

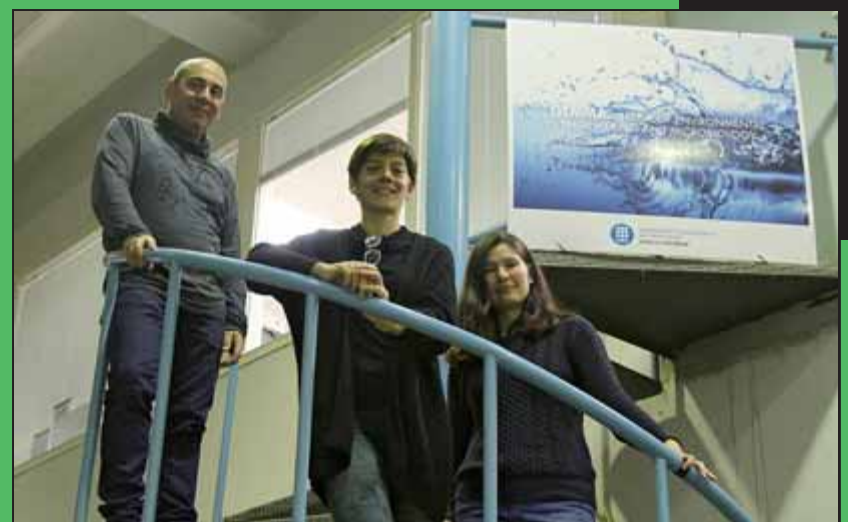
El tractament de les aigües residuals genera una biomassa que pot tenir diverses utilitats

gestor anaeròbic, un tanc tancat on la privació d'oxigen fa que es generi biometà. Aquest gas que es pot utilitzar com a combustible i és molt més ric que el que s'obté en altres processos. La resta de la biomassa es destina a l'acumulació de bioplàstics (po-

El procés

A la imatge de sota es poden veure quatre mostres d'aigua. La marronosa (extrem esquerre) és aigua de canal de reg amb què s'alimenten les microalgues; l'aigua que omple els fotobio reactors és més verda, per la presència d'aquests organismes. El tercer pot és l'aigua que surt del decantador (després de separar les algues), i finalment hi ha l'aigua més transparent, la que ha sortit de la planta de filtració i és prepotable. Aquesta aigua es pot usar per regar.

lihidroxialcanoats, PHA), mentre que el residu sòlid que queda s'estabilitza en un aiguamoll artificial on es produeixen biofertilitzants. Per acabar, l'aigua tractada en aquests fotobioreactors es torna a filtrar, segueix un procés de desinfecció solar i se li treu el fòsfor, fins que el resultat és apte per poder regar, amb un sistema de reg intel·ligent, 250 m² de cultiu.

NOUS TIPUS DE PLÀSTIC

Tot això és possible perquè determinats tipus de cianobacteris –que per fer-ho més entenedor anomenarem microalgues– tenen la capacitat de produir i acumular bioplàstics, tal com han pogut comprovar els investigadors del Grup d'Enginyeria i Microbiologia del Medi Ambient de la

En el sentit de les agulles del rellotge: vista general de la planta pilot; els tubs horitzontals dels fotobioreactors; placa de Petri amb algues aïllades; els membres de l'equip del GEMMA: Joan García (director), María Jesús García (investigadora) i Dulce Arias (estudiant predoctoral), i quatre mostres d'aigua

UPC

UPC. El GEMMA està dirigit pel professor Joan García, del Departament d'Enginyeria Civil i Ambiental.

“Els cianobacteris són uns organismes microscòpics que fan la fotosíntesi. Per viure necessiten nitrogen, fòsfor i carboni”, explica García. A la planta de Viladecans se'ls subministren aquests elements perquè creixin, però arriba un moment que se'ls priva del fòsfor i del nitrogen, de manera que el que fan és acumular el carboni.

Aquest procés es pot comparar amb l'alimentació d'un ésser humà: allò que mengem ho gastem, però si no ens movem aquesta energia es converteix en greix acumulat al nostre organisme. Salvant les distàncies, els cianobacteris fan el mateix.

BIODEGRADABLES

“En el seu medi, i de manera natural, els cianobacteris que es queden sense fòsfor i sense nitrogen guarden el carboni per a més endavant i el transformen en uns polímers que són la base dels bioplàstics”, afegeix García. Així, les microalgues perden el seu to verdós i es tornen marronoses –com les fulles dels arbres a la tardor– i és llavors quan es poden aprofitar per fer-ne biofertilitzants i bioplàstics. Les propietats dels bioplàstics són molt similars a les dels

“

Els bioplàstics s'assemblen als plàstics convencionals, però són del tot biodegradables

plàstics tradicionals que provenen de la indústria petroquímica, però amb l'avantatge que són totalment biodegradables. Des de la UPC s'està investigant com utilitzar-los en el mercat dels embalatges i els envasos, i la previsió és arribar a aconseguir-ne un quilo i mig al dia a la nova planta pilot.

DE RESIDU A RECURS

El model de societat actual, amb la urbanització desmesurada, l'agricultura intensiva, la contaminació i el canvi climàtic provocat per les activitats humanes fa de l'aigua un element preuadíssim. L'aigua residual urbana no sempre es tracta i no sempre se n'acaba traient profit. Segons les dades de la UPC, a Catalunya, que és una de les regions de l'Estat on més es reutilitza l'aigua, tan sols s'aprofita un 10% de les aigües residuals urbanes per a reg de jardins o reg agrícola. A més, les aigües de drenatge agrícola són també una greu problemàtica, perquè van carregades de nutrients, pesticides i herbicides

L'escassetat i la contaminació de l'aigua té especial rellevància en països com els de la conca del Mediterrani. Per fer front a aquest problema

“

A la planta de la UPC s'ha passat del tractament de residus a un nou concepte de producció de recursos

s'haurien de portar a terme diverses estratègies d'ús responsable. Per aquest motiu, la Unió Europea ha posat en marxa iniciatives per finançar idees innovadores, com aquest projecte, per canviar el concepte del tractament d'aigües residuals i passar d'una tecnologia de tractament de residus a una tecnologia de producció de recursos.

La República de les arts

Anna Sàez Periodista

Llibre recomanat per...

Premonicions, d'Emili Bayo. Adreçada als joves, els fa despertar l'interès per la lectura i planteja un misteri molt potent sobre la pèrdua de pare.

EL PROCÉS CATALÀ ENFILA LA FICCIÓ

L'escriptor Víctor Jurado és l'autor de la primera obra de ficció al voltant del referèndum de l'1 d'octubre, 'La tardor de la llibertat' (Columna)

CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

Un moment tan intents de la nostra història recent com el de la tardor passada, el de les setmanes que van envoltar el referèndum de l'1 d'octubre, ha estat motiu d'anàlisi en assajos i llibres de no-ficció diversos. En els darrers mesos, se n'han publicat uns quants (com veuran en les planes següents). Però ara tot aquell enrenou també comença a enfilarse al camí de la ficció. L'escriptor i historiadore Víctor Jurado (Sant Boi de Llobregat, 1993) ha estat el primer, i fins ara l'únic, que ha escrit una novel·la que pren com a rerefons aquells dies i setmanes que marcaran, també, la nostra història futura.

La tardor de la llibertat (Columna) relata la història d'amor que viuen dos joves a partir de l'octubre del 2017. Són personatges de ficció que "viuran de primera mà, des de diferents punts de vista, la revolució cata-

REVOLUCIÓ

"L'1-O va ser el dia que va convertir el procés en una revolució"

SENSE OPINIÓ

"Amagar el meu posicionament polític era la gràcia de la novel·la"

lana del segle XXI", segons qualifica l'autor tots aquells fets. Es tracta de la Irene, una agent de la Guàrdia Civil d'Altea que és destinada a Barcelona per infiltrar-se entre els independentistes en els moments més crítics d'aquella tardor, i l'Arnau, un jove estudiant d'història, militant d'Arran i convençut que la proclamació de la república catalana és l'únic camí. Tots dos viuen les mobilitzacions prèvies a l'1-O, "el dia que convertirà el procés en una revolució", destaca Jurado: "Ara tot s'ha apagat una mica, però realment va ser una revolució pacífica; no tinc cap dubte que si això hagués passat fa unes dècades, o un segle, la cosa hauria estat bastant més lletja, tant per la part de qui proposa aquesta mena de revolució com de qui la vol reprimir. Fa un segle, això hauria acabat d'una manera més bàrbara; l'1-O hi va haver càrregues poli-

cial, però no van arribar a la carnisseria que hi hauria hagut fa unes dècades, per sort", assenyala Víctor Jurado, que afegeix: "Aquesta és una revolució moderna, pacífica, i això és el que més desconcerta tothom: tant al govern d'Espanya com als periodistes estrangers i a tothom que ho veu des de dins o des de fora."

L'escriptor ha volgut que la relació d'amor de la ficció es mogui "entre el que serien els dos llocs polítics més oposats que es podien trobar a la Catalunya d'aquell moment": "Són els dos pols, el blanc i el negre: l'Arnau, el jove d'Arran, i la Irene, una guàrdia civil al vaixell del *Piolin*." Hi apareix un tercer personatge, el Salvador, un traductor que s'apropa a la cinquantena "que ha vist moltes matances i desgràcies a la seva vida i que té por que es repeteixin". "El sap que en moments tan intensos, amb gent armada, tot es pot enredar molt, i no

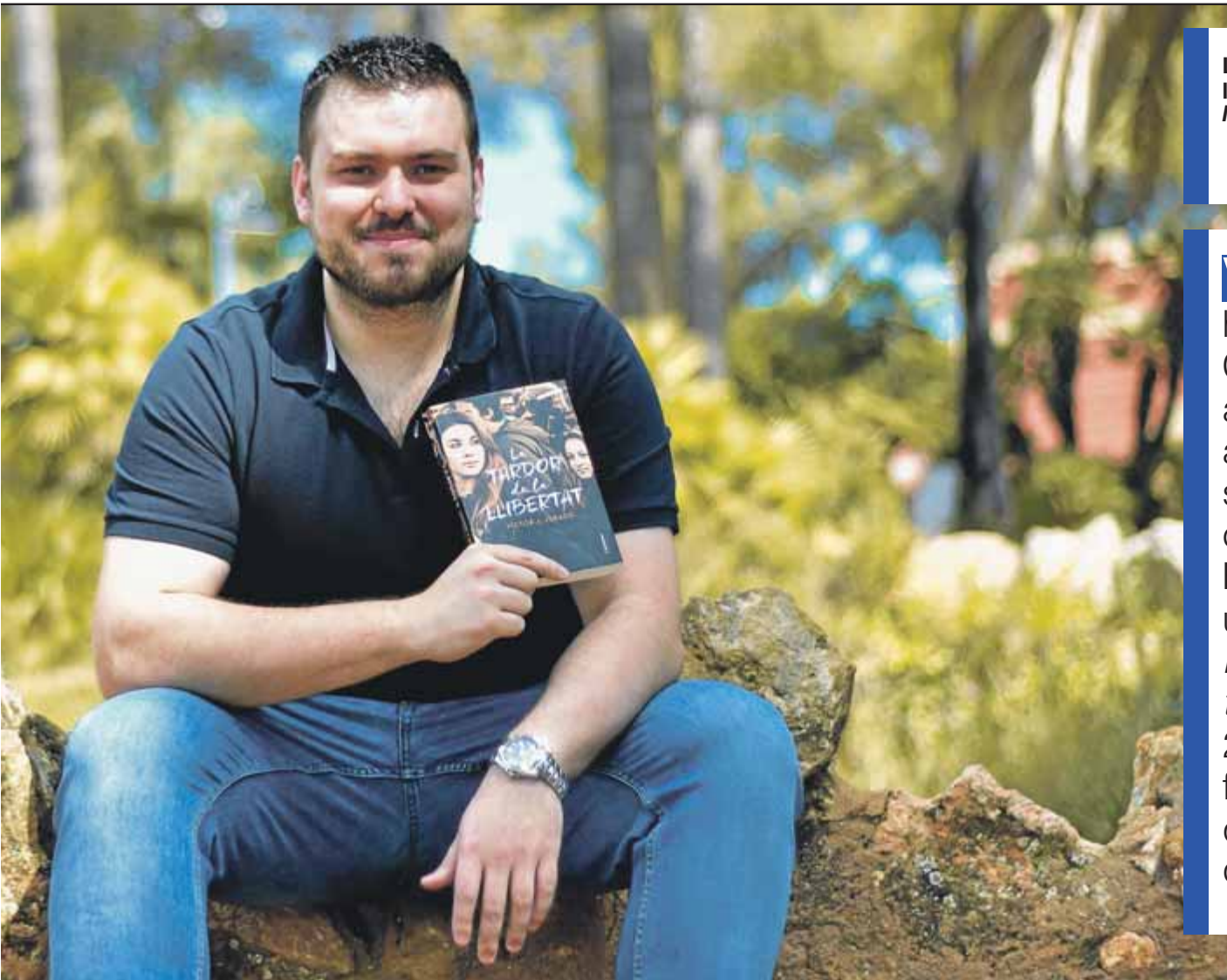

Carina Filella
cfilella@lrp.cat

La història viscuda

Hem tingut la sort de viure una part de la història del nostre país, la de la tardor del 2017; la d'aquests mesos policromats —de lluites, alegries i empenyades diverses—, que han de servir perquè el nostre món sigui millor que el que arrosseguem. L'hem viscut i l'hem

començat a escriure, aquesta història. La tardor ja ha propiciat un bon feix de literatura; unes obres que s'han escrit gairebé al mateix moment que s'han anat succeint els esdeveniments polítics i que amb el pas del temps guanyaran encara més pòsit.

L'autor, Víctor Jurado, mostrant la seva novel·la *La tardor de la llibertat* ➔ ADRI MOLINA

Víctor Jurado és historiador i escriptor. Combina la docència amb la investigació per a la seva tesi doctoral sobre la noblesa catalana en temps de Felip II. Ja té publicada una novel·la històrica, *No s'hi enterra cap traïdor* (Columna, 2014), al voltant d'una família de menestrals que van viure el setge del 1714

vol que això succeeixi. Pot ser considerat un equidistant, però en el sentit que és apolític, perquè els equidistants no ho són, d'apolítics. Seria com una figura més apolítica que té molta por que tot això acabi amb un ball de bastons», explica el jove escriptor.

DIA A DIA

Els fets que es narren a *La tardor de la llibertat* van tenir lloc a finals d'any, i la novel·la s'ha publicat al març. Poc marge de maniobra: "Va ser una novel·la gairebé escrita a mesura que passaven els fets. L'anava escrivint amb un decalatge d'un parell de setmanes. Va anar tot bastant ràpid", reconeix. I el gran dubte: mentre la realitat seguia imparabla, on aturar la història? "El més complicat va ser trobar un moment per aturar-la, perquè es tracta de la història d'uns personatges que es desenvolupa en paral·lel a la història real d'uns fets que

passen a Catalunya i que després es traslladen a diversos llocs d'Europa. M'havia d'aturar en algun punt." I aquest punt va ser el moment de l'exili i els empresonaments. Dos moviments dolorosos que encara avui continuen i afecten alguns d'aquells protagonistes. La realitat encara està ben viva, però la ficció, de moment, no: "Podria seguir sense cap límit, però de moment no preveig una segona part", assenyala l'autor.

La manifestació del 20 de setembre passat al davant de la seu de la Conselleria d'Economia; la concentració a la Universitat Autònoma de Barcelona en favor del referèndum; el mateix referèndum de l'1-O, la vaga general del 3 d'octubre... Tots els esdeveniments principals de la tardor política hi són narrats. Però Jurado diu que ha volgut posar "les persones al davant de les qüestions polítiques". Com a autor també ha defugit posi-

cionar-se políticament: "Una de les coses que em va costar més, que va ser més complicada, és que el narrador es posiciona a favor del protagonista de cada capítol. M'explico: al llibre no apareix la meua opinió, tot i que qui el llegeixi sí que pot intuir quina és. Però el narrador està a favor del protagonista de cada capítol. Per exemple, si la protagonista és la Irene, el narrador està dient «què coi fotten aquests catalans?» o «Puigdemont està boig»; si el protagonista del capítol és el jove d'Arran, el narrador s'està cagant en la Guàrdia Civil i en Mariano Rajoy." Això, segons Víctor Jurado, "va ser el més complicat, perquè és evident que tothom té una opinió molt clara, i desfer-te d'aquesta opinió és difícil". Per ell, amagar el seu posicionament ideològic "era precisament la gràcia de la novel·la": "No volia que ningú pogués dir que la novel·la era un pamflet. El gran repte

per a mi era el fet d'extreure la càrrega política de la novel·la, tot i que l'acaba tenint, perquè els diversos llocs on succeeixen els fets són escenaris d'una importància política molt rellevant. Però aquest era el meu repte." Per això aquesta és "una novel·la per a totes les tendències polítiques": "Sempre n'hi haurà alguna que se sentirà més còmoda, però la pot llegir tothom, perquè al final en aquesta novel·la no hi ha ni bons ni dolents", assegura Víctor Jurado.

La tardor de la llibertat
Víctor Jurado
Columna

LA REPÚBLICA DE LES ARTS **ELS LLIBRES DEL PROCÉS**

Els fets viscuts durant la tardor del 2017 han provocat una autèntica allau editorial d'obres de no-ficció en què s'analitza l'octubre català des de l'assaig, el testimoni vivencial, la investigació periodística i el fotoperiodisme

Testimonis d'una revolta

 DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

DI mentre l'1-O enfila els camins de la ficció amb una primera novel·la ambientada en el procés, les llibreries continuen amb les obres de no-ficció sobre la tardor catalana als prestatges dels més venuts. Assaig, periodisme d'investigació, testimonis i memòria gràfica són els gèneres amb què diversos autors i diverses editorials s'han aproximat al moment polític més intens i rellevant de les darreres dècades. Alguns amb caràcter d'urgència, per deixar testimo-

ni del que va succeir fa pocs mesos, i d'altres amb una voluntat, tot i l'escàs temps transcorregut i que el debat i les decisions continuen ben vius, més analítica d'aprofundir en les causes i, sobretot, en les conseqüències dels fets; alguns, la majoria, des d'un punt de vista favorable a la causa de l'autodeterminació i dels ciutadans que la van defensar, i d'altres més crítics amb el procés autodeterminació i amb els partits independentistes que l'han impulsat. En aquest reportatge repassem algunes de les obres publicades.

**Càrregues
policials
a Barcelo-
na el dia 1
d'octubre**

ORIOI
DURAN

01

Imatges per a la memòria col·lectiva

El llibre del fotoperiodista Jordi Borràs *Dies que duraran anys* (Ara Llibres) és, sens dubte, un dels èxits editorials de la fornada de publicacions que intenten explicar els fets viscuts durant la tardor catalana del 2017. Fa vint setmanes que

Bona part de les fotografies són de Jordi Borràs i estan fetes a Barcelona, però també n'hi ha una mostra d'arreu del país de Sergi Alcázar, Oriol Clavera, Ramón Costa, Sira Escasans, Albert Garcia, Santi Iglesias, Míriam Lázaro, Carles Palacio i Carles Ribes. "Van ser uns dies molt estressants i interessants. Com a fotoperiodista, veies la història passar davant dels teus propis ulls." Les fotografies s'acompanyen de textos d'Anna Ballbona, Jenn Díaz, Marina Espasa, Natza Farré, Albert Fornas, Raül Garriga-sait, Jordi Lara, Adrià Pujol, Gemma Ruix i Joan Todó. "Crec que l'èxit del llibre rau en el fet que la gent l'ha sentit molt seu, que s'hi ha sentit identificada", explica Borràs.

Dies que duraran anys

Jordi Borràs
Ara Llibres

està entre els llibres més venuts de no-ficció, i encara avui es troba en primera posició. "Ha tingut una molt bona acollida, no ens esperàvem que arribés fins avui", explica Borràs.

De moment, ja se n'han publicat cinc edicions, i s'acaba de traduir al castellà i a l'anglès. El llibre recull imatges dels fets de l'1 d'octubre, des de la custòdia clandestina i el trasllat de les urnes als col·legis fins a la defensa popular dels centres i les agressions de la policia espanyola.

El president de la Generalitat, Quim Torra, va regalar aquest llibre al rei Felip VI en la seva primera trobada. "No hi ha nissaga, ni llei, ni pàtria, que pugui aturar l'anhel de llibertat del poble català", va escriure el president en la dedicatòria. A Borràs no li consta que el monarca ja l'hagi llegit. "És tot un símbol. Abans al rei se li feien honors allà on anava. Ara li donen el meu llibre."

El dia que vam vèncer l'Estat espanyol

02

Tot va començar amb en Lluís (el nom és inventat), que va trucar a la redacció del diari *Ara* el 2 d'octubre després de la publicació d'un reportatge sobre l'operatiu clandestí que havia permès l'arribada del material per a la celebració del referèndum. En Lluís

política local del seu municipi i ben connectat amb partits i associacions de l'esquerra independentista) i en Marc (un activista de la Catalunya Nord, que va posar el camp base des d'on treballar) van muntar una enorme estructura piramidal basada en la confiança personal i el secretisme per tal de portar les urnes fins a cada col·legi electoral burlant els esforços de la policia i la intel·ligència espanyola per impedir-ho. "A partir d'aquesta font, i després de comprovar-ne la veracitat, ens adonem que tenim un gran fil per estirar i que ens permet reconstruir com es va fer tot l'operatiu", explica Xavi Tedó, cap de política del diari *Ara*. Ell i una companya de la secció, Laia Vicens, es van posar llavors mans a l'obra en una investigació periodística que descriu una xarxa de centenars de persones que de manera secreta, i cadascú amb la mínima informació imprescindible, el van fer possible. "Va ser una gran operació col·lectiva, amb gent de tots els partits i entitats o fins i tot sense cap militància, treballant plegats per un mateix objectiu."

Operació Urnes

Laia Vicens i Xavi Tedó
Columna

havia estat al capdavant de l'operatiu i volia aclarir algunes de les imprecisions (lògiques a causa de la fragmentació i l'èstrica clandestinitat amb què s'havia dut a terme) de la informació publicada. Ell havia rebut l'encàrrec de ser el cervell de la seva butxaca les urnes, comprades a la Xina i guardades en un magatzem de la Catalunya Nord abans de ser distribuïdes pel Principat, i amb dos activistes de la seva confiança, en Guti (una persona activa en la

Urnas i pa- peretes en un garatge privat

ARXIU

LA REPÚBLICA DE LES ARTS **ELS LLIBRES DEL PROCÉS**

La Guàrdia Civil, a Fonollosa l'1-O AJ. FONOLLOSA

03

Diferents mirades des del territori

El primer llibre sobre la revolta catalana de l'octubre del 2017 va ser el de Pagès Editors. L'editorial lleidatana va decidir ràpidament reunir en una publicació material gràfic i articles de personalitats del món sobiranista que des de diferents territoris i des de diversos punts de vista polític possessin llum al que

ho a través d'un assaig, però que ho podíem fer a través de fotografies." El periodista lleidatà Jaume Barrull, un dels participants en el projecte, va ser un dels que va predir llavors la necessitat de documentar-ho tot. "Ens va fer veure que les imatges de mòbil corrien molt, que es transmetien ràpidament i a tot el món, però, què passaria amb aquestes imatges d'aquí a deu o quinze anys? En canvi, un llibre sí que seria un testimoni que aguantaria el pas del temps."

Es van posar en marxa i van contactar amb fotògrafs d'arreu del país. Edu Bayer, Santi Iglesias, Toni Prim i Tjerk van der Meulen són alguns dels fotògrafs que hi van participar. A més, es van encarregar textos a periodistes i a personalitats que van donar una visió plural des del sobiranisme: Jordi Graupera, Josep-Lluís Carrod-Rovira, Anna Gabriel, Gemma Garcia, Maria Vila i el mateix Jordi Barrull.

Els fets de l'1 d'octubre

Diversos Autors
Pagès Editors

acabava de passar al país. "La idea la vam decidir el dia 2 d'octubre", explica la directora editorial de Pagès, Joana Soto. "Vam pensar que tot el que havia passat s'havia d'explicar, i que potser era massa aviat per fer-

04 Crònica d'una revolta des de baix

El periodista Vicent Partal, director de *Vilaweb*, ha viscut durant la seva trajectòria periodística els processos d'independència de diversos països de l'Est. Aquella experiència de principis dels anys noranta, unida al seguiment diari de la política catalana des de la di-

ranisme.

Fruit d'aquest triple coneixement –l'evolució de les bases populars de l'independentisme i el coneixement del pensament i les accions dels actors polítics del procés, algunes d'aquestes accions desconegudes fins ara– i pel fet d'haver viscut

Partal va presentar el llibre al març

J. LOSADA

recció del diari electrònic, en què publica una anàlisi diària, el van convertir en un observador molt reclamat a l'inici del procés sobiranista. Ha passat els darrers anys fent innumerables conferències i taules rodones arreu del país, prenent contacte setmanal durant els darrers anys amb les bases del sobi-

altres processos independentistes a Europa, Partal ha posat el seu gra de sorra al coneixement dels fets de la tardor catalana amb l'assaig *Nou homenatge a Catalunya* (Ara Llibres). El periodista explica amb detalls alguns dels episodis dels mesos de setembre i octubre, i sobretot fa un plantejament de ressituar, amb tot el context històric, l'evolució que ha portat des de la mort del dictador Franco i la represa democràtica fins a la consulta popular d'Arenys de Munt, moment fundacional d'un moviment autoderminista que, des de la base, ha canviat la política del país.

Nou homenatge a Catalunya

Vicent Partal
Ara Llibres

05

Elogi de l'activisme català

► L'escriptora, traductora i editora Liz Castro, nascuda als Estats Units i activista per la independència de Catalunya des que el moviment sobiranista es va començar a enlairar, també ha donat el seu punt de vista sobre el que ha succeït els

violència que hi va haver contra els partidaris de la independència, amb les primeres detencions del 20 de setembre i les dels Jordis, la violència policial del dia del referèndum i el cessament i la persecució judicial del govern com a moments culminants d'aquesta repressió. "Hi va haver més de 1.000 ferits, necessitem recordar-ho perquè ells no s'apropiïn de la realitat i la tergiversin", ha explicat Castro en les presentacions del llibre.

L'autora posa l'accent, també, en el paper de l'activisme i dels voluntaris en la realització i la defensa del referèndum de l'1 d'octubre, i en totes les mobilitzacions populars de la tardor en defensa del vot i la democràcia. "Ho vaig escriure quan encara estava ben fresc, perquè no volia que això quedés enrere i en l'oblit." El llibre recull testimonis molt diversos, des del de metges que van atendre els ferits fins al d'observadors internacionals.

darrers mesos a través de l'assaig carregat de denúncia *Els carrers seran sempre nostres* (Pòrtic).

El llibre està escrit des de l'activisme i el compromís amb la causa independentista i és, sobretot, una denúncia del que va passar l'1 d'octubre "per si algú ho posa en dubte". És una cronologia que fa inventari dels abusos i les situacions de

Els carrers seran sempre nostres

Liz Castro
Pòrtic

Ciudadans davant la policia l'1-O

► O. DURAN

06

Les mirades contraposades dels protagonistes

Fachin i Martínez en el ple del 27-O

► A. PUIG

► La gran majoria dels llibres publicats al voltant del referèndum de l'1 d'octubre estan escrits des d'una mirada favorable al procés independentista. Però també se n'han editat oferint una visió crítica amb el moviment i els partits independentistes. Joan Coscubiela, exlíder parlamentari

en tot moment a la celebració del referèndum, Albano Dante Fachin i Àngels Martínez Castells. A *Informe urgent des dels escons 4 i 5* (Pol-len Edicions), Fachin i Martínez Castells ofereixen, a més d'una anàlisi del que va passar i una crítica molt dura a la pretesa equidistància d'alguns dels seus

ri del grup Catalunya Sí Que Es Pot, que es va oposar al referèndum amb més força dialèctica en el tram final del procés cap a l'1-O, justifica les seves decisions i actuacions en contra del procés en l'assaig *Empantanyados* (Península), un desfogament que ha tingut la rèplica de dos dels seus excompanys de grup, ara expulsats de Podem i favora-

antics companys de grup, una projecció cap al futur en què recomanen no tant eixamplar la base de l'independentisme ni "anar als barris a pontificar", sinó reconèixer que una part important de la societat no es va veure interpellada l'1-O i que això implica la construcció d'horitzons compartits que puguin donar finalment prou suport a una república independent.

Com Coscubiela, un altre protagonista en primera persona dels fets polítics de la legislatura passada també ha publicat un llibre en què fa la seva pròpia lectura dels esdeveniments. Es tracta de l'exconseller Santi Vila, que explica la seva versió a *D'herois i traïdors* (Pòrtic).

Informe urgent des dels escons 4 i 5

Albano Dante Fachin i Àngels Martínez Castells
Pol-len Edicions

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

ELS MÉS
VENUTS
Ficció

La desaparició
de Stephanie
Mailer
Joël Dicker

Permagel
Eva Baltasar

Teoria general
de l'oblit
José Eduardo
Agualusa

La dona a la
finestra
A.J. Finn

La força d'un
destí
Martí Gironell

OPINIÓ

La responsabilitat de l'editor

Qualsevol que hagués parlat una estona amb Jaume Vallcorba sap que, tard o d'hora, en el decurs de la conversa, l'enyorat editor de Quaderns Crema i Acantilado hauria acabat fent desfilar el seu tema predilecte, la noció de la "construcció d'un catàleg". Per Vallcorba, la tasca d'un editor era la construcció d'un catàleg independent, digne, exigent, excel·lent, noble, durador, tradicional i modern... Malauradament, en aquests moments sembla que la magnífica lliçó de Vallcorba ha donat els seus fruits només en alguns casos, que gairebé es poden comptar amb els dits d'una mà.

Des dels seus inicis, ara fa justament deu anys, Adesiara Editorial s'ha esforçat a mantenir vigent la pràctica de l'autor de *Noucentisme*, *mediterraneisme* i *classicisme*. Només un breu mirada al lloc web de l'editorial demostra que Jordi Raventós i el seu equip han bastit un catàleg sòlid, necessari, atractiu i

Editorials com
Adesiara sempre
ens acaben
beneficiant
a tots

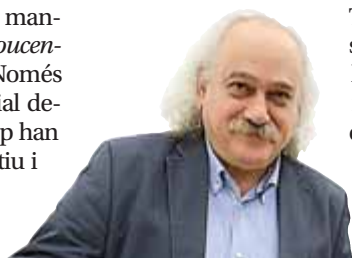
valuós. Com a mostra, podem citar les dues novetats que acaben de publicar. En primer lloc, acaba de sortir el nodrit volum de *Poesia completa* d'Edward Thomas en una treballada versió de Marcel Riera. I, en segon lloc, ens ha arribat *Gaspar de la Nit* d'Aloysius Bertrand en l'ajustada traducció de Paulí Arenes i Sampera, especialista en l'obra del poeta francès.

Es tracta de dos llibres imprescindibles que fa anys que haurien hagut d'estar a disposició dels lectors catalans. Però malgrat l'explicable retard, els dos nous volums de la col·lecció de clàssics universals "D'ací i d'allà" ens arriben en un bon moment. La lectura d'Edward Thomas és indispensable per a qualsevol persona que vol resseguir la tradició del realisme líric des de Thomas Hardy. És una lectura francament enriquidora que podrà servir d'exemple per a molts poetes en exercici en aquests moments. L'austeritat de Thomas,

l'autenticitat extrema de la seva veu callada, la seva renovada aprehensió de la realitat, la seva tensió constant entre forma i informalitat, són totalment exemplars i vigents. A més, el llibre apareix per commemorar el centenari de la publicació pòstuma dels darrers poemes de Thomas, *Last poems* (1918).

Gaspar de la Nit, l'únic llibre que ha transcendit d'Aloysius Bertrand, és un altre referent indispensable de la poesia moderna. Sabem que el poema en prosa modern arrenca directament de Bertrand. *Gaspar de la Nit* ha projectat la seva llarga ombra sobre el conreu del poema en prosa en mans de creadors de la magnitud de Charles Baudelaire i John Ashbery, per citar l'alfa i l'omega de la tradició que recorre els segles XIX i XX. Catalunya, amb autors com J.V. Foix i Lluís Solà, també disposa d'una llarga i extraordinària tradició de poemes en prosa, deutora, sens dubte, de Bertrand.

D. SAM ABRAMS

dsamabrams@gmail.com

Crítica

Escrit amb la mà esquerra

Els boscos de Ravel

Michel Bernard
Traducció de
Ferran Ràfols
Anagrama

El músic francès Maurice Ravel (1875-1897) és l'autor del famós *Bolero*, però abans d'escriure aquesta peça ja era un compositor innovador i reconegut. Una de les seves obres destacades és el *Con-*

cert per a la mà esquerra, escrit per al pianista austríac Paul Wittgenstein, que va perdre el braç dret durant la Primera Guerra Mundial.

Ravel, un home esquifit, va ser rebutjat repetidament per ser soldat durant la guerra. Però va insistir i al final va poder fer funcions de xòfer a la rereguarda. Aquest període i el posterior, quan es va comprar una casa a la petita localitat de Montfort-l'Amaury, a uns 50 quilòmetres de París –distància que li permetia ser prou a prop i prou lluny del bullici social–, els narra l'escriptor francès Michel Bernard a *Els boscos de Ravel*.

És una biografia novel·lada, però del tot atípica. Bernard, autor de les biografies de Joana d'Arc, Charles Trenet i Claude Monet, ens mostra unes impressions del personatge a partir de les descripcions del seu entorn. Una obra bàsicament descriptiva, amb una capacitat hipnòtica que

El músic Maurice Ravel, davant el piano © ARXIU

arrossega el lector a continuar llegint per formar, peça a peça, un retrat sensitiu de Ravel. A través de paisatges exteriors –la zona de Verdun en temps de guerra– i interiors –la casa del poble que va restaurar i personalitzar, omplint-la de pau i solitud–, ens ofereix una visió de Ravel fragmentària, perquè no ens explica els primers anys, ni l'aprenentatge musical, ni l'estreta relació amb la mare i el germà, ni l'etapa nord-americana ni la malaltia neurològica degenerativa que va posar fi a la seva vida. Per què? Perquè per a Bernard, aquesta obra breu (130 pàgines, excel·lentment traduïdes) és "una investigació de l'època de creació de dos anys del *Concert per a la mà esquerra*". El resultat és una obra delicadament virtuosa que sorprèn i atrau fins i tot els que són reticents als textos descriptius.

Lluís Lloret

ELS MÉS VENUTS
No-ficció

Dies que duraran anys
Jordi Borràs

El quadern suís
Quim Torra

Estima'm quan menys ho mereixi...
Jaume Funes

Operació Urnes
Laia Vicens i Xavi Tedó

Bon dia, són les vuit!
Antoni Bassas

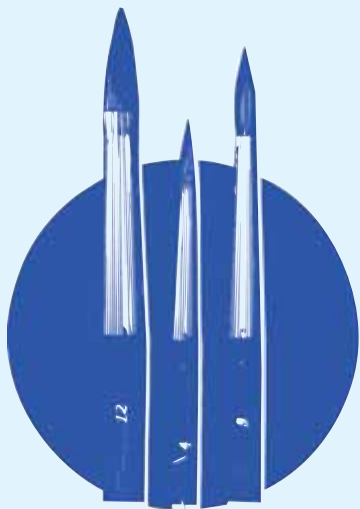
LLETRES EN BATALLA

Joan-Lluís Lluís
@joanlluisslluis

Groc a tot arreu

El groc no sol ser el color més apreciat, ni a la vida real ni en la literatura. Excepte, des de fa mesos, per una part considerable de la població catalana, que li ha atribuït un valor simbòlic molt potent. A Catalunya, avui, el groc és sinònim de llibertat, o de falta de llibertat. I del groc a les lletres, què en sabríeu dir?

1. A *La presonera*, el cinquè volum d'*A la recerca del temps perdut*, Marcel Proust descriu la fascinació que sent un personatge per "un petit pany de paret groga" en una pintura flamenca. De qui és aquesta pintura?

- A. Jan van Eyck
- B. Hieronymus Bosch
- C. Pieter Brueghel el Vell
- D. Johannes Vermeer

2. A *Cançó a Mahalta*, de Màrius Torres, els meandres dels rius són "verds de pau", però també "grocs de..."

- A. Ginestes
- B. Lliris
- C. Narcisos
- D. Amaril·lis

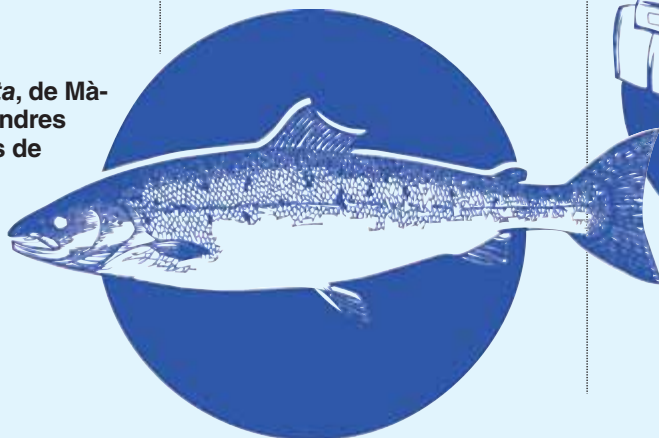
3. Arthur Rimbaud, en el poema *Vocals*, atribueix un color a les cinc vocals de l'alfabet. A quina lletra associa el groc?

- A. La A
- B. La I
- C. La U
- D. Cap

4. Qui és l'autor de la novel·la policíaca *El gos groc*?

- A. Georges Simenon
- B. Agatha Christie
- C. Jaume Fuster
- D. Andrea Camilleri

5. La mítica col·lecció de novel·la policíaca "La cua de palla" s'identifica fàcilment pel color groc de les seves cobertes. Per què, aquest color?

- A. Com a homenatge a la col·lecció de novel·la policíaca italiana Giallo
- B. Era el color preferit de Manuel de Pedrolo, el creador de la col·lecció
- C. És una referència al color groguenc dels cadàvers en els còmics nord-americans
- D. Per simbolitzar l'enveja, un dels motors de les passions en les novel·les policiaques

6. En el conte *Una rosa groga*, de Jorge Luis Borges, el poeta italià Giambattista Marino veu una rosa groga en un gerro i...

- A. Compon noranta-nou sonets sobre aquesta flor
- B. S'adona de la insignificança de la seva obra poètica i mor
- C. Decideix fer pintar de groc tot l'interior de casa seva
- D. Deixa d'estimar la dona per qui estava a punt de suicidar-se

7. J.D. Salinger, en el capítol tretze d'*El vigilant en el camp de sègol* fa dir al seu narrador que es veu de color groc. Què simbolitza, per a aquest personatge, aquest color?

- A. L'ambició
- B. La covardia
- C. La traïció
- D. La frustració sexual

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

EN SERIE

EL DÍA DE MAÑANA

Una recreació de Movistar de la Barcelona dels últims anys del franquisme. Per veure com ha canviat la societat en quatre dècades (o no).

EL MISTERIO DE HANGING ROCK

Suspens amb aire sobrenatural a l'australiana.

Les sèries que arriben a l'estiu

Les vacances són el moment d'oci per excel·lència, i entre platja, llibres i festes, la petita pantalla es vol fer un lloc amb algunes de les estrenes més esperades de l'any

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

L'èxit de *Stranger Things* va demostrar el 2016 que les estrenes televisives de l'estiu no s'han de menystenir i que tot i ser l'època més calorosa de l'any -amb permís del canvi climàtic, és clar- sempre queda temps per mirar la pantalla entre bany i bany. És per això que últimament s'esperen amb optimisme les estrenes de les cadenes per al període estiuenc. Aquest any l'oferta és nombrosa, però hi ha cinc títols que han aixecat força expectació.

CASTLE ROCK

El 25 de juliol, la plataforma nord-americana Hulu estrena aquesta sèrie que reuneix en una sola trama molts dels personatges i històries de les novel·les de Stephen King. Una barreja de misteri, terror i elements sobrenaturals que té entre els prota-

gonistes actors icònics de la mitologia del rei del terror, com Sissy Spacek (*Carrie*) i Bill Skarsgard (el més recent Pennywise d'*It*).

HERIDAS ABIERTAS (SHARP OBJECTS)

Amy Adams és la protagonista de luxe d'aquesta història sobre una periodista amb problemes personals que torna al seu poble natal per cobrir la notícia de l'assassinat de dues nenes i es veu obligada a reprendre la complicada relació amb la seva mare. La dirigeix Jean-Marc Vallée, que podria repetir l'èxit de la seva última sèrie, la lloable *Big Little Lies*. HBO ha previst la seva estrena per al 9 de juliol.

EL MISTERIO DE HANGING ROCK

Ja estrenada a Cosmo TV, fa que Austràlia es posicioni amb força en el panorama internacional. Natalie Dormer (la Margaerys Tyrell de *Joc de trons*) és la protagonista d'una in-

quietant trama de suspens que es basa en la novel·la del 1962 *Picnic en Hanging Rock*, de Joan Lindsay. L'argument ens porta al 1900, quan tres alumnes i una professora d'un internat van desaparèixer misteriosament durant una excursió campestre. El més curiós és que la història, que també va tenir una versió al cinema el 1975, ha calat tan a fons en la mentalitat australiana que, tot i ser fictícia, s'ha acabat convertint en un misteri real per als australians.

THE INNOCENTS

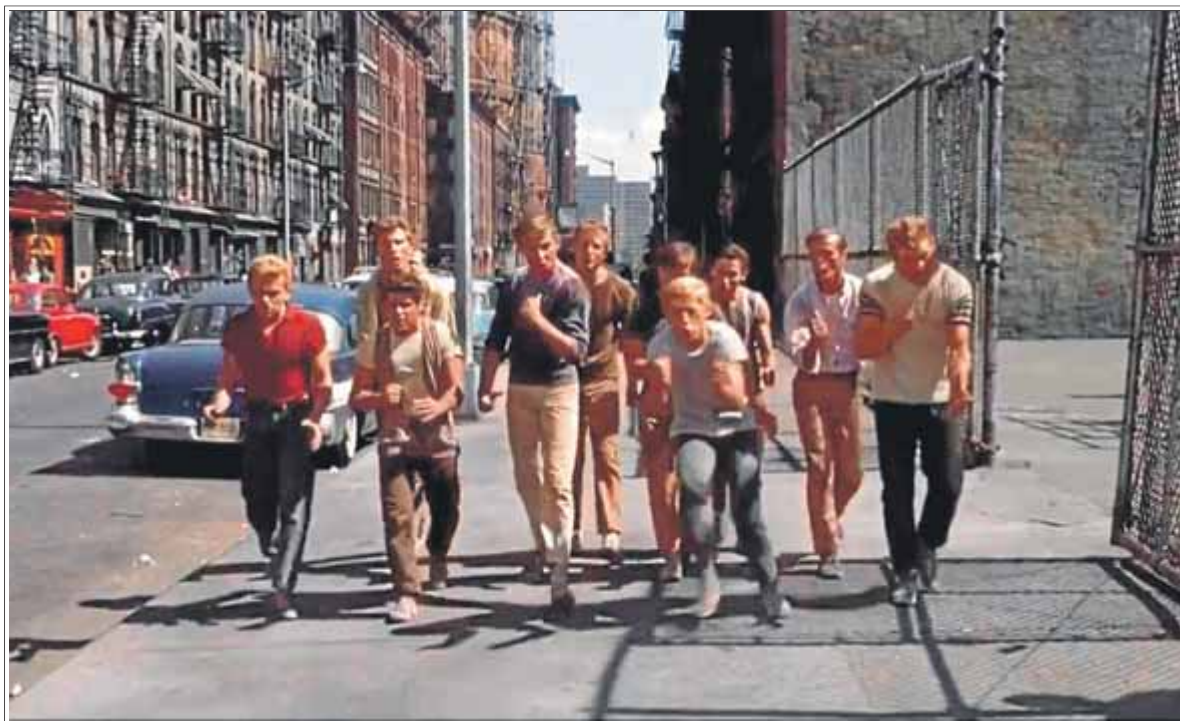
Netflix torna a apostar pels adolescents amb problemes en aquesta sèrie britànica que s'estrenarà a l'agost. Els protagonistes són Harry i June, una versió moderna de Romeu i Julieta, que decideixen escapar-se junts per culpa d'unes famílies opressives. Però no es tracta només d'una història d'amor, ja que el tema sobrenatural també hi és present. Un dels seus

creadors és Simon Duric, avalat com a responsable de *The Crown* i *Black Mirror*.

EL DÍA DE MAÑANA

L'aposta de Movistar per a l'estiu. Aquesta producció pròpia ha rebut millors crítiques que les anteriors sèries creades per la plataforma: *La peste*, ambientada a la Sevilla del segle XVI, i *La zona*, sobre un accident nuclear en algun lloc indeterminat del nord d'Espanya. I això que en aquests dos casos l'acollida va ser prou bona. Ara, amb *El día de mañana*, li toca el torn a la Barcelona dels últims anys del franquisme, quan el protagonista, Justo Gil (l'actor català Oriol Pla) arriba a la ciutat per buscar-se la vida. Al marge de qüestions lingüístiques, és un bon retrat de l'època, que no ens queda tan lluny. Perquè tal com diu un dels protagonistes: "Els franquistes no són només uns generals, són tot un sistema."

EL CINE DE LA MEVA VIDA

El musical adapta l'argument de 'Romeu i Julieta' a una història entre bandes rivals a Nova York

West side story

Els pares anaven cada dissabte al vespre al cine, i aquell dia van tornar entusiasmats. Havien vist una pel·lícula de nom estrany, *West side story*, i el pare me la va explicar: *Romeu i Julieta* cantat i ballat. *West side story*: deuen ser les primeres paraules en anglès que he pronunciat. Què volien dir? El diccionari no em va ajudar. Per què *story* i no *history*? Quina diferència hi havia? *West* era 'oest'. Un oest sense cowboys. *Side*? Com que era petit i la pel·lícula no era "apta" me la vaig perdre. Em vaig fer regalar un disc de 45 revolucions que contenia quatre de les cançons que s'hi interpreten. Després, el disc gran amb tota la banda sonora. Em saltava les cançons que menys m'agradaven. Mai el pròleg ni *Amèrica*, ni el mambo ni el ball del garatge. El ball del garatge em feia ballar el cap i el cos. Primer va ser el disc i després la pel·lícula. La va programar al cine del col·legi el pare Josep Maixenchs, el futur fundador de l'ESCAC que ara acaba de morir. Esperant veure-la, no diré que em vaig passar nits sense dormir, sinó que me les vaig passar somiant. M'hauria pogut decebre i va ser al contrari. Des de llavors, em vaig fer un entusiasta del cine musical. Encara ho soc.

Els nois més grans del col·legi editaven una petita revista. No sé si van ser ells o vaig ser jo qui em vaig oferir. Hi vaig publicar la crítica de *West side story*. És el pri-

WEST SIDE STORY

Direcció: Jerome Robbins i Robert Wise

Guió: Jerome Robbins i Ernest Lehman, a partir de la comèdia musical escrita per Arthur Laurents

País: Estats Units

Any: 1961

MANUEL CUYÀS

mer article de la meua pròpia *story*, o *history*. No l'he tornat a llegir. Si no llegeixo els articles de fa dos dies, afigurin-se la vergonya de tornar a un de fa més de cinquanta anys. Hi deia que el punt flac de *West side story* és el personatge Tony, un fleuma que de cap manera és creïble com a antic cap d'una de les dues bandes enfrontades? Segur que no. Ho he pensat a còpia de veure la pel·lícula i fer-me gran. La revista va anar a parar a la Biblioteca Popular, que recollia tot el que s'editava a Mataró. La bibliotecària, la Pilar Cuadrada, va comentar el meu article al pare. "Per què no me n'has dit res? Diu que escrius bé." Jo era un callat, un introspectiu. A casa, un mort. Pobres pares.

Un dia, al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), que sempre programen coses rares, van projectar títols de crèdit de pel·lícules famoses. Els millors, els del final de *West side story*, amb els noms escrits amb guix a les tàpies del West Side. Quan vaig anar a Nova York vaig voler veure el barri. Sabia que ja no existia, però hi vaig evocar els pares, el pare Maixenchs, el cine de col·legi, els discos... "Avui, en un cine de Nova York, he pensat en el de Palafrugell", deia Pla. Una cosa: les cançons que em saltava són ara les que més m'agraden.

Molts anys més tard, el pare seguia els meus articles a El Punt. "He conegut el meu fill llegint-lo", deia.

@manuelcuyàs

PROPOSTES

IRENE CASELLAS icasellas@lrp.cat

AHS Roanoke

Arriba a Netflix la sisena temporada d'*American Horror Story*, la sèrie que va posar de moda el terror televisiu, els arguments tancats per a cada temporada i els mateixos actors interpretant personatges diferents cada any. Va començar amb una casa encantada, li va seguir un psiquiàtric, un aquelarre de bruixes modernes, un circ de *freaks* i un hotel molt peculiar. Ara toca un fals documental sobre la desaparició dels integrants d'una de les primeres colònies britàniques a Amèrica, la de Roanoke.

El president animat

Stephen Colbert és un dels humoristes més populars dels Estats Units i no té pèls a la llengua criticant la classe política, especialment la dreta més reaccionària. Amb el seu propi xou televisiu, ara s'ha convertit en productor d'*Animado Presidente* (*Our Cartoon President*) una sèrie de dibuixos animats sobre el dia a dia de Donald Trump a la Casa Blanca, envoltat de familiars i amics tan extravagants com ell. La sèrie l'emet Movistar i inclou situacions tan còmiques com la decisió de Trump de nomenar Melània ocell nacional.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ARTS ESCÈNIQUES

Teatre poc convencional

Punt de trobada de les noves dramatúrgies al Festival Internacional de Teatre de Tarragona

CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

La Sala Trono, la companyia de teatre liderada per Joan Negrié i Oriol Grau, que durant l'any ja programa a Tarragona tot un cartell teatral de petit format, contemporani i arriscat, ha organitzat ara, del 12 al 21 de juliol, la cinquena edició del Festival Internacional de Teatre de Tarragona (FITT). Una cita -va néixer sent biennal i a partir d'enguany serà anual- que té l'objectiu molt clar: apostar per noves dramatúrgies. Aquest és un festival amb autors i companyies que s'escapen de modes i de convencions. El seu director, Joan Negrié, diu que les propostes d'aquesta edició "parlen de temes que ens són propers, explicats d'una manera poc convencional".

Un total de quinze espectacles integren el cartell, amb companyies de Catalunya, l'Argentina, el País Basc, l'Iraq, Anglaterra, França, Hongria i

Madrid. El FITT s'inaugurarà el 12 de juliol amb *Crimen y telón*, de Ron Lallá, una de les companyies de teatre contemporani amb més projecció internacional, que proposa una paròdia de la precària situació actual de les arts i de la cultura. Altres muntatges destacats seran *Locus Amoenus*, de la companyia catalana Atresbandes; *Las muertas de los otros*, del basc Fernando Montoya, i *Mi hijo solo camina un poco más lento*, d'Ivor Martinic, una peça que va revolucionar la cartellera argentina i que arriba per primer cop a Catalunya gràcies al FITT. Però, a part de la seva dimensió internacional, el festival també vol ser un aparador del talent local i ha programat dos espectacles d'autors tarragonins: *Vaig ser pròsper*, de Marc Chornet, i *A mi no me escribió Tennessee Williams*, de Roberto G. Alonso. Les obres es repartiran en cinc escenaris: el Metropol, el Teatre Tarragona, la Sala Trono-Armanyà, el Magatzem i al Teatret del Serrallo.

Escena de l'espectacle de Roberto G. Alonso ➤ ACN

Paisatges escènics

Margarida Troguet

Circ, dansa i blat de forment

Festival Cantilafont

Població: Sant Boi de Lluçanès
Dates: 14 de juliol

Godot, avui, tampoc vindrà, però podeu anar a la comarca del Lluçanès, on enguany, el 14 de juliol, a Sant Boi del Lluçanès, se celebra la 6a edició del Festival Cantilafont. Un festival singular que

s'instal·la cada any en un dels tretze municipis de la comarca natural del Lluçanès.

Un festival d'arts en viu, de música i d'arts escèniques, efímer i mòbil. Un festival nòmada, una itinerància que ens permet gaudir d'un Lluçanès molt particular. Una tarda nit per viure el paisatge, la gastronomia, les arts escèniques i la música. El col·lectiu Voraviu presenta edició rere edició un dels millors paisatges escènics del país.

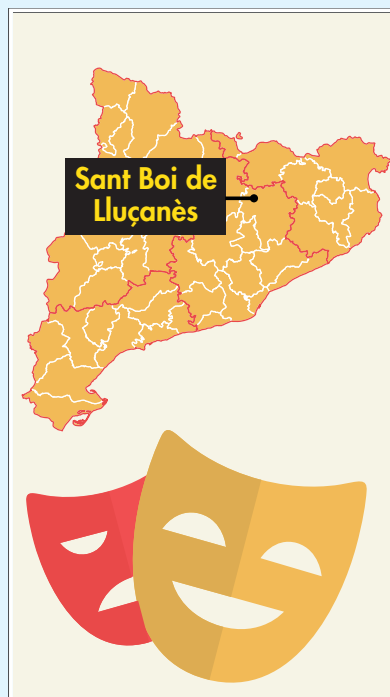
En la d'aquest any, hi trobarem el Planeta Trampolí, un divertit llit elàstic que farà les delícies de tothom. Però si us agrada la tendresa i la poètica no us heu de perdre la peça *Fil*, en què una làmpada rítmica com un metrònom, una bàscula i molts equilibristes acrobàtics fan que Madame Gaüc esdevingui la metàfora de la fragilitat. Tanmateix el que *molarà* a Cantilafont és en Quim Bigas, que

amb la seva peça *Molar* encomanarà alegria i felicitat a tothom.

El Lluçanès, Cantilafont i Quim Bigas seran el *must* d'aquesta temporada. Esteu avisats.

Circ i dansa, doncs, per a una edició que compta, també, amb un espectacular cartell de concerts. I, si us plau, heu de tastar el pa elaborat amb blat de forment, una varietat antiga de blat amb tècniques de conreu pròpies, i espigues sensibles a l'ajagut. Un pa que trobareu al forn de Can Pujals, a Sant Boi de Lluçanès. Tastar-lo és sinònim de tocar el cel, o com diria algú: "Ara sí que has begut oli!"

Agafeu una rebeca, perquè Sant Boi està situat a 810 metres sobre el nivell del mar, a les nits hi fresqueja i podeu agafar un refredat, i després tot seran eixavuiros, sí, eixavuiros... esternuts! Ens hi trobem?

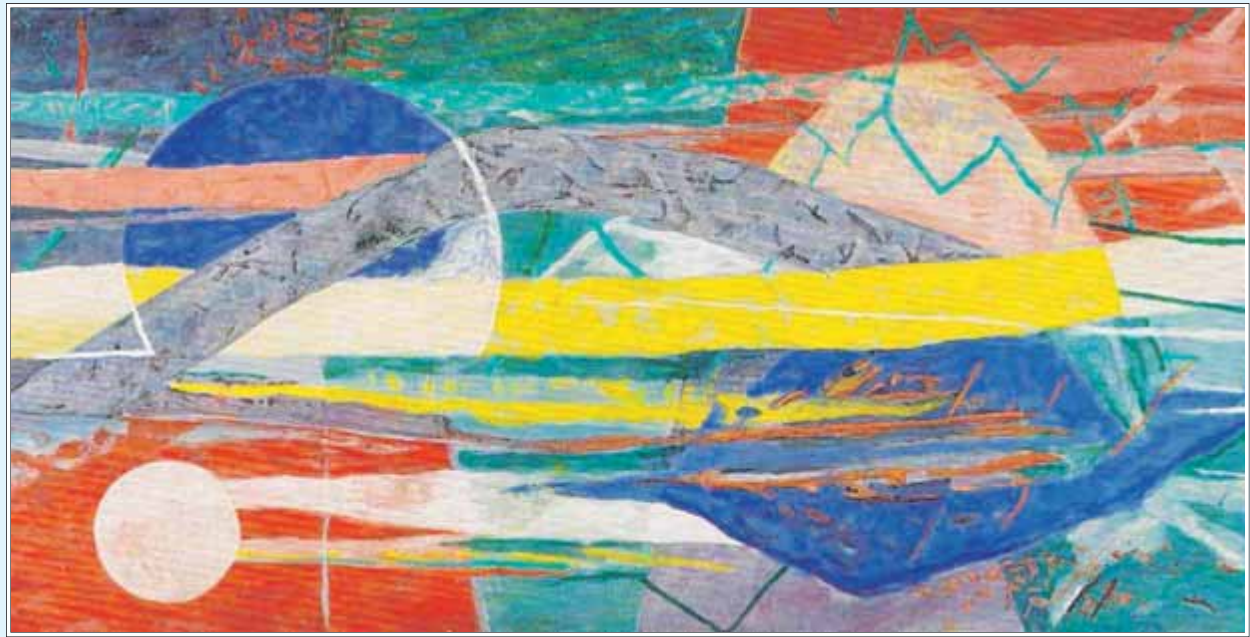
ART & CO

PILAR PARCERISAS

Transfiguracions de la naturalesa

Patricio Vélez és un artista capaç de transportar al dibuix, a la pintura i al gravat el sentit abstracte de la naturalesa, des d'una sensibilitat que gairebé podríem anomenar zen. Nascut a Quito el 1945, però familiaritzat amb Barcelona des dels anys seixanta i resident a la ciutat des del 1976, presenta per primer cop una retrospectiva de la seva obra a la Fundació Suñol. Sorpren la coherència d'un artista que ha mantingut viva la memòria de les experiències de la més tendra infància a la natura i el paisatge, a la vall del riu Cinto enmig dels Andes, on es va recuperar d'una malaltia. El bosc, la llum, els territoris, els estrats, les illes, la seva pintura i els seus dibuixos podrien fer pensar en l'automatisme, però hi ha un control del gest, de la trama, de l'espai i de la superfície del paper.

Vélez treballa el concepte de l'espai tridimensional a través dels ratllats i els tramats, de la densitat dels negres estructurats en perfectes formes geomètriques enmig de ratlles de tinta que emplen la super-

Patricio Vélez, *Pell de boa*, 1982, feta de pigments i caseïna damunt tela LRP

fície de formes orgàniques i apropen pintura i escriptura. Un ordre de l'espai pictòric que ve dels estudis d'arquitectura d'aquest artista viatger, que es va formar a Quito, Barcelona, Marsella i París. Mostra una sensibilitat que deixa entendre una admiració per l'arquitectura japonesa, especialment per l'arquitecte Kazuo Shinohara i la seva capacitat de reinterpretar la tradició gràcies a la construcció entesa com un sistema de signes d'estructura simbòlica. Aquest influx és visible a

la sèrie *Llúmina* (2010-2011), que excel·leix en la presència de llum i ombres, claror i obscuritat, des d'una trama d'ordre geomètric.

Les sèries d'obres anteriors es recreen en l'orgànic, com *Pell de boa* (1979-1982), una sèrie feta amb tremp d'ou damunt paper d'una subtilitat extrema, sobre el record d'una serp que va morir captivada i assassinada per un caçador. El seu rastre físic amb la pell i la seva memòria van crear aquesta sèrie, una de les que reflec-

teixen la sensibilitat de l'autor per la memòria, que pot ser tan subtil com el rastre d'una pluja, l'empremta de la humitat al bosc o la planimetria d'un territori llunyà. La sèrie de fotografies amazòniques realitzades entre el 1966 i el 2017 ajuden a entendre la densitat i la força que l'autor és capaç de veure en la natura.

Patricio Vélez. *Las formas del tiempo*. Fundació Suñol, Passeig de Gràcia, 98. Barcelona. Fins al 8 de setembre.

RECOMANACIONS

Cossos difusos de Manel Güell

Sala: Museu de Reus. Sala Quatre **Adreça:** plaça de la Llibertat, 11. Reus **Horaris:** de dimarts a dissabte, de 10 a 14 i de 17 a 20 h. Diumenges i dilluns, tancat. Fins al 31 de juliol

El pintor Manel Güell exposa a la Sala Quatre de Reus la sèrie *Figures sobre paper*, un conjunt d'obres que mostren cossos humans difusos que es mouen entre la vitalitat de la joventut i les ganes de viure, i la por causada per la malaltia, la vellesa i la mort.

Biografia política de Tàpies

Sala: Fundació Antoni Tàpies **Adreça:** Aragó, 255. Barcelona **Horaris:** de dimarts a diumenges, de 10 a 19 h. Fins al 24 de febrer del 2019

L'exposició *Antoni Tàpies. Biografia política* reuneix per primera vegada obres que a mitjan dècada del 1950 i durant la del 1960 van establir la identitat de Tàpies com un dels artistes essencials de la postguerra europea. Algunes obres mostren el compromís de l'artista amb la visualització de les lluites polítiques antifranquistes.

Un món paral·lel

Sala: Bòlit_La Rambla **Adreça:** rambla de la Llibertat, 1. Girona **Horaris:** de dilluns a divendres, de 9 a 20 h; dissabtes, de 9 a 14 i de 16 a 20 h; diumenges, de 9 a 14 h. Fins al 23 de setembre

L'exposició gira a l'entorn del territori, el paisatge, la tecnologia i la representació virtual de la realitat. Aplega obres d'Andrés Galeano, Albert Gusi, Roberto Feijoo, David Mayo, Alberto Salván, Txema Salvans, Rubén Torras, Bárbara Traver i Azahara Cerezo. Joan Fontcuberta n'és el comissari.

LA IGUAL

NO HEM DE CONFONDRE LA IGUALTAT AMB LA UNIFORMITAT. TOTS SOM DIFERENTS, TOTS FORMEM PART DE LA GLORIOSA BIODIVERSITAT DEL PLANETA, TOTS TENIM Trets ÚNICS I PECULIARS, PERÒ TOTS TENIM EL DRET A SER TRACTATS COM A IGUALS DAVANT LA LLEI I A TENIR IGUALTAT D'OPORTUNITATS. L'ASPIRACIÓ DE CREAR SOCIETATS IGUALITÀRIES HA ESTAT SEMPRE PRESENT, D'UNA MANERA O D'UNA ALTRA, EN LA CONSCIÈNCIA HUMANA. ARA BÉ, EN ELS TEMPS MODERNS, VA REBRE UN GRAN IMPULS AMB ELS IDEALS DE LA REVOLUCIÓ FRANCESA. LA IGUALTAT –JUNTAMENT AMB LA LLIBERTAT I LA FRATERNITAT– ERA UN DELS TRES PILARS DELS REVOLUCIONARIS FRANCOSOS QUE VOLIEN POSAR FI ALS PRIVILEGIS DE LA CLASSE DOMINANT I DE LA MONARQUIA ABSOLUTISTA.

DE FET, ELS IMPULSORS DE LA REVOLUCIÓ FRANCESA (1789) ES VAN SENTIR ESTIMULATS PER LA DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA DELS ESTATS UNITS D'AMÈRICA (1776), UN TEXT CLAU PER AL QUE AVUI CONSIDEREM ELS VALORS DEMOCRÀTICS. ELS EUA ES VAN INDEPENDITZAR DE LA CORONA BRITÀNICA I EL TEXT FUNDACIONAL DEL NOU ESTAT REPUBLICÀ COMENÇA AIXÍ:

**“TOTS ELS HOMES
HAN ESTAT CREATS
IGUALS.”**

ÉS UNA AFIRMACIÓ BELLA I CONTUNDENT..., QUE HA ESTAT DIFÍCIL DE CONCRETAR EN LA REALTAT. ELS QUE LA VAN ESCRIBRE, QUAN DEIEN "HOMES" NO VOLIEN PAS DIR "ÉSSERS HUMANS". ES REFERIEN, LITERALMENT, ALS HOMES (PERSONES DE GÈNERE MASCULÍ) I QUE, A MÉS, FOSSIN DE RAÇA BLANCA I PROPIETARIS DE TERRES. ÉS A DIR, QUE N'EXCLOÏEN PERQUÈ POSSIBLEMENT NI ELS PASSAVA PEL CAP, L'EXISTÈNCIA DE DONES, NEGRES I BLANCS QUE NO FOSSIN PROPIETARIS. LA FRASE, DONCS, EN EL MOMENT DEL SEU REDACTAT, DEIA "TOTS" ON VOLIA DIR "UNA PART LIMITADA DE CIUTADANS". ARA BÉ, AQUEST ÉS UN BON EXEMPLE DE LA FORÇA DE LES PARAULES I DEL PODER DE LES IDEES. L'AFIRMACIÓ "ALL MEN ARE CREATED EQUAL", HA ESTAT UNA INSPIRACIÓ INNEGABLE EN TOTS ELS MOVIMENTS POSTERIORS QUE HAN PRECONITZAT LA IGUALTAT I PER AL DESENVOLUPAMENT DE LA DEMOCRÀCIA.

IGUALTAT

EN LA LLUITA PER LA IGUALTAT, COM PASSA AMB TANTES IDEES UTÒPIQUES, LA MATEIXA BATALLA S'HA DE GUANYAR MOLTES VEGADES I CADA NOVA GENERACIÓ SE L'HA DE FER SEVA. ACONSEGUIR UNA SOCIETAT IGUALITÀRIA VA SER EL GRAN IDEAL DE LA REVOLUCIÓ RUSSA DEL 1917. ELS BOLXEVICS VAN DERROCAR EL RÈGIM DELS TSARS PER IMPOSAR UNA SOCIETAT "SENSE CLASSES" TUTELADA PEL PROLETARIAT. EL RESULTAT D'AQUELLA REVOLUCIÓ SAGNANT, PERÒ, NO VA SER TANT L'ABOLICIÓ DE LES DIFERÈNCIES COM L'APARICIÓ D'UNA NOVA JERARQUIA DE DIRIGENTS QUE TENIA EN LA FIGURA DE JOSEF STALIN UN NOU DICTADOR, UN PERSONATGE CÍNIC I CRUEL QUE CONTROLAVA EL PAÍS PARTINT DEL TERROR I LA PERSECUCIÓ DE DISSIDENTS. POTSER PER AIXÒ, L'ESCRITOR GEORGE ORWELL, PARODIANT ELS PRINCIPIS D'AQUELL RÈGIM TOTALITARI, INSINUAVA:

**“TOTS SÓN IGUALS,
PERÒ ALGUNS
SÓN MÉS IGUALS
QUE ALTRES.”**

MALGRAT TOTS ELS ENTREBANCOS, PERÒ, L'ASPIRACIÓ DE VIVRE EN SOCIETATS BASADES EN EL PRINCIPÍ DE LA IGUALTAT SEGUEIX VIGENT I TAN NECESSÀRIA COM SEMPRE. EN LA DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS (1948) RESSONA LA VELLA AFIRMACIÓ DE LA DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA DELS EUA: "TOTS ELS HOMES NEIXEN LLIURES I IGUALS EN LA SEVA DIGNITAT I EN ELS SEUS DRETS." SI ENTENEM QUE, ARA, "HOMES" VOL DIR "ÈSSERS HUMANS", AQUEST ÉS UN PRINCIPÍ PEL QUAL VAL LA PENA LLUITAR I QUE VOSALTRES, ELS JOVES, HAUREU DE PRESERVAR I DEFENSAR COM UN DELS MÉS NOBLES IDEALS DE LA HUMANITAT.

VIDEOJOCOS

Tomàs Pardo

La rebel·lió dels andròides

Si a *El planeta dels simis*, els primats prenen consciència i decideixen lliurar-se dels humans, a *Detroit: Become Human* són els andròides els que es volen alliberar de l'opressió dels seus propietaris. Ambientat a Detroit durant l'any 2038, una ciutat revitalitzada gràcies a la producció d'andròides que ajuden els humans en el seu dia a dia, aquests robots es comencen a comportar com si tinguessin vida pròpia. Els esdeveniments es comencen a escapar del control dels humans, i és llavors quan el jugador es posa a la pell dels tres andròides protagonistes per enfrontar-se a la seva nova existència, vivint la història amb els seus punts de vista i les seves decisions.

Els tres protagonistes són Kara, una androide encarregada de les tasques domèstiques; Connor, un prototip d'androide que treballa amb el departament de policia de

DETROIT: BECOME HUMAN

Distribuidora: Sony Interactive Entertainment
Gènere: Aventures
Plataformes: Exclusiu PlayStation 4
Edat: +18

Detroit, i Markus, un androide que s'acabarà convertint en el líder de la rebel·lió.

El jugador anirà escrivint la història a través d'aquests andròides en una frenètica i ramificada narració, en què no només decidirà el fu-

tur d'aquests robots, sinó el de tota la humanitat.

Detroit: Become Human és un thriller de ciència-ficció creat per l'estudi francès Quantic Dream, conegut per altres títols com *Heavy Rain* i *Beyond: dos almas*.

La història depèn de les teves decisions

Si hi ha una frase enganyosa quan es parla dels videojocs és la de "són tots iguals". *Detroit: Become Human* és la prova que aquesta afirmació és una gran mentida. Estem al davant d'una de les millors històries del gènere. Un videojoc que t'anima a jugar diverses vegades amb la certesa que en cada ocasió viurem una història diferent. Cada decisió que prenguis no farà que guanyis o perdis el joc, sinó que la història anirà cap a un lloc o cap a un altre.

PER LLEGIR

STREET FIGHTER

Editorial: Minotauro Games
Pàgines: 304
Preu: 40 euros

Amb el subtítol *El arte y la innovación detrás de la saga de videojuegos que lo cambió todo*, aquest llibre et submergeix en el disseny, la jugabilitat i la narrativa de *Street Fighter* i explora l'impacte que ha tingut la saga en la cultura popular durant trenta anys.

UNCHARTED. EL CUARTO LABERINTO

Editorial: Minotauro Games
Pàgines: 368
Preu: 18 euros

El caçador de tresors Nathan Drake, el seu company Sully i la seva amiga Jada Hzujak hauran de viatjar a les excavacions de Grècia i Egipte per descobrir la sorprenent troballa que va provocar la mort del pare de la jove.

WARCRAFT: EL POZO DEL SOL 2

Editorial: Panini Còmics
Pàgines: 176
Preu: 8,95 euros

Jae-Hwan Kim, dibuixant de l'exitosa sèrie *King of Hell*, i Richard A. Knaak, l'autor best-seller del *New York Times*, et transporten al món de *Warcraft* en aquesta segona part de la trilogia.

POKÉMON: HISTORIA Y EVOLUCIÓN DE UN FENÓMENO

Editorial: Dolmen Editorial
Pàgines: 248
Preu: 19,95 euros

Aquest llibre convida el lector a conèixer la història de Pokémon des dels seus orígens; descobrir els que l'han fet possible amb dades, anècdotes, curiositats i el creixement experimentat en totes les seves generacions fins avui.

NUTRICIONISTA LÍDIA MATEOS ILLUSTRACIONES CRISTINA BUENO

La receta

PER IMPRESSIONAR!

GRANITZAT
de
PINYA i COCO

PER SOBREVIVRE
EN UN PÍS D'ESTUDIANTS

INGREDIENTS

Una xalansa de pinya

1/2 got de beguda de coco

PREPARACIÓ

1 Pelen i trosseu

2 Tritura

3 Deixa-ho al congelador

Remeneu cada hora (aprox.) fins a obtenir la textura adequada

Conquesta biodegradable

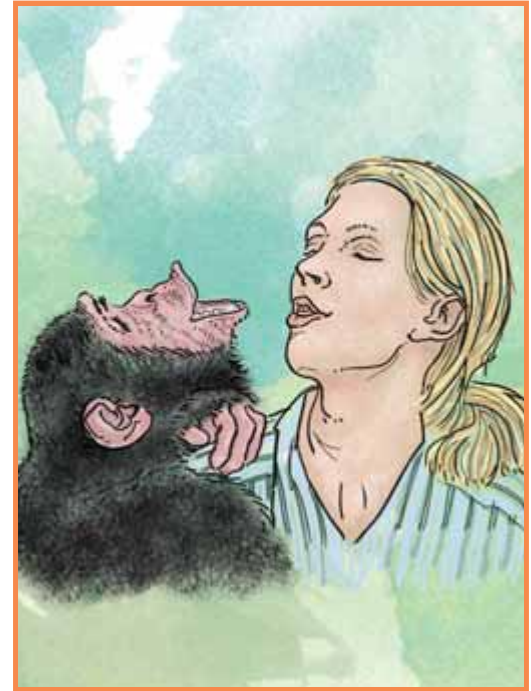

PRACTICA L'ANGLÈS

Text Miquel Berga Il·lustració Jaume Geli
Traducció Neil Stokes

Coneix la història de...
Jane Goodall

"We are not the only beings on the planet with personalities, minds, and above all, emotions"

Jane Goodall was born in London in 1934. A year later, the first chimpanzee was born in captivity, far from Africa, in London Zoo. The event was celebrated with chimpanzee soft toys called Jubilee. Jane's parents gave her one as a gift and the girl took it everywhere with her, as if it were a baby. Over the years, Jane managed to travel to the heart of Africa, to Tanzania, to learn about real chimpanzees. After seeing them firsthand and living with them, she made some sensational discoveries

LISTEN TO IT IN ENGLISH

Escolta la seva història en anglès a:
<http://www.lrp.cat/a/1417977>

EXPERIÈNCIES

Tanca el SANT PAU

 MARIJO JORDAN
@MarijoJordan

▮ Va ser l'1 de juliol del 1988 quan la Carme i el Toni van decidir "creuar el carrer". Aquesta expressió tan senzilla amagava tota una aventura. Havien comprat una torre del 1881 davant mateix de la botiga familiar de queviures de Sant Pol de Mar i l'havien convertit en un restaurant "d'estovalles i copa fina". Era una aposta cara i arriscada que afrontaven amb tanta il·lusió com incertesa, i que trenta anys després poden dir que va ser una gran idea. "Ha estat un camí engrescador, de moltíssima feina però feliç." Un camí que els ha portat molt lluny.

A partir de l'èxit del Sant Pau (3 estrelles Michelin) es van generar projectes com la rèplica del restaurant a Tòquio i l'obertura del Moments i el Blanc a l'hotel Mandarin de Barcelona. A més de receptaris, pròlegs de llibres, fòrums, conferències, xerrades en escoles, aparicions a la televisió... La vocació didàctica és superior a la Carme, i li costa dir que no al que li proposen. Si mira cap enrere veu moltes hores de feina, perquè, de fet, la cuinera i el seu marit quan van obrir el Sant Pau ja feia vint anys que treballaven sense descans.

"Tenim 66 anys i en fa 50 que estem junts. En Toni és el meu complement imprescindible, sense el seu suport no hauria pogut arribar fins aquí." Si ella crea i cuina, ell s'ocupa de mil coses, com ara triar el millor producte dels proveïdors, fer de *maitre* o cuidar el jardí. I el que és més important: "És la meua vàlvula de sortida, quan fa hores que estic tancada al restaurant em puja a la moto i em porta a fer un volt o a un concert de la seva banda." La Carme sempre ha pensat que tancaria les portes quan ell es cansés de tirar endavant un negoci tan exigent com el seu. I aquest moment ha arribat. "No estem parlant de jubilació, però sí que tinc la idea de tornar a creuar el

El 27 d'octubre el restaurant Sant Pau oferirà el seu últim sopar. Carme Ruscalleda ha decidit tancar quan fa tres dècades que va obrir amb Toni Balam el restaurant de la seva vida. Ho celebren amb l'edició d'un llibret homenatge i amb un menú molt especial

carrer, ara en l'altre sentit", confessa Ruscalleda. "He reflexionat sobre el pas del temps i sé que un dia em fallaran les forces i que no vull morir al peu del canó ni cremar-me físicament." Per això aquest 27 d'octubre serviran el seu últim sopar al Sant Pau.

Això no vol dir que vulgui tallar d'arrel amb la seva estimada professió, a la qual probablement sempre seguirà vinculada. "No ens jubilem, reiventarem els nostres compromisos i ens centrarem a donar més contingut i futur al nostre departament de cuina estudi", diu la cuinera, a qui no la preocupa gens vincular el futur del Sant Pau a la família. "Quan vam

començar mai vam pensar que ho fèiem pels fills, ni pels nets. Cadascú ha de fer el seu camí", reflexiona la Carme, malgrat que el seu fill Raül és des del 2009 al capdavant del Moments (on fa uns menús temàtics preciosos) i ara ha viatjat per primer cop en lloc de la xef al restaurant de Tòquio.

La Carme encara continua sent la dona primeta i enèrgica que té més estrelles Michelin del món (7), malgrat que ella no és partidària del feminisme discriminador. No va voler el reconeixement de millor cuinera del món que li atorgava la mediàtica revista *Restaurant* perquè assegura, i té tota la raó, que és una xef més, independentment del seu sexe, perquè no hi ha llistes de gent negra ni d'homosexuals.

"Ara obrim el Sant Pau quatre dies a la setmana i estem feliços perquè omplim cada dia", diu asseguda al jardí presidit pel gran rellotge de sol, que no diu l'hora perquè és a l'ombra i del revés (Sant Pol, quina hora és?). Per celebrar l'aniversari no hi ha hagut festa: "Al vintè van venir 600 persones i ara n'haurien de ser moltes més, i és impossible encabir-les." Han preferit preparar un menú especial basat en la història del restaurant i també un llibret petit i blanc, "sembla un missal", que recorda moments imprescindibles. N'han fet 10.000 exemplars!

Amb dibuixos de la xef, hi surten els durs inicis ("molts dies entre setmana fèiem zeros"), la primera estrella el 1991, com van cuinar al pavelló català de l'Expo de Sevilla ("no trobava ni julivert ni porradell"), la sardana que li va compondre Pere Vila el 2001... Quan va aconseguir el somni de la tercera estrella el 2006, la Carme es va regalar un penjoll amb forma de lluna perquè "de petita el pare sempre em deia que volia la lluna". "Els pares ens van ajudar en tot, i quan el pare va morir va ser molt grat poder pensar

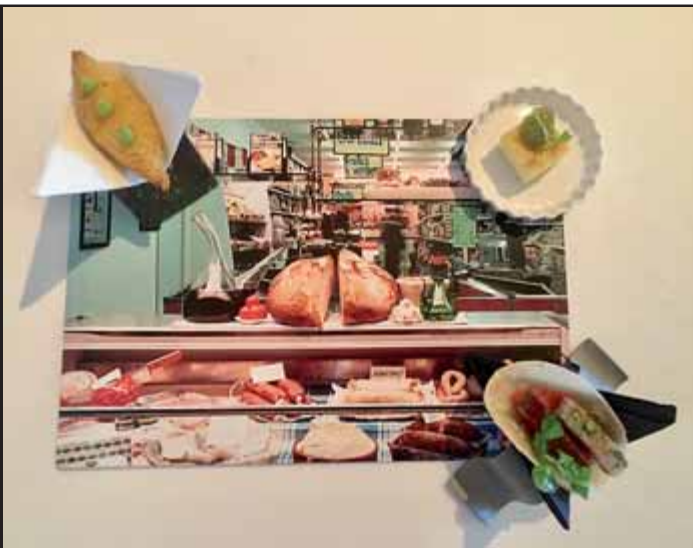
que ho teníem tot pagat", reflexiona la Carme, que és àvia de dues netes "meravelloses", filles de la seva filla Mercè.

Aquest estiu, la cuina del Sant Pau ha estat convidada al restaurant *Odysse* de l'hotel *Métropole* de la Costa Brava, a càrrec de Joël Robuchon. "Servim torradetes sucades amb maduixa i anxova a gent que va vestida com a les passarel·les de moda", comenta la cuinera, que sempre

ha fet elaboracions sofisticades lligades al territori i, donada la seva trajectòria, impregnades de l'essència del Japó. "A casa nostra sempre hi bullen cassoles, no fem cuina de bossetes envasades", explica entusiasta. Tot aquest món quedarà reflectit en una exposició al Palau Robert d'homenat-

"He reflexionat sobre el pas del temps i sé que un dia em fallaran les forces i que no vull morir al peu del canó"

Carme Rusalleda, al jardí del Sant Pau. El porquet farcit de 'petits fours' i una imatge de la botiga original acompanyant el plat d'aperitius del menú del 30è aniversari

➡ JORDAN

un restaurant davant del mar va entrar de cop en el món del peix perquè: "La gent m'ho demanava." S'hi va fer de seguida,

i l'agermanament amb el Japó encara li va posar més fàcil. El menú recull plats d'essència nipona i també del Maresme. Com la rosa de maduixa de les postres, dos fruits del territori amb un transfons sentimental. "Quan la meua filla tenia 6 anys i la veïem poquet perquè acabàvem de comprar el restaurant, em va regalar una targeta amb una rosa en què es llegia que per triomfar cal perseverar, i em vaig emocionar", recorda la cuinera, que obre el menú amb uns aperitius emplatats en una imatge de l'estimada botiga original.

ge als trenta anys del restaurant que va néixer perquè dos visionaris laboriosos van creuar un carrer.

EL PORQUET I LA ROSA

El colofó del menú del 30è aniversari del Sant Pau és un porquet de xocolata farcit de *petits fours* que es trenca amb un martell. Ens recorda les mones de Pasqua o les guardioles de quan érem petits, però no. "És un homenatge al meu passat a la botiga de queviures perquè nosaltres venim de cuinar carn i cansalada", diu Rusalleda, i recorda com en obrir

AMB GUST

Miró & Villagrasa

Més d'una dècada després que Antonio Miró es desprengués de la majoria de les accions de la seva marca, la firma que ara dissenya Albert Villagrasa (Balsareny, 1977) acaba d'aconseguir per segon cop el premi a la millor col·lecció de la passarel·la 080. Mai resulta fàcil assumir la direcció creativa d'una marca icònica i menys encara si ha estat el símbol de tota una època. En els anys vuitanta i noranta no hi havia cap *modernet* a Barcelona que no portés un Miró. Va ser nom imprescindible de l'extinta passarel·la Gaudí, i fins i tot va desfil·lar en la setmana de la moda masculina de París amb altres catalans com Armand Basi. Quins temps!

Després d'una etapa de reorganització centrada a impulsar les moltes llicències de la casa, el juliol del 2016 la propietària del 70% de les accions, Andrea Arquero, va decidir tornar a la passarel·la 080 que Miró havia deixat el 2008 perquè només impulsava els valors emergents. Villa-

El dissenyador Albert Villagrasa i la propietària d'Antonio Miró, Andrea Arquero ➡ 080

grasa, un dissenyador que havia treballat set anys al costat del fundador, va presentar llavors peces que revivien la bona confecció de sastreria i camiseria minimalista i mediterrània de la firma, revitalitzada amb molt color. No s'apartava dels orígens, com passa amb *maisons* com Balenciaga: Demna Gvasalia crea dissenys trencadors i urbans que no tenen res a veure amb l'obra del mestre basc.

Però Villagrasa també té clar que ha de rejuvenir la marca per agradar als mil·lennistes, i per això la seva primera col·lecció premiada a la 080 (gener del 2017), dedicada al món Amish, omplia els seus sobris i elegants vestits jaqueta masculins de tatxes i a les dones les vestia de negre però amb agosarades transparències. Jugava a l'androgínia però no perdia de vista la feminitat. Més que Miró.

En la col·lecció que acaba de presentar per a l'estiu que ve, inspirada en la llum i la lleugeresa que transmet la roba en els quadres de Sorolla, omple de volants exquisits les seves camises desestructurades i juga a modernitzar les armilles. Una proposta comercial i creativa amb què ha tornat a guanyar la partida.

Marijo Jordan
@MarijoJordan

Divendres

29
JUNY

Vulnerabilitat policial

Barcelona. Palau de Justícia. Seu del TSJC. 12 h

No ha estat admesa la querrela de la fiscalia contra el diputat d'ERC Ferran Civit per un suposat delictes d'odi. La interlocutòria del TSJC deixa clar que el delictes d'odi (art. 510 del Codi Penal) només es pot aplicar contra els que inciten a la discriminació de col·lectius "vulnerables". Com vostè, jo i el TSJC sabem, ni la policia ni la Guàrdia Civil són "col·lectius vulnerables". L'àvia Neus diria que ja és hora que deixem d'agafar la vaca pels collons, i jo espero que la interlocutòria s'expandeixi com a exemple. Civit va fer cinc tuïts durant els primers dies d'octubre: "No doneu allotjament a

qui us reprimeixi. Fora dels nostres hotels! No deixeu dormir en calma a qui us reprimeixi. Feu soroll tota la nit!" "Les forces d'ocupació encara hi seran una temporada. Va per llarg i no els hem de facilitar res!" "Que tots els futurs turistes sàpiguen amb qui comparteixen habitació: represors que agredeixen pacífics demòcrates." "Recomaneu a tothom a xarxes i a Tripadvisor l'Hotel Gaudí de Reus mentre aculli Policia repressora. No són benveneguts!" Que Civit és independentista ho sabem tots, però perquè hi hagi delictes d'odi la motivació ha de recaure en la ideologia del grup receptor dels missatges. M'intriga quina seria la ideologia policial, segons la fiscalia. I és diferent de la de la Guàrdia Civil?

EL VORAVIU

TEXT
JOAN VALL I CLARA
jvall@lrp.cat

DIBUIXOS
JORDI SOLER
jsoler@lrp.cat

Quines bases ampliarem si hem passat l'hivern, la primavera i sembla que encarilem l'estiu sota un intensíssim foc amic?

En JAP se'ns ha jubilat d'una cita diària, però mai es jubilarà dels nostres lectors

La reforma de la llei electoral és un pas més per allunyar-nos de l'Europa de les nacions

Dissabte

30
JUNY

A reveure, Jap!

El Punt Avui. Pàgina 2. 'La punxa d'en Jap'

Avui, com gairebé sempre des de fa molts anys, he començat la lectura del diari per *La punxa d'en Jap* i m'he endut l'alegria del dia. No plega. Podria no haver-me esperat a la rutina com a lector i haver interceptat l'original ahir quan el va enviar.

O el podria haver sotmès a un interrogatori de tercer grau mentre dinàvem fa uns dies quan va venir a gravar l'entrevista de comiat que vam emetre i publicar el diumenge 24. Però després de tants anys de relació volia que la meva darrera lectura fos ben cerimonial, com ho ha estat des del 6 de novembre del 1980. Són 37 anys, 7 mesos i 24 dies de Jap. Com s'acaba una relació així? M'ha tocat discutir-hi condicions i tancar-hi tractes i ara acceptar-li una jubilació que ja em va anunciar fa un any. Quan l'he vist autoretratat a la taula de dibuix, amb disset o divuit Japets que se li escapaven de la taula, del paper, del portallapis... i li he llegit un "A reveure amics i moltes gràcies", el cor se m'ha eixamplat, he esclatat en una rialla i m'he anotat a l'agenda que a l'entrada de la tardor hi tornarem a ser. D'acord que se'ns ha jubilat d'una cita diària, però mai es jubilarà dels nostres lectors. Així és que postdesconnexió estival de l'esclavitud a què t'hem sotmès, ens trobarem per preparar, primer, una gran antologia. A reveure, Jap!

Diumenge

1
JULIOL

Intensíssim foc amic

L'Hospitalet de Llobregat. La Farga. 13.45 h

El pitjor gust a la boca que deixa la carta d'Oriol Junqueras, llegida avui en la conferència nacional d'ERC, i en què reivindica el paper clau del partit l'1 d'octubre és, primer, que se li entén tot i, segon, que l'ha llegit el diputat Gabriel Rufián, el del tuit de les 155 monedes de plata (que després d'un paperàs com el d'aquell dia seria més eficient calladet). Fem grans discursos sobre la necessitat i la voluntat d'examinar les bases (deixant entendre que són les bases de l'independentisme el que volem fer créixer) i en realitat parlem de guanyar terreny, un trist pam de terreny als altres partits independentistes o a alguna de les altres

famílies del propi partit. Quines bases ampliarem si hem passat l'hivern, la primavera i sembla que encarilem l'estiu sotmetent-nos els uns als altres a un intensíssim foc amic? El que és estrany és que les baixes no es comptin per milers i que les enquestes donin creixement. Des del primer dia sabíem que la CUP no era una, sinó vint-i-una. Però quants PDeCAT, quantes Esqueres i quants Junts per Catalunya ens han deixat l'1-O i el 21-D? No seré jo qui discuteixi la legitimitat dels partits i les famílies per guanyar quotes de poder. Però deixeu de disfressar-nos els moviments; cureu-vos les ferides, organitzeu-vos, torneu a la feina de veritat i deixeu tranquil el veí.

Dilluns

2

JULIOL

Dilluns de glòria

L'Esportiu. Portada de l'edició impresa.

Ulls entregirats. Cares llargues. Alguna mà a l'esquena del company. Llàgrimes als ulls. La fotografia de la selecció espanyola que han triat per obrir és un poema visual. "En liquidació", diu un gran títol amb lletres pintades amb mala llet de color groc. Aquest dilluns de juliol em resulta dilluns de glòria. Encara que només sigui a títol venjatiu, ni Espanya, ni l'Argentina (per tant, Messi) ni Portugal (per tant, Cris-

tiano Ronaldo) tenen feina a Rússia. El que no ha agafat els traps i ha tornat cap a casa ho farà avui. Ho trobo altament relaxant i saludable, tant pel bombardeig mediàtic que ens estalviarem en els tres casos, com per la feina que ara se'ls gira i l'embolic que tenen muntat. L'habitual cara de pomes agres de Fernando Hierro era ahir la d'un mussol amb cara de pomes agres. Florentino va desestabilitzar la selecció dos dies abans que comencés el mundial i tothom fugí d'estudi com pot. Carlos Marchena, el directiu que ahir va donar la cara, troba que no és l'hora de parlar-ne. A mi tant me fa. O em fa tant. Ara he de decidir si el que més m'ha agradat ha estat: 1. La desestabilització de Florentino. 2. El hat-trick de Ronaldo a Espanya. 3. Els dos gols de Cavani que feien fora Cristiano Ronaldo. 4. El mem en què Piqué truca a Puigdemont: "Jefe, missió complerta. Espanya està fora."

Dimarts

3

JULIOL

I així passen les hores

Saragossa. Presó de Zuera. 16.40 h

Ha començat el trasllat dels presos polítics a Catalunya. Oriol Junqueras, Raül Romeva, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart han fet nit a Saragossa. Això ha intensificat la batalla mediàtica espanyola. Uns s'entesten a defensar que Pedro Sánchez comença a pagar el vot favorable a la investidura i que havia pactat el trasllat dels presos. Aznar va molt més enllà i alerta que els presos colpistes són portats a presons on mana la Generalitat colpista. Els socialistes repeteixen una vegada i una altra que és la llei i que no hi cap pacte. Alguns es mostren partidaris de deixar-los a Osca o a Castelló, "tan a prop com sigui possible, però sota jurisdicció espanyola." El ministre Grande-Marlaska diu que confia en les institucions i que la Generalitat complirà la llei i no els dispensarà cap tracte de favor. El govern de la Generalitat deixa clar que els vol lliures, però que no té poder per excarcarar-los. Alguns tertulians filosocialistes dels que ara tenen instruccions clares de desescalar *mai non troppo*, tornen a parlar de la possibilitat de l'indult més endavant perquè se'ls ha de condemnar pels incompliments de lleis de la tardor, però ja no diuen per quin tipus penal se'ls ha de condemnar. I així passen les hores abans de la reunió del dilluns dia 9 a La Moncloa entre Sánchez i Torra.

Dimecres

4

JULIOL

Els temps de les causes

Santiago de Xile / Madrid.

Joana Turner, de 91 anys, esposa del cantautor Víctor Jara, ha pogut escoltar avui la sentència d'un tribunal xilè que ha condemnat vuit militars retirats a divuit anys de presó per l'homicidi de Jara fa 45 anys. Ha estat el judici per crims contra la humanitat més rellevant des del retorn de la democràcia al país sud-americà el 1990. Però ha trigat 45 anys, i això ens dona un doble missatge o un missatge amb dues lectures diferents. D'una banda, la confiança, encara, en el sentit de justícia de l'espècie humana. De l'altra, el temps inhumà que acostumen a allargar-se les resolucions de certes causes i procediments que protagonitzen els pobles. I, en canvi, paradoxalment, de vegades aquests temps s'escurcen a

cremadent per a vergonya també de l'espècie humana. El BOE ha publicat també avui la concessió del títol de duquesa de Franco amb grandesa d'Espanya a Carmen Martínez Bordiu, després de la defunció de la seva mare, Carmen Franco, filla del dictador. La disposició data del 31 de maig del 2018, el primer dia que es discutia la moció de censura contra Rajoy. Devia ser de les darreres coses que va signar el ministre de Justícia Rafael Català, sabedor que la petició de successió havia originat debat sobre la possibilitat de retirar el títol.

Dijous

5

JULIOL

Un 87 que és un 0,4

Madrid. Calle de Génova, 13. Seu del Partit Popular. 23.30 h

Ja tenim els resultats de la primera etapa de la comèdia. Soraya ha avançat Pablo Casado per uns 1.600 vots i tots dos han deixat fora de la cursa Cospedal. En total, han votat 58.305 militants, que representen un 87% dels inscrits, cosa que semblaria qui sap què. Però això és només un 6,7% dels 870.000 militants que s'han passat mesos dient que tenien. I a l'hora de la veritat (la segona volta que es farà al

Congrés) només tindran dret a vot 3.500 compromissaris. És a dir, un 0,4% dels famosos 870.000 militants. Fins avui, al PP (i a la majoria de partits) les primàries i la participació democràtica són poca cosa més que diarrea semàntica, estratègies de comunicació que han fixat els gabinets d'imatge i que s'han de passar per cobrir l'expedient i no ser bescantats per la competència. Molt més empenyadora és la reforma de la llei electoral que ahir va aprovar el Parlament Europeu. D'acord amb aquesta reforma, l'Estat espanyol podrà fixar ara un percentatge d'entre el 2% i el 5%, com a mínim, per obtenir representació. Si se'n va a la banda alta, quedaran fora, a no ser que es presentin en coalició, totes les minories nacionals: ERC, PDeCAT, PNB, BNG i Bildu. Un pas més per allunyar-nos de l'Europa de les nacions i reforçar l'Europa dels estats.

Ras i curt LLUÍS MUNTADA @muntadalluis

Policies que recreen una violació a Junqueras. Lamela consultant el mòbil durant les declaracions. Imatges d'espanyolistes agredint independentistes. Documentals sobre la violència de l'1-O i per desmuntar el muntatge judicial contra Cuixart i Sánchez. És urgent implantar el VAR en aquest sistema polític putrefacte!

Actes pels drets civils

Diumenge
8
JULIOL

Tordera prepara per diumenge una "Diada groga", amena i divertida per recaptar diners per a l'Associació Catalana pels Drets Civils. A partir de les set de la tarda, la plaça de l'Església s'omplirà d'ambient amb la quina solidària, la lectura de poemes a càrrec de Pepa Arenós i Joan Lluís Bozzo, actuacions musicals, una cercavila de gegants, la botifarrada o el menú vegà i parlaments dels familiars dels presos polítics.

DIADA GROGA

'Els drets humans avui'

Dimecres
11
JULIOL

Anaïs Franquesa, directora d'Iridia, el Centre per la Defensa dels Drets Humans, serà la ponent de la conferència *Els drets humans avui*, dimecres a l'auditori de l'Escola Massana, Centre d'Art i Disseny de Ciutat Vella. La conferència està inclosa en el cicle *L'hora del present*, que compta amb ponents de primer nivell.

Passadís per la llibertat

Dimecres
11
JULIOL

La Via Laietana, a l'altura de la plaça Urquinaona acollirà dimecres a les vuit del vespre l'acte anomenat "El passadís per la llibertat", que té com a objectiu donar suport a les més de 1.000 persones represaliades pel procés d'independència i denunciar la repressió que exerceix l'Estat. Per això, es necessita la participació d'unes 1.000 persones, per simbolitzar el miler de persones investigades (inscripcions a passadis@cridaperllibertat.cat).

AGENDA REPUBLICANA

Joana Peña

jpenya@lrp.cat

Si ens voleu fer arribar les vostres propostes, ho podeu fer a l'adreça agenda@lrp.cat

+ AGENDA

Del 6 al 8 de juliol

Un poble empresonat

La Comissió Poble Empresonat organitza fins al 8 de juliol l'acció *Berga, un poble empresonat*, a la plaça de les Fonts. L'acte consisteix a tancar-se en una presó per posar de manifest el dèficit democràtic que viu l'Estat espanyol. www.unpobleempresonat.cat

Dilluns, 9 de juliol

Concentració a Gràcia

Com cada dilluns, a les vuit del vespre, concentració a la plaça de la Vila de Gràcia per la llibertat dels presos polítics. Amb la participació de Llapispanc, artista sonor.

Divendres, 13 de juliol

Xerrada amb Cotarelo

Sota el títol *Està Espanya en Europa? Catalunya, sí*, el Teatre Ateneu de Tàrraga ofereix el divendres 13 de juliol, a les 20 h, una entrevista xerrada de Lourdes Cardona, directora del setmanari *Nova Tàrraga*, al polític Ramon Cotarelo.

...i a

SANT ESTEVE DE LES ROURES

Botifarrada vegana

El dilluns 9 de juliol, a les 21 h, es farà una botifarrada vegana popular a la plaça de l'Ajuntament per recaptar diners per a les caixes de resistència. A més, hi haurà cinema a la fresca amb la projecció de tots els capítols de *Plats Bruts...* dues vegades.

La dissidència està perseguida?

Dimecres
11
JULIOL

La campanya *Demà pots ser tu*, que vol reivindicar les llibertats democràtiques i ciutadanes, anima a participar en l'acte *La dissidència a l'Estat espanyol està perseguida?* contra la vulneració dels nostres drets, que tindrà lloc el dimecres 11 de juliol al carrer Sant Joan - plaça de l'Església de Viladecans (19.30 h). També es podrà veure l'exposició *Presos polítics a l'Espanya contemporània*, de Santiago Sierra.

Sopar groc també a Bellaterra

Dijous
12
JULIOL

Seguint amb la voluntat de treballar per donar suport als familiars dels presos polítics i exiliats, l'Assemblea de Bellaterra també s'apunta a organitzar un sopar groc. Serà el dijous 12 de juliol a l'hotel Campus a les 20.30 h, i es comptarà amb la presència de Jaume Alonso-Cuevillas, jurista, advocat i economista. L'acte acabarà amb la interpretació de dos artistes de Bellaterra, l'Anna Güell i l'Àlvar Roda. Els beneficis es destinaran a l'Associació Catalana pels Drets Civils.

L'opera se suma al groc

Dijous
12
JULIOL

El Jardí dels Targoners de Sarrià-Sant Gervasi serà la seu d'un concert amb la soprano Beatrice Jiménez-Marconi, el tenor Albert Deprius i el piano de Josep Buforn (19.30 h). Els beneficis de la caixa de solidaritat es destinaran a l'Associació Catalana de Drets Civils.

Ras i curt MARTA ROQUETA @martaroqueta

Els menors semblen una línia vermella en relació amb la tolerància envers l'*alt-right* als EUA. La política migratòria de Trump n'és un exemple. Un any abans, l'estrella mediàtica Milo Yiannopoulos va caure en desgràcia en fer comentaris considerats apologetes de la pederàstia.

Sabors d'exili

Divendres
13
JULIOL

El CDR arboçenc organitza un maridatge de formatges i vins a l'Arboç. Es podran tastar quatre formatges procedents dels quatre països on estan els exiliats, Berlín, Suïssa, Bèlgica, Escòcia, i també un de Madrid. Amb vins de Catalunya. Tot plegat estarà amenitzat amb música.

Sopar, música i parlaments

Dissabte
14
JULIOL

La plaça 1 d'octubre de Vilablareix acull un sopar groc amb les actuacions de l'Orquestra Maribel, Mireia, Senyor Oca, Sotrac, Mireia Vilalta, DJ Marquet, Parellop, EnZel, La Folie, entre d'altres. Hi haurà parlaments de Carles Puigdemont, Meritxell Serret, Magda Oranich, Lluç Salellas, Joel Joan, Anna Caula, Francesc de Dalmases, Ada Parellada i de gent propera als presos i exiliats. A banda de Vilablareix, els tiquets es venen a Les Voltes i la Llibreria 22 de Girona.

VILABLAREIX
Plaça 1 d'octubre
Can Gruart **14 de juliol**
SOPAR GROC SOLIDARI

Sopar a partir 19h: **15€** anticipada **18€** el mateix dia
• Embotit, carn a la brasa, pa amb tomàquet, postres, vi, refresc i aigua. **A la fresca!**
Servei de bar

ACTUACIONS gratuïtes: Orquestra Maribel (18:30h)
Mireia Senyor Oca Sotrac Mireia Vilalta
DJ Marquet Parellop EnZel La Folie
Eduard Gener + artistes sorpresa Presentat: Mar Bosch i Jaume Vilalta

PARLAMENTS: Carles Puigdemont Meritxell Serret
familiar i gent propera als presos i exiliats Joel Joan
Magda Oranich Elpidio José Silva Anna Caula
Francesc de Dalmases Ada Parellada Lluç Salellas
+ convidats sorpresa

RIFA d'obsequis cedits per col·laboradors: Diablers d'en Pere Botero
Venda anticipada de tiquets fins dimecres 11:
• Estanc Vilablareix • Llibreria Les Voltes • Tiquets taula 0
• Fleca VilaTorrada 1.3 • Llibreria 22
• Restaurant Migdia • Pilsa Girona

Tots els beneficis seran destinats a l'ACDC #LlibertatPresosPolitics

Debat intens a Sant Vicenç

Dissabte
14
JULIOL

Sant Vicenç de Castellet, al Bages, posarà sobre la taula el debat *Catalunya: judicialització d'un conflicte polític*, amb Beatriz Talegón, política i advocada, i Elpidio José Silva, exmagistrat, advocat i Premi Extraordinari de Llicenciatura. El col·loqui estarà moderat per la periodista Gemma Aguilera i serà el dijous 14 de juliol, a les dotze del migdia, a la sala polivalent de Can Soler.

CATALUNYA: judicialització d'un conflicte polític

Fem debat amb:

Moderat: Gemma Aguilera periodista

Beatriz Talegón política i advocada

Elpidio José Silva

Hora: 12:00
Dissabte 14 de juliol de 2018

Triangular entre veterans de l'ANC de Vic

Dissabte
14
JULIOL

El dissabte 14 de juliol, a partir de les cinc de la tarda, al camp de l'OAR de Vic tindrà lloc el 4t Torneig Intercultural de Futbol 7 per a veterans de l'ANC de Vic. Es farà un triangular entre els equips Amazigh, Ghana i l'ANC Vic.

TORNEIG
INTERCULTURAL DE FUTBOL 7 PER A VETERANS DE L'ANC DE VIC

Triangular entre
Equip Amazigh
Equip Ghana
Equip ANC Vic

Estrena de la plaça 1 d'octubre

Diumenge
15
JULIOL

Les Planes d'Hostoles inaugurarà el diumenge 15 de juliol la plaça de l'1 d'octubre, un record a la valentia que van tenir els veïns aquell dia. Serà a les 1doze del migdia i es comptarà amb els parlaments de Núria Batallé, presidenta d'Òmnium Garrotxa; Joaquim Arnau, tresorer de l'ANC; Montse Puigdemont, representant de l'ACDC; Francesc Ten, diputat de Junts per Catalunya i Eduard Llorà, l'alcalde. També s'està pendent de confirmar la presència de Gemma Geis i del president Carles Puigdemont a través de videoconferència. A continuació, hi haurà l'actuació de Músics per la Llibertat i de la Coral del Poble, amb cançons reivindicatives.

El llaç groc més gran del món

Diumenge
15
JULIOL

El 18 de maig del 2013, unes 2.000 persones van construir l'estelada humana més gran de la història a la plaça de l'Ajuntament d'Igualada. Ara, cinc anys després, i sota el lema *Revoltats*, torna la iniciativa el diumenge 15 de juliol a la mateixa plaça. Ara, però, amb un altre objectiu: aconseguir el llaç groc humà més gran del món en una nova jornada festiva, participativa i reivindicativa: "Volem donar visibilitat i fer sentir el nostre clam contra l'actitud antidemocràtica i repressiva de l'Estat espanyol i la defensa dels nostres drets i llibertats", exposen des de l'organització, que vol enviar un missatge clar: "No ens rendirem." Tot i que volen que sigui sorpresa, avancen que serà un acte "potent" i que "no passarà gens desapercbut", en el qual es jugarà amb els colors de les diferents samarretes que els participants portaran. En aquesta ocasió, en lloc d'un *stop motion* es farà un vídeo que s'espera que sigui "tan viral com el de l'estelada humana i que arribi arreu del món". La inscripció costa 12 euros (www.revoltats.cat).

Ras i curt **MARIONA ISERN** @marionaisern

No hem de donar les gràcies ni sentir-nos valorats pel trasllat dels presos polítics a Catalunya. No és cap gest de gratitud o d'agraïment al poble català, és simplement aplicar la llei. Quan deixarem de donar gràcies per allò que és just, lògic i que ens correspon? Quan deixarem de menystenir-nos?

ENTRETENIMENTS

Jordi Soler jsoler@lpr.cat

ENREVESSATS **JORDI SOLER** jsoler@lpr.cat

Horizontals: 1.- Activitat que inclou, per exemple, el conreu del blat o de la civada. 2.- Un dels quatre colls, en plural, de les cartes de la baralla. Estri de treball capgirat. Fa sonar les esclotxes del centre de reserves. Etceteroc. 3.- Sigla de l'empresa de comunicacions nord-americana propietària del major proveïdor de TV per cable del Regne Unit, que va fer suspensió de pagaments el 8 de maig del 2008. Fa sonar l'horòscop morbós. Anar dalt de cavall. 4.- Entra i surt del terrat. Quan és així, també pot ser intransferible. La part més greixosa de la politja. 5.- Lletre grega. Punt cardinal. A punt de..., però en francès (dues paraules). Entra i surt de Liverpool. 6.- Cordials, entranysables. Aton lacisum. Teixit de malla reixada. 7.- Mesurament de l'absorció de l'energia radiant per part de la matèria. 8.- Olor que no sona. Municipi del Llenguadoc, a la regió d'Occitània i al departament de l'Erau. Es dirigiria a algun lloc. 9.- Pot ser blanca o negra, però la que més es porta avui dia és la dels jocs de mans. Juntament amb Tobago, constitueix una república del Carib. 10.- Fa sonar cinc mil ciris. Anar i venir les abelles, de corcoll, del rusc a les flors que els proporcionen l'aliment. En Gogol en tenia dues, com aquesta. Fan sonar el sonall. 11.- Casada amb el seu germà Cronos, va infantar, no sense problemes, la tercera generació de déus grecs. Seguit de *capensis*, és el nom científic de la tortoreta de Naumaqua o tortoreta cuallarga. Ni un, crisma, cable, director. Entra i surt de Mannheim. 12.- Dèbil, impotent, decaigut. M'allargaré en el temps. 13.- Cabrerries, vaquerries.

1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

Existien. 14.- Per desgràcia, llastimosament.

Verticals: 1.- Grau immediatament inferior al de vicealmirall. 2.- Rígid, encarcerat. Te la fa, posem per cas, qui sap més que tu. Riu de la província de Lleó, afluent del Duero, de 285 quilòmetres de recorregut. 3.- Gemegor, llàgrimes columna amunt. Afirmació que s'enfila. Rasquem la picor. 4.- Mig

tres. Encara forma part del Regne Unit. L'estiu de París. 5.- Fa sonar la sardana a la rambla d'Alacant. Metall groc. Aparten, releguen. 6.- Nota musical articulada. Capgirat municipi de la província de Conca, a la comunitat autònoma de Castella-la Manxa. Seleccions de baix a dalt. 7.- Fragilitat, inestabilitat, i també carrinclonada, ridícula. 8.- Remant per retrocedir. Abaixo les veles cap amunt. Iax. 9.- Observàveu des de sota. Allò britànic. Dièsel insonor. 10.- Xifra romana. Amb article, ciutat costanera del nord d'Egipte coneguda per les batalles que hi van tenir lloc durant la Segona Guerra Mundial, favorables al general britànic Bernard Montgomery. Nom de consonant. Fa sonar els trens exprés que vénen de Tremp. 11.- Capa finíssima que es forma a la superfície d'un líquid a casua de les partícules que conté en suspensió i que puguen

lentament cap a la superfície. Xifra romana. No arribarem pas d'hora, la veritat. 12.- Símbol de l'urani. Afligit, pesarós. Déu és l'Etern. 13.- Que es pot veure i tocar. Les cinc quan en Quim és al Born. Bèstia nòrdica. 14.- Operació amb què els marbristes poleixen la pedra fregant-la amb aigua, pólvores de plom i esmeril i l'enllustren posteriorment amb cera i aiguarràs.

SUDOKU

	4	3	5	9	6	8		
	5		2					
2	7	6			8	5	3	
				1		8		
			3	6		5		
		5	4	2				
4	6	7			5	3		
						9		
3			6					5

FÀCIL

		9				7		6
				7	9			8
	8	6				3		5
	6	2	5				3	
8	3			7				
			8			4	6	2
						5		
6	1	2	3					8

DIFÍCIL

JEROGLÍFIC

**CONVÉ DDD
VALISA CAPIDA
NOTA**

Saludable municipi de la Selva

SOLUCIONS

Jeroglífic
Caldes de Malavella (Cal Des De Mala Vel A)

Enreversats horitzontals
1.- Cerealicultura. 2.- Oros. anie. E. eB. 3.- NTL. O. Cavalcac. 4.- T. Personal. Oll. 5.- Ro. S. Entrain. 6.- Amicals. iM. Tul. 7.- Absorciometria. 8.- LR. Crusi. Irien. 9.- Masia. Trinitat. 10.- I. rascet. G. OA. 11.- Rea.Oena. Cap. M. 12.- Astènic. Duraré. 13.- Lleteries. Eren. 14.- Lamentablement.

DIFÍCIL

1	2	9	5	3	8	7	4	6
3	6	5	4	7	9	1	2	8
4	7	8	6	1	2	3	9	5
7	9	6	2	5	4	8	3	1
8	4	3	1	6	7	2	5	9
2	5	1	8	9	3	6	7	4
5	3	7	9	8	1	4	6	2
9	8	4	7	2	5	1	3	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9

FÀCIL

1	4	3	5	7	9	6	2	8	
8	5	9	2	6	3	7	4	1	
2	7	6	1	4	8	5	3	9	
7	3	4	9	5	1	2	8	6	
9	2	1	3	8	6	4	5	7	
6	8	5	4	2	7	1	9	3	
4	6	7	8	9	5	3	1	2	
5	1	8	7	3	2	9	4	6	
3	9	2	1	6	1	4	8	7	5

Quant et costen els Borbons?

Retribucions d'iniciativa del personal (incentius)

2.498.200 €/any

Fes-te republicà a www.lrp.cat
o trucant al 972 186 400

* La subscripció en paper també inclou
accés als continguts digitals.

Subscripció anual:

Paper* — 72 €

Digital — 12 €

LA REPÚBLICA

Tavernia

Joan Poyano & Teo Perea

El mundial està amanyat. A 'la roja' l'han eliminat perquè els sinvergüenses de la FIFA no van deixar que Manolo el del Bombo entrés al camp amb l'instrument

Hauríeu d'estar contents, perquè aquest paio dona una imatge molt penosa d'Espanya

La mateixa que els catalans tocant la gralla al festival folklòric de Washington. "Gianters go home", ha tuitejat en Trump

Almenys la inauguració va ser animada, amb el ball de bastons de Torra i l'ambaixador espanyol. No com la dels Jocs Mediterranis

No hi va haver manera de trobar entrades, i després les grades eren buides. No ho entenc

Doncs està clar. A mi me'n van regalar deu els de Tabarnia i quinze els de Societat Civil Catalana, però qualsevol va a Tarragona havent-hi futbol...

Dec ser l'únic que va pagar per anar a vitorejar el rei

Érem més les que vam anar a saludar-lo a calcs Roca de Girona, però allò estava més blindat que la frontera de Melilla

Hi hem encarregat el banquet de bateig del nebot, però no sabem si anul·lar-lo. Hi ha moltes crides a fer boicot i no volem passar per traïdors

Amb els preus que posen aquests de l'alta cuina, molts hi hem de fer boicot per força. Ja ho debatrem quan el rei entregui premis en un frankfurt

Va ser una ocasió perduda perquè els Mossos estrenessin les pistoles elèctriques contra els sediciosos

Plovia i tenien por d'enrampar-se

Ja són ganes de comprar juguets a la policia. Amb quatre quantazos ben donats n'hi ha més que de sobres

Juani, posa'm l'última, que vaig de bòlid

Et desconec. Treballes sent festa?

No, però no paro. Ara comença el Tour, empalmo amb el tennis de Wimbledon i cap al futbol sense ni un minut de descans

A veure si tindràs un infart, de tant fer esport

Jo soc més de documentals. No em cansaria mai de mirar el del 20-S. Mira, ja el tornen a passar per TV3

Posa el 324, és l'hora que expliquen què han esmorzat avui els presos retornats

Canvia de canal, que a la Trece comença Los últimos de Filipinas

Aquí teniu el Sálvame, i qui rechisti es menjarà el mando!

